

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat

Budapest II. kerület

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2015. év

A koncepció felülvizsgálatát a Képviselő-testület a 344/2015.(XII.22.) határozatával elfogadta.

Összeállította: Szociális és Gyermekvédelmi Iroda

Tartalom

Bevezetés	5
I. Az eljárásrend és jogszabályi környezet főbb változásai	7
II. Helyzetkép	11
2.1. Demográfiai adatok	12
2.5. Népmozgalom kerületenként.....	14
2.6. A lakásállomány szobaszám szerinti összetétele, 2014. december 31.	16
2.7. Zöldterületek 2014. év.....	17
2.8. A bérlakások számának alakulása	17
2.9. Piaci lakásbérleti árak alakulása	19
2.10. A személyi jövedelemadó adatai kerületenként	21
2.11. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők, 2015. január	22
III. Oktatás.....	24
3.1. A tanulók (gyermekek) száma a nappali oktatásban Budapesten, a köznevelési intézményekben, 2014/2015.....	24
3.2. Ösztöndíjak.....	24
IV. Egészségügyi helyzetkép	26
4.1. Prevenció.....	26
4.3. Egészségügyi beruházások	28
4.4. Szűrőnapokon való részvétel.....	29
4.5. Sportolási lehetőségek fejlesztése	30
V. A kerület munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliség és ellátások számának mutatói	32
5.1. A térség általános gazdasági, statisztikai bemutatása.....	32
5.2. A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint kerületenként, 2014. december 31.....	33
5.3. A regisztrált álláskeresők számának alakulása a kerületben 2014-2015. évben.....	34
5.3.1. A regisztrált álláskeresők számának alakulása a 2014. évben kerületenként:	35
5.3.2. A regisztrált álláskeresők számának alakulása a 2015. évben kerületenként:	36
5.4. Kerületi közfoglalkoztatás alakulása	37
5.5.1. A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. foglalkoztatás rehabilitációs programjának bemutatása.....	39
5.5.2. Foglalkoztatás a Polgármesteri Hivatal Központi Ügyviteli Csoportjánál.....	40
VI. Gyermekjóléti alapellátások	41
6.1. Gyermekjóléti Központ	41
6.2. Gyermekek napközbeni ellátása	46
6.2.1. Bölcsőde	46

6.2.2. Magánbölcsődék:.....	48
6.2.3. Családi napközi	48
6.2.4. Házi gyermekfelügyelet (Gyvt.) 44.§	50
6.3. Átmeneti gondozás	52
6.3.1. Gyermek átmeneti gondozásának biztosítása	52
6.3.2. Családok átmeneti otthona	53
6.4. 2016. évtől várható intézményi átalakulás	55
VII. Személyes gondoskodás.....	56
7.1. Családsegítő szolgáltatás	56
7.2. Adósságkezelés- hátralékkezelés 2014.01.01-2015.09.30-ig	58
7.3. Csoportfoglalkozások	59
7.4. Aktív korúak ellátása 2014.01.01-2015.02.28.....	59
7.5. A 2016. évi fejlesztési tervek	63
VIII. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	65
8.1. Az ellátást igénybe vevők számának alakulása életkori bontásban	65
8.2. Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján	67
8.3. Étkeztetés.....	69
8.4. Házi segítségnyújtás	69
8.5. Idősek nappali ellátása.....	70
8.6. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	71
8.7. Idősek átmeneti ellátása.....	71
IX. Fogyatékkal élők ellátása	73
9.1. Fogyatékos személyek nappali ellátása	74
9.1.1. Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út 158.).....	74
9.1.2. Újbudai Szociális Szolgálat (ellátási szerződés keretében).....	75
9.1.3. Civitan Club Budapest-Help Egyesület (továbbiakban: Egyesület)	76
9.2. Támogató szolgáltatás	76
9.3.2. Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálat.....	77
9.2.1.Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége Közép-magyarországi Támogató Szolgálat.....	79
9.3. Fogyatékos személyek bentlakásos intézményei.....	79
9.3.1. Civitan Lakóotthon.....	80
9.3.2. Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon.....	80
X. Szenvedélybetegek ellátása	81
10.1. Prevenció.....	81
10.2. Közösségi és alacsonyküszöbű ellátások.....	81
10.3. Támogatott lakhatási program.....	85
10.4. Szenvedélybetegek nappali ellátása	85
XI. Pszichiátriai betegek ellátása	86

11.1. Községi pszichiátriai ellátás.....	86
Soteria Alapítvány 'Kilátó' Klubház, pszichiátriai betegek nappali intézménye	88
XII. Hajléktalan ellátás.....	91
12.1. Utcai szociális munka.....	91
12.2. Hajléktalan személyek számára nyújtott nappali melegedő	93
12.3. Ételosztás.....	95
12.4. A téli speciális feladatok végrehajtására készült önkormányzati intézkedési terv	95
XIII. A pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása.....	96
XIV. A szociális ellátórendszer fenntartásához szükséges költségek	102
XV. „Jó példák” gyakorlata a szociális ellátórendszeren	106
XVI. Összegzés.....	110
16.1. Önkormányzati és civil szociális szolgáltató szervezetek munkamegosztása alapján a partnerek a következők:.....	110
16.2. A kerületi szolgáltatások nyilvántartásának táblázata	110
16.3. Az önkormányzati fenntartású intézmények tárgyi feltételei, beruházások, felújítások a 2014-2015. évben	111
16.4. Humánerőforrás alakulása az önkormányzati fenntartású intézményekben 2015.....	113
16.5. Konklúziók	113
16.6.Kapcsolódás egyéb stratégiákhoz.....	114
16.7. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat szociális ellátórendszerének fejlesztési irányára tett javaslatai.....	116
Források jegyzéke:	119

Bevezetés

2013. évtől a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörei jelentősen megváltoztak, átrendeződtek, számos, korábbi önkormányzati feladatot a kormányhivatalok, illetve azok szakigazgatási szervei látnak el.

Az alapvető strukturális változások ellenére a szociális szolgáltatástervezési koncepció megalkotására, illetve felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás nem módosult.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (továbbiakban: Szt.) 92.§ (3) bekezdése a szociális szolgáltatástervezési koncepció két évente történő felülvizsgálatát és aktualizálását írja elő, s a jogszabály meghatározza a koncepció kötelező tartalmi elemeit is.

Az Szt. 92. § (4) bekezdése szerint:

„ A koncepció tartalmazza különösen:

a) a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,

b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,

c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,

d) az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.”

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 302/2005.(VI.23.) határozatával elfogadta a kerület szociális szolgáltatástervezési koncepcióját, a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a dokumentumot a képviselő-testület 2 évente felülvizsgálta.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció és felülvizsgálatai a kerületi önkormányzat hivatalos weboldalán (www.masodikkerulet.hu) elektronikus formátumban olvashatóak.

Jelen koncepció elkészítése során alapul vettük az alapkoncepcióban, illetve a dokumentum két évenkénti felülvizsgálatai alkalmából megfogalmazott célokat.

A helyzetértékelés az intézmények, a szerződő partnerek részéről kapott adatok, összesítések elemzésén, a KSH, az önkormányzat és egyéb adatbázisokban fellelhető statisztikai adatokon, beszámolókon alapul. Az elemzések középpontjában a szociális és gyermekvédelmi jogszabályok hatálya alá tartozó szolgáltatások állnak, az egészségügy, az oktatás és foglalkoztatáspolitikai jelen helyzetének alakulásáról csak rövid kitekintést nyújt a koncepció.

A szociális ágazat koncepciója a kerületi egyéb ágazati stratégiák, koncepciók és értékelések ismeretében vizsgálható felül.

Az alapkoncepció és a felülvizsgálatok elemezték a kötelezően ellátandó feladatokat, a hiányzó szolgáltatások helyzetét, meghatározták a legfőbb fejlesztési irányokat.

A jelenlegi felülvizsgálat a jogszabályi kötelezettségen felül bemutatja az elmúlt két év szociális ágazatának eredményeit, fejlesztéseit is. Beszámol arról, hogy a kerületben sikerült továbbra is biztosítani az önként vállalt szociális feladatokat, valamint további „jó gyakorlatokkal” is bővíthetett az ellátórendszer.

Az Önkormányzat célja a dokumentumokban foglaltaknak alapján:

- a szociális szükségleteket lefedő szociális és gyermekjóléti rendszer működtetése,
- az azonos szolgáltatást nyújtó intézmények esetén a szolgáltatások területi összehangolása,
- az ellátás színvonalának megőrzése,
- a megjelenő új igények feltérképezése,
- az intézmények közötti szakmai munka erősítése a kompetencia-határok tiszteletben tartásával,
- az együttműködés további bővítése a kerületben működő civil és egyházi szervezetekkel,
- az egyének öngondoskodásának és érdekérvényesítő képességének erősítése,
- az elektronikus tájékoztatási rendszer fejlesztése.

Az önkormányzat vezetésének fontos célkitűzése, hogy megőrizze az elért eredményeket, ellátási biztonságot nyújtson az arra rászorulóknak, illetve prevenciós lehetőségeket biztosítson a kerület lakosságának.

Ugyanakkor mind a magasabb rendű, mind a helyi ágazati jogszabályok hangsúlyozzák az egyén felelősségét is a saját és környezete, illetve családja sorsának alakulását illetően. Fontos cél az egyének öngondoskodásának és az érdekérvényesítő képességének erősítése.

Az alacsony érdekérvényesítő képességű, kiszolgáltatott helyzetű, állástalan, vagy mentális betegségekkel küzdő egyéneknek minden segítséget meg kell adni, de csak azon lehet igazán segíteni, aki maga is mindent megtesz sorsának jobbra fordítása érdekében, felismeri a saját érdekeit és képes tenni azok megvalósításáért.

A szociális ágazat jelen és jövőbeli kihívása, hogy egyrészt követni kell a jogszabályi változásokat, másrészt a helyi szociálpolitikával szemben megfogalmazódó gazdasági, társadalmi kihívásokra is válaszolni kell.

A 2015. évi felülvizsgálat módszertana követi az előző évek struktúráját: a koncepció tartalmazza az elmúlt két év eredményeit, helyzetképet ad és aktualizálja a demográfiai mutatókat, ismerteti a szociális ellátórendszert, valamint a legfőbb jogszabályi változásokat, válaszolja a megjelenő új szolgáltatási igényeket.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik e koncepció felülvizsgálatát adatokkal, beszámolókkal, gondolatokkal segítették!

I. Az eljárásrend és jogszabályi környezet főbb változásai

2013. január 1-jétől országszerte járási hivatalok álltak fel. Legfontosabb feladataik a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása.

A korábban önkormányzat hatáskörébe tartozó feladatok közül az időskorúak járadéka, az alanyi ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, valamint 2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe tartozik.

Az okmányirodák mellett a járási hivatalokhoz kerültek a fővárosi, megyei kormányhivatalok szakigazgatási szerveinek helyi szervei is (pl.: körzeti földhivatalok, munkaügyi kirendeltségek, gyámhivatal). A fővárosban kerületi szinten szerveződtek a járási hivatalok, azaz a fővárosi kormányhivatal kirendeltségeként 23 kerületi hivatal kezdte meg a működését. 2015. április 1-jétől a kormányhivatalok szervezeti struktúrája átalakult. Elsősorban olyan hatósági típusú államigazgatási feladatokat integráltak, amelyeket eddig más szervek végeztek, pl. a környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőségek, a Magyar Államkincstár, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal.

2015. szeptember 1-jén lépett hatályba a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény, mely bevezette a családi csődvédelem rendszerét. A szabályozás célja az eladósodott magánszemélyek adósságcsapdából való kikerülését célzó új jogintézmény, a magáncsődeljárás hazai jogrendbe történő bevezetése.

A törvény lépcsőzetesen terjeszti ki a csődvédelem lehetőségét az egyes lakossági csoportokra, első ütemben azok a személyek élhetnek ezzel a lehetőséggel, akik az általuk lakott ingatlanra jelzálogalapú hitelt vettek fel és hátralékuk miatt a hitelintézet a kölcsönszerződést felmondta vagy végrehajtási eljárást indított.

Az adósságrendezési eljárás során a törvényben meghatározott feladatokat a Családi Csődvédelmi Szolgálat látja el, területi szervei a fővárosi és megyei kormányhivatalok, központi szerve az Igazságügyi Hivatal.

Pénzbeli és természetbeni támogatások változásai

2014. január 1-jétől az önkormányzati segély bevezetésével az eddigi átmeneti segély önkormányzati segély címen, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önkormányzati segély gyermekek jogán, a temetési segély pedig önkormányzati segély temetési költségekhez való hozzájárulásként került szabályozásra.

Mindhárom segély a család vagy az egyén válsághelyzetét kezelte, ezért az ellátórendszer átláthatóbbá tétele és az ellátások egyszerűsítése érdekében összevonásra kerültek. A képviselő-testületek mérlegelési jogkörébe tartozott annak szabályozása, hogy milyen feltételekkel nyújthatóak a támogatások. Az alsó jövedelem határt adta meg az Szt., mely az öregségi nyugellátás mindenkor legkisebb összegének 130%-ánál nem lehetett alacsonyabb.

Az önkormányzati segély kialakítása mellett 2014. január 1-jével az Szt. a méltányossági közgyógyellátásra való jogosultság megállapításával kapcsolatos döntéshozatalt a jegyző hatásköréből a képviselő-testület hatáskörébe utalta.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata szempontjából különösen fontos, hogy 2015. március 1-jétől az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai szétváltak, a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult.

Az önkormányzatok szabadon dönthettek a támogatások nagyságáról és formájáról.

Az Szt. csak az állam által – a járási intézményrendszer útján - kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. 2015. március 1. napjától az újonnan megállapított ezen ellátások költsége nem terheli az önkormányzatot.

A módosítást megelőzően kötelező ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált. A korábban rendszeres szociális segélyre jogosult ellátotti kör más támogatásokra válhatott jogosulttá: foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra.

Az Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit írt elő, hogy a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körében csak példákat említ: „*települési támogatás*” különösen:

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható támogatás.

Az Szt. által előírt további kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújtson.

A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, valamint a támogatás összegének meghatározása az önkormányzat jogosultsága.

A települési önkormányzatok felelőssége megnövekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. Az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, 2015. február 28-ig megalkotott rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 27-én elfogadta a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) számú új önkormányzati rendeletét (továbbiakban: R.).

Az R. szabályozza a helyi szinten adható települési támogatások jogosultsági feltételeit és igénylésének módját.

A R. szerint nyújtható szociális pénzbeli és természetbeni támogatások formái:

- a) települési támogatások:
 - aa) lakhatási támogatás,
 - ab) hátraleékezelési támogatás,
 - ac) gyógyszer-támogatás,
 - ad) betegápolási támogatás,
- b) rendkívüli települési támogatások:
 - ba) létfenntartási támogatás,
 - bb) eseti gyermekvédelmi támogatás,
 - bc) temetési támogatás,
- c) egyéb támogatások:
 - ca) keresetpótló támogatás,
 - cb) gyermeknevelési támogatás,
 - cc) védőoltás térítésmentes juttatása,
 - cd) helyi utazási bérlet támogatás,
 - ce) karácsonyi támogatás,
 - cf) Időskorú személyek egyszeri támogatása.

„Települési támogatás” alatt az Szt. által ajánlott támogatási formák szerepelnek, a „rendkívüli települési támogatásba” tartoznak a kötelezően nyújtandó ellátások, míg az „egyéb ellátások” címszó alatt az önkormányzat által önként vállalt ellátások szerepelnek.

A rendelet megalkotásakor a cél az volt, hogy az önkormányzat által nyújtott támogatások köre lehetőleg ne változzon, az eljárások egyszerűsödjének és a jövedelmekkel arányos támogatási mértékek kerüljenek meghatározásra.

A gyógyszer-támogatás új támogatásként jelent meg, jövedelmi feltétele azonos a korábbi méltányossági közgyógyellátásával.

Személyes gondoskodással kapcsolatos változtatások

2014. július 1-jét követően az intézmény vagy szolgáltató szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzése, adatmódosítás, illetve törlés (működési engedélyek) iránti kérelem kizárólag elektronikus úton nyújtható be.

Az intézményi térítési díj számítása változott a 2015. évtől, megszűnt az a számítási módozat, amely az intézményi térítési díjat a szolgáltatási önköltség és az állami támogatás különbözeteként rendelte megállapítani. Az új szabály szerint az intézményi térítési díj meghatározásakor a szolgáltatási önköltség az intézményi térítési díj felső határa. A módosítás egyrészt a fenntartók számára rugalmasabb térítési díj megállapítást tesz lehetővé, másrészt hangsúlyosabbá teszi az öngondoskodás elvének érvényesülését azok esetében, akik jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján erre képesek.

A dokumentációs teher csökkentését szolgálja, hogy megszűnt az alapszolgáltatást igénylő személy nyilatkozattételi kötelezettsége arról, hogy igénybe vesz-e más szolgáltatót, intézménytől valamilyen alapszolgáltatást.

Pontosításra került a jogorvoslati rend is. Az intézményi jogviszony keletkezése, megszűnése és a személyi térítési díj megállapítása eseteiben az Szt. nem szabályozta egyértelműen, hogy a vitás ügyekben mi a követendő jogorvoslati rend. A módosítás egységesebb jogorvoslati rendet

határoz meg a fenti esetkörökben: főszabályként valamennyi fenntartótípus esetén az intézményvezető döntése ellen a fenntartóhoz lehet fordulni, a fenntartó döntésének felülvizsgálatát pedig – tekintve, hogy mindegyik esetben a felek közötti megállapodásról van szó – a döntés kézhezvételétől számított 30 napon belül a bíróságtól lehet kérni.

Legfontosabb változás a házi segítségnyújtás szabályait érintette. Változott egyrészt a gondozási tevékenységek köre, másrészt a gondozási tevékenységek résztvékenységekre lettek bontva.

A házi segítségnyújtás szabályainak módosításával összefüggésben a gondozási szükséglet ponthatárai is változtak: az 1 órás gondozási szükséglet megállapításához előírt 11 pont 20 pontra emelkedett. Ez alapján 20 pontot kell elérni a gondozási szükséglet vizsgálata során ahhoz, hogy a szolgáltatás biztosítható legyen az igénylő számára. A ponthatár felemelése alapján az igénylőnek olyan szükséglettel kell rendelkeznie, amely nagyobb mértékű támogatási igényt jelez, és olyan, például ápolási feladatok elvégzését feltételezi, amihez elengedhetetlen a szakképzett és hivatásos szociális gondozó munkája. A módosított ponthatár csak a módosítás hatálybalépését követően házi segítségnyújtást igénylőkre került bevezetésre.

A gyermekjóléti szolgáltatás változásai

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 2014. évtől hatályba lépő rendelkezése hangsúlyozza, hogy a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A sajnálatos gyermekbántalmazási esetek számának növekedése miatt a Gyvt. módosult, a jogszabály kimondja, hogy a szakembereknek egységes elvek és módszertan alapján kell eljárni a gyermekek bántalmazása esetén, és kötelező a gyermek számára gyermekjóléti alapellátást vagy gyermekvédelmi szakellátást biztosítani.

A Gyvt. 2014. március 15-én hatályba lépett módosítása következtében, a gyermekjóléti szolgáltató és a gyámhatóság zártan kezeli a bántalmazás, elhanyagolás miatt jelzést tevő adatait.

A 2014. évi CI. törvény 28.§-a szerint a gyermekjóléti szolgáltató feladatai bővültek a megelőző pártfogás biztosításának feladatával. Amennyiben a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását, együtt kell működni a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében.

II. Helyzetkép

A kerületről két rövid idézet:

„Buda északi részén terül el, északon és északkeleten a III. kerület, keleten a Duna, és általa XIII. kerület és az V. kerület, délen az I. kerület és a XII. kerület határolja. Nyugaton Budakeszi, Nagykovácsi és Remeteszőlős, északnyugaton pedig Solymár a szomszédja. Északi és a déli része között a Hűvösvölgy képez szűk átjárót.

A hegyes-dombos tájon fekvő kerület a Budai Tájvédelmi Körzet jelentős hányadát magáénak tudhatja, szigorúan védett erdők, hegyek, növények tarkítják. Számos jelentős hegycsúcsa közé tartozik a Nagy-Hárs-hegy (454 m), Vihar-hegy (453 m), Felső-Kecske-hegy (443 m) és a Látó-hegy (376 m).

Forgalma a Szilágyi Erzsébet fasor - Hűvösvölgyi út - Hidegkúti út útvonal, a Budakeszi út, illetve a Margit körút, Bem rakpart, Árpád fejedelem útján a legélénkebb. Elsősorban tömegközlekedési csomópontjai a Széll Kálmán tér - ahol a 2-es metró és a 4-es, valamint a 6-os villamos is elérhető - illetve az északi részt kiszolgáló hűvösvölgyi busz-, és villamos-végállomás.

Ez a kerület foglalja magába a legtöbb városrészt, összesen harminckét külön megnevezett egységből áll. Itt található a török kor rózsakultuszának emléket állító Rózsadomb, amely a főváros legszebb villanegyede.

A köznyelv utóbbihoz tartozóként könyveli el az egyébként önálló Országutat, illetve tágabb értelemben Rózsadombként emlegeti a hegyes-dombos terület többi előkelő egységét, azaz Csátárka, Pálvölgy, Zöldmál, Szemlőhegy, Törökvész, Vérhalom és Rézmál részeket is. Budaliget egykor Pesthidegkút község része volt, 1950-ben csatolták a fővároshoz. Viszonylag sík, csendes, nyugodt, kertvárosi terület. A Gyermekvasút alsó végállomásának helyet adó Hűvösvölgy könnyen elérhető, ideális kirándulóhely, ahol számos sporttevékenységre is lehetőség nyílik. Szintén kertvárosi elhelyezkedésű Pesthidegkút-Ófalu, amelynek nyugati részén található a búcsújáró-helyként is szolgáló Máriaremete.”¹

„A kerület a Budapest Főváros Településszerkezeti Tervében megkülönböztetett Belső, Duna menti, valamint Hegyvidéki zónákba tartozik. A Belső és Duna menti zóna a Csalogány utca, Fő utca, Margit körút által határolt területet, valamint a Felhévízt foglalja magába. A kerületben ez a legsűrűbben, általában zártan beépített, vegyes lakó- és intézményi funkciójú terület. Itt a kezdetektől a lakófunkció a legfontosabb, ami a kevésbé forgalmas területeken máig fennmaradt, míg a fő közlekedési útvonalak mentén dominánssá váltak az üzleti célú építkezések, beruházások, felújítások. Noha az utóbbi időben megfigyelhető az irodaépítkezések területi eltolódása a kerület más részei felé, a belső területek kedveltsége e tekintetében – ha csökkenő mértékben is – fennmaradt. A felhévízi gyógyforrások kiemelkedően értékes területén (a Margit híd budai hídfőjétől északra) a gyógyvízhez kapcsolódó szolgáltatások vannak jelen. A kerület közel felét elfoglaló, hagyományosan magas presztízsű hegyvidéki lakóövezetben a lakófunkció, korlátozott mértékben az üzleti célú beruházások, továbbá a speciális intézmények léte domináns. Az elmúlt évtizedben egyrészt új központi funkciókkal – pl. kereskedelmi létesítményekkel, sétálóutcával, új vendéglátó egységekkel – gyarapodott a korábban meglehetősen ellátatlan, “központ nélküli” térség,

¹ forrás: <http://www.budapestinfo.eu/keruletek>

másrészt több irodai-munkahelyi beruházás hatására összetettebb lett a városi funkciók megjelenése. A belső városrészek zsúfoltsága az elmúlt évtizedben csökkent ugyan, de továbbra is fennállnak a nehezen feloldható közlekedési konfliktusok, amelyek az abszolút központi funkciót ellátó Széll Kálmán téren elkezdődött rekonstrukcióval átmenetileg tovább fokozódtak. Ezek a problémák elsősorban a hegyvidék fő- és mellékútjain tapasztalható, a környezeti szempontból kedvezőtlen besűrűsödésekben jelentkeznek. A kerület összterületének több mint harmada, 13,7 km², külterületen található, így ez a legtöbb beépítetlen és zöld területtel rendelkező fővárosi kerület. A külterület jellemzően a Budai hegyvidék magasabb fekvésű, döntően erdős területeit fedi le. A külterületi részek jelentős erdő- területei a város legértékesebb lakóterületeit és intézményeit magába foglaló területét tagolják.”²

2. 1. Demográfiai adatok

Főváros II. kerületében élő lakosság kor szerinti megoszlása 2013.

népesség életkora (év)	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
0-18	7 666	8 269	15 935
19-59	23 212	20 592	43 804
60-69	7 466	5 434	12 900
70-79	5 423	3 751	9 174
80-89	3 257	1811	5 068
90-94	611	257	868
95-100	120	35	155
100-	44	10	54
Teljes népesség	47 799	40 159	87 958

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

Főváros II. kerületében élő lakosság kor szerinti megoszlása 2014.

népesség életkora (év)	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
0-18	8 059	8 819	16 878
19-59	23 948	20 897	44 845
60-69	7 400	5 297	12 697
70-79	5 647	3951	9 598
80-89	3 257	1759	5 016
90-94	604	260	864
95-100	163	35	198
100-	39	13	52
Teljes népesség	49 117	41031	90 148

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

A különböző statisztikai adatbázisok számaadataiban van ugyan minimális eltérés a kerület lakónépességére vonatkozóan, de megállapítható, hogy akár a 2011. évet (87 744 fő), akár a 2013. évet vesszük bázisévnek (87 958 fő) a kerületi lakosság száma fokozatosan nő. A változás függ a természetes szaporulat mértékétől és a beköltözők számától is, a lakosság növekedésének oka inkább a belföldi vándorlásban keresendő.

² http://www.masodikkerulet.hu/data/cms144757/its2015_megalapozo_vizsg_1_resz.pdf

A gyermekek (0-18 év közöttiek) száma emelkedett, a 2013. évi 15 935 főről, 16 878 főre nőtt. A 18 év alattiak aránya az összlakossághoz képest 18,7 %, a 2013. évben 18,1 % volt. A tendenciák hosszabb távú elemzése az elkövetkező évek adatai alapján lesz vizsgálható. Jelenleg a lakosság korcsoportok szerinti vizsgálata alapján elmondható, hogy az arányokban jelentős elmozdulás nem történt.

Az országos és nemzetközi tendenciához hasonlóan kerületünkben is, a nemek korcsoportok szerinti megoszlását vizsgálva, már az a középgenerációtól kezdve, jelentősen több a nők száma.

A két nem eltérő halandósági viszonyai következtében a nők száma és aránya az idősebb korokban válik egyre kifejezettebbé, ez az arány az életkor növekedésével szignifikánsan nő, 80 éves kor körül már megközelítőleg kétszer annyi a női lakosok száma, mint a férfiaké.

A születéskor várható élettartam meghosszabbodása az egyik legnagyobb kihívást jelenti az egyes ellátó rendszerek számára. Kerületünkben a 70 év feletti népesség részaránya a teljes népességhez képest 17,4 %

A jövőre vetített prognózisok alapján, a gyermekkorú lakosság számának növekedése miatt, további fejlesztéseket igényelhet a gyermekellátó intézmények férőhely-kapacitásai, illetve az átlagos élettartam növekedése következtében a 70 éven felüli állampolgárok közül egyre többen lesznek az egészségügyi és szociális ellátórendszerek használói.

Az idős korosztályon belül kiemelt célcsoport az egyedül élő idősök, mert magányosságuk miatt fokozottabb odafigyelést és törődést igényelnek.

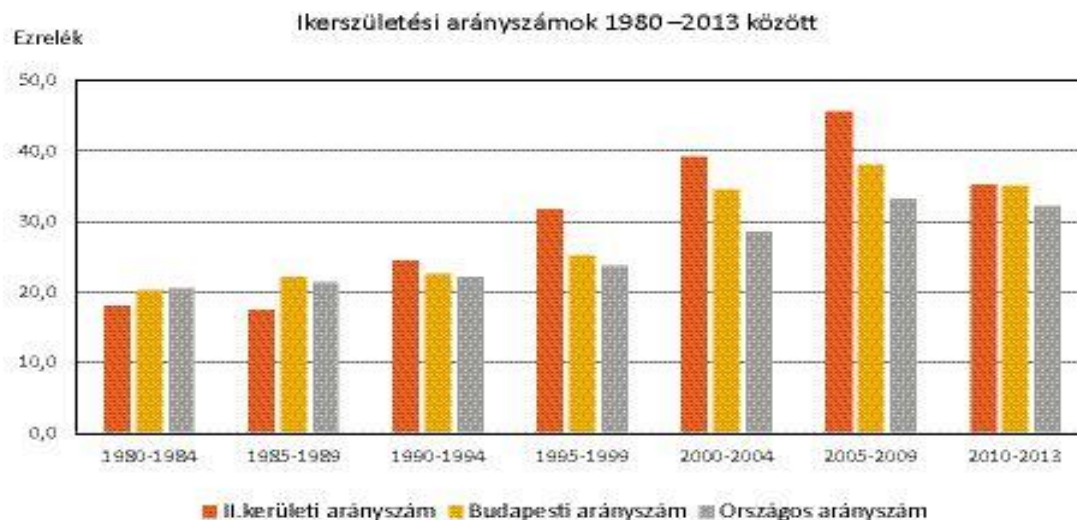
2.5. Népmozgalom kerületenként

Kerület	Ezer lakosra jutó				
	élveszületés	halálozás	természetes szaporodás, fogyás (-)	házasság-kötés	válás
I.	10,9	14,9	-4,0	4,9	2,0
II.	9,2	12,1	-2,9	4,4	1,9
III.	9,6	11,8	-2,2	4,5	2,2
IV.	8,9	10,4	-1,6	5,1	2,6
V.	7,4	15,0	-7,6	5,3	1,8
VI.	8,6	13,7	-5,1	5,3	2,3
VII.	8,4	13,3	-4,9	5,1	2,0
VIII.	9,1	12,7	-3,6	5,0	1,7
IX.	10,7	13,2	-2,5	6,1	2,0
X.	9,6	12,2	-2,6	4,3	2,5
XI.	10,3	13,6	-3,3	4,9	2,1
XII.	10,3	12,2	-1,8	4,7	1,8
XIII.	10,8	11,8	-1,0	5,7	1,8
XIV.	10,1	13,2	-3,1	4,7	2,0
XV.	7,6	13,1	-5,5	4,1	2,0
XVI.	8,1	10,6	-2,5	3,6	1,8
XVII.	8,2	11,1	-2,8	3,5	2,2
XVIII.	8,4	11,3	-2,9	3,6	2,4
XIX.	8,7	11,7	-2,9	4,2	2,1
XX.	8,7	13,0	-4,3	4,3	1,8
XXI.	7,9	11,5	-3,6	3,8	2,2
XXII.	8,6	10,8	-2,2	3,7	2,1
XXIII.	7,6	12,4	-4,8	3,9	2,2
Összesen	9,2	12,2	-3,0	4,5	2,1

Forrás: Budapest Számokban 2014

Ha a budapesti kerületek táblázatba foglalt természetes szaporodás, fogyás alakulásának adatait végigtekintjük, sajnos, minden kerületben az élve születések és a halálozások egyenlege továbbra is negatív számot mutat.

Kerületi iker születések számának alakulása

Forrás: www.budaipolgar.hu/data/cms143085/4lkergrafikon.jpg

Különösen érdekes statisztikai adat a kerületi gyermekek születési statisztikájában az iker számok alakulása.

„A lombikprogram bevezetését követően, 1998-tól megemelkedett az ikerszületések aránya hazánkban és a II. kerületben is. Azóta az országos és a budapesti arányokhoz képest is kiugróan magas az ikrek száma városrészünkben. 2013-ban például 818 gyermek született a városrészben, ebből 30 kettes iker. Többségük lány ikerpár, az orvosok szerint azért, mert a lánygyermeknek nagyobb az életben maradási esélyük.

Afrikában 4 százaléka a gyermekeknek iker, Magyarországon 2 és fél százaléka. A II. kerületben ehhez képest 2006 óta folyamatosan 3 százalék fölött volt az ikerszületések száma. Hármás iker ritkán születik. A II. kerületben utoljára 2011-ben születtek, korábban 2006-2007-ben. Az utóbbi három és fél évtized demográfiai adatai szerint négyes ikrek nem születtek a II. kerületben³.

Az ikergyermek magas száma a kerület egészségügyi, védőnői hálózatától és gyermekjóléti szolgáltatásaitól (házi gyermekfelügyelet) igényel fokozott szakmai figyelmet.

³ Budai Polgár 2015.március 25.

2.6. A lakásállomány szobaszám szerinti összetétele, 2014. december 31.

Kerület	Lakás- állomány	Ebből:			
		egy	kettő	három	négy és több
		szobás lakások aránya, %			
I.	16 999	22,6	39,3	25,8	12,3
II.	48 967	11,7	30,5	30,0	27,9
III.	62 989	13,5	35,1	35,5	15,8
IV.	47 162	15,3	39,7	31,2	13,7
V.	19 705	26,9	39,1	22,8	11,3
VI.	27 903	29,2	41,9	19,7	9,1
VII.	36 853	36,7	40,1	16,8	6,4
VIII.	44 752	36,7	40,5	16,7	6,1
IX.	39 846	28,2	47,2	18,3	6,3
X.	38 647	19,9	47,6	24,4	8,1
XI.	78 560	14,8	42,6	28,5	14,1
XII.	33 538	14,9	34,0	29,3	21,7
XIII.	73 318	28,0	40,9	23,0	8,1
XIV.	72 586	20,0	48,2	22,3	9,5
XV.	37 262	9,6	40,0	34,6	15,8
XVI.	30 830	8,1	29,6	29,3	33,0
XVII.	33 246	7,8	25,3	32,5	34,5
XVIII.	43 770	9,2	37,6	29,9	23,3
XIX.	27 310	11,8	30,9	41,4	15,9
XX.	31 011	20,5	40,2	26,1	13,2
XXI.	33 271	12,0	40,4	32,3	15,4
XXII.	22 738	8,4	35,5	28,2	27,9
XXIII.	8 699	13,6	31,8	27,1	27,4
Össz.	909 962	18,5	39,1	27,1	15,3

Forrás: Budapest Számokban 2014

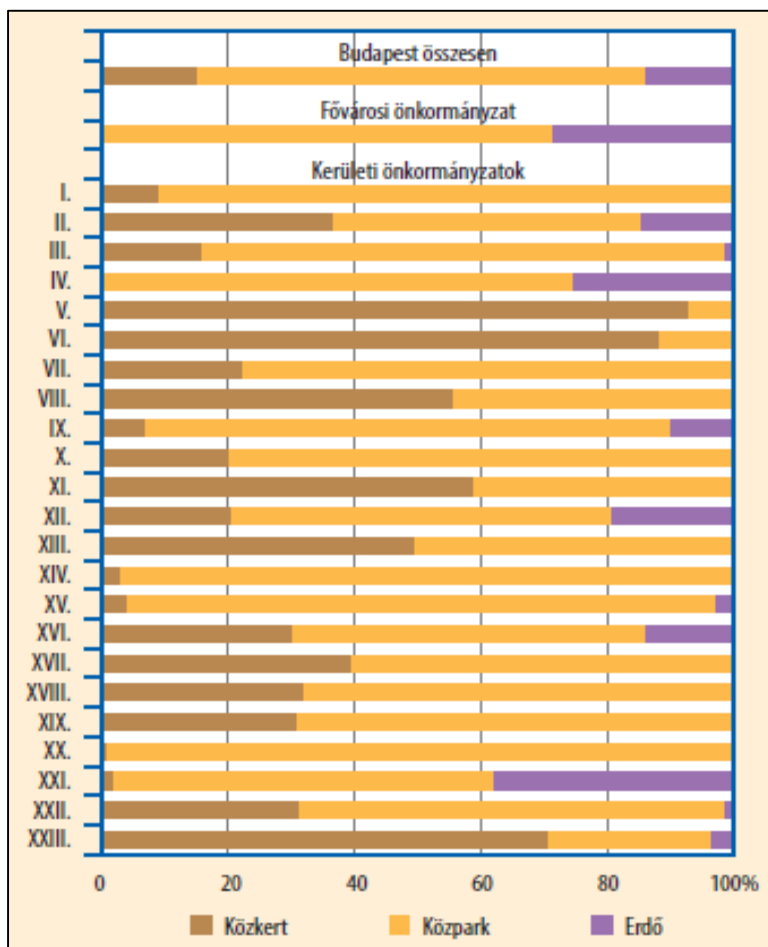
A kerületi lakásállomány a KSH 2013. évi statisztikai adatbázisa szerint 48 798, a 2014. évben 48 967 volt, azaz a lakásállomány 0,9 %-kal növekedett. A lakások szobaszám szerinti összetételében is lényegesek az eltérések a kerületek között. A legutóbbi népszámlálás adataival összhangban főként a külső kerületekben nőtt a négy- és többszobás lakások részaránya. Hányaduk a legmagasabb, 34,5, illetve 33 százalék a XVII. és a XVI. kerületben volt, és közel ilyen magas, 28 százalék körüli volt a II., a XXII. és a XXIII. kerületben is.

„Lakóingatlanok esetén Budapest, II. kerület településen az elmúlt 5 évben az átlag négyzetméter ár 441 066 forintról 503 793 forintra nőtt, ami 62 727 forintos emelkedést jelent. A lakóingatlanok között 2015 októberében a legmagasabb négyzetméter ár 833 333 forint, a legalacsonyabb 235 555 forint, valamint az átlagár 501 839 forint.”⁴

A II. kerület ingatlanpiac viszonyai országosan és fővárosi viszonylatban is a legkedvezőbbek közé tartozik, de ennek ellenére a kerületben sok a fejlesztésre, felújításra szoruló ingatlan is.

⁴ <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Budapest,%20II.%20ker%C3%BClet>

2.7. Zöldterületek 2014. év

Forrás: Budapest Számokban 2014

Budapest egyik „legzöldebb” kerülete a II. kerület, a zöldterületek nagysága a kerületekkel összevetve csak a XII. kerületben nagyobb. Az utóbbi évek nagy beruházásai több magas színvonalú közpark létrejöttét eredményezték, melyek karbantartása, megőrzése a jövőben is feladat.

A külterületeket a Budai hegyvidék magasabb fekvésű, döntően erdős területeit fedik le.

2.8. A bérlakások számának alakulása

- 2015. szeptember 30-ig a BUDÉP Kft.-től a lakásállomány 99 %-át vette át a II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. műszaki kezelésre. A lakásokról összességében elmondható, hogy azok túlnyomó része többlakásos, vegyes tulajdonú lakóépületben található. A befogadó épületek műszaki állapota változó, jellemzően leromlott állapotúak, csak a minimális karbantartások készülnek el rajtuk. A felújítások a lakóközösség anyagi lehetőségein, hajlandóságán múlnak, ami a jelenlegi gazdasági körülmények között csekély. A megjelenő pályázati lehetőségek valamelyest segíthetnek ezen, amennyiben a közös képviselő képes az ezzel járó többletfeladatokat felvállalni, valamint a lakóközösség többségi akaratában is elérhető a pályázaton történő részvétel támogatása.

- Maguk a lakások műszaki állapota is összességében elhanyagolt, a bérlők/használók – kevés kivételtől eltekintve – nem tesznek eleget a rendeltetésszerű elhasználódásból eredő felújítási-karbantartási kötelezettségeiknek. Az eddig átvett lakások fele komfortos besorolású, amelyekben az egyedi fűtési mód miatt lehetőség van a fenntartási – ezen belül is elsősorban a fűtési – költségek csökkentése okán arra, hogy a bérlők ne megfelelően fűtsenek, amelynek következménye a komfortállapotok jelentős leromlása (pl. penészesedések).
- A fentiek javítására rövid-, közép-, és hosszú távú intézkedési tervek keretében szükség lenne az ingatlanállomány átfogó felújítására, – lehetőség szerint az energetikai paraméterek javítására is kiterjedően – azok megfelelő korszerűsítésére. Továbbá eredményesebben szükséges érvényesíteni a bérlői kötelezettségek betartását is.

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. által átvett	Helyiség db	Lakás db	összesen db	Át nem vett db	mindösszesen db
bérbe adott	270	465	735	14	749
üres	317	147	464	21	485
Összesen:	587	612	1 199	35	1 234

Forrás: II. Kerületi Városfejlesztő Zrt.

- Amennyiben a rendelet kivételt nem tesz, a **lakhér mértékét piaci alapon kell megállapítani**, melynek mértéke:
 - a) komfortos vagy összkomfortos lakás esetén bruttó 620 Ft/m²/hó,
 - b) félkomfortos lakás esetén bruttó 400 Ft/m²/hó,
 - c) komfortnélküli lakás esetén bruttó 200 Ft/m²/hó,
 - d) szükséglakás esetén bruttó 140 Ft/m²/hó.
- A **költségelven** bérbe adott lakás bérleti díja a rendelet hatálybalépését követően:
 - a) komfortos vagy összkomfortos lakás esetén bruttó 440 Ft/m²/hó,
 - b) félkomfortos lakás esetén bruttó 290 Ft/m²/hó,
 - c) komfortnélküli lakás esetén bruttó 150 Ft/m²/hó,
 - d) szükséglakás esetén bruttó 100 Ft/m²/hó.
- **Szociális helyzet alapján történő bérleti díj megállapítására jogosult** az a bérlő, aki 2001. január 1. napját követően vagyoni és jövedelmi viszonyaira tekintettel pályázat útján, illetve a Képviselő-testület egyedi döntése alapján szerzett bérleti jogot és fennálló vagyoni jövedelmi viszonyai tekintetében az előző pontban felsorolt feltételek együttes fennállását igazolja. A szociális alapú bérleti díj összege bruttó 310 Ft/m²/hó.
- **Aktív lakásbérlők és használók száma összesen: 395 db**
 - Lakásos **aktív bérlők** összesen: 342db
 - Lakásos **aktív használók** összesen: 53 db

- **Bérbe adott szociális bérlakások száma:** **88 db**
- **Bérleti díjfizetési elvet tekintve:**
- Szociális elvű bérleti díjfizetés: 46 bérlő
- Költség elvű bérleti díjfizetés: 153 bérlő
- Piaci elvű bérleti díjfizetés: 143 bérlő

A Városfejlesztő Zrt. javaslata egy vízmérő felszerelési program feltételeinek megvizsgálására:

- Jelenleg 285 olyan bérbe adott vagy használati jogviszonnyal rendelkező lakás van, amely vegyes tulajdonú, tehát önkormányzati és magántulajdonú albetéteket egyaránt tartalmazó társasházban található. Ezek közül 110 rendelkezik mellékvízmérővel (pontosabban erre vonatkozó érvényes szerződéssel) a fennmaradó 175 bérlő jelentős része esetében az önálló mellékvízmérő felszerelése jelentősen csökkenthetné a víz/csatornadíj költségét, melyet jelenleg normatíva, vagy a bérlőkre áthárított társasházi vízátalány alapján fizetnek, jellemzően többet, mintha a saját, mért fogyasztásuk alapján fizetnének.
- Részben a fentiek miatt is tervben van a mellékvízmérős szerződéssel nem rendelkező 240 db bérlős lakásra, valamint az üres lakásokra vízmérő felszerelési program feltételeinek megvizsgálása. A program során az egyszeri, nagyszámú megrendelésben rejlő kedvező költség figyelembevételével lehet a mérőhelyek megtervezését, azok beszerzését, felszerelését és engedélyezését lebonyolítani. Célszerű megvizsgálni a bérbe adott lakások esetén, hogy ösztönözni lehet-e a bérlőket a mellékvízmérők egységesen lebonyolított felszerelési program során történő felszereltetésére esetleges önkormányzati támogatással is.
- A program eredményeként csökkenthetők lehetnek az önkormányzat jövőbeli bérlőinek kintlévőségei a vízdíj meg nem fizetéséből, továbbá az esetleges jövőbeni rezsiváltozások is közvetlenül jelentkeznének a bérlőknél a szolgáltatói számlákon. Az üres lakások esetében az önkormányzat saját költségén felszerelendő mellékvízmérői révén az üres lakások után is alacsonyabb közös költséget kellene fizetni a társasházakban, amely a lakás mérettől függően akár néhány éven belül is a beruházás egyszeri költségének megtérülését hozhatja.

2.9. Piaci lakásbérleti árak alakulása

A magyarországi „hagyományok” elsősorban a lakásvásárlást preferálják a lakás bérlésével szemben, de a gazdasági válság hatására sokan elvesztették ingatlanukat, illetve kívártak a potenciális lakásvásárlók. Élethelyzettől függően viszont - az adásvételek elhalasztása ellenére - sokan bérlőként jelentek meg a lakáspiacon.

A munkahelyek jó része a fővárosra és az agglomerációra, valamint a városokra és azok környezetére koncentrálódik, ennek hatására a kisebb településekről sokan a nagyobb városokba költöztek, számukra elsősorban az albérlet jelentette a lakhatási gondok megoldását.

A bérleti piacot erősítő többletkereslet hozzájárult ahhoz, hogy az átlagos bérleti díjak ne zuhanjanak a lakásárak után. Az elmúlt három-négy évben már lassú emelkedés volt tapasztalható, s az utóbbi egy-két évben a lakásbérleti árak meredeken megugrottak a bérleti piacon.

A főváros frekventált területein az egy négyzetméterre eső bérleti díj közelít a 3000 forinthez, A vizsgált területek közül a II. kerület bizonyult a legdrágábbnak, ahol az átlagos bérleti díj 2 700 forint volt, ami egy átlagosnak tekinthető 50 négyzetméteres lakásra vetítve 135 ezer forintos havi bérleti díjnak felel meg. A kerületet az V. és a VI. kerület 2 600, illetve 2 300 forintos egy négyzetméterre eső bérleti díjjal követi, majd a fővárosi lakáskeresők kedvelt célpontjának tekinthető XIII. kerület következik 2 200 forinttal. További 3 kerületben (XII., a IX. és a XI.) is elérte a százezer forintot az 50 négyzetméterre vetített átlagos bérleti díj.

Átlagos havi bérleti díjak alakulása (2015. I. félév)		
Kerület / Város	1 m ² -re vetítve	50 m ² -re vetítve
II. kerület	2 700 Ft	135 000 Ft
V. kerület	2 600 Ft	130 000 Ft
VI. kerület	2 300 Ft	115 000 Ft
XIII. kerület	2 200 Ft	110 000 Ft
XII. kerület	2 100 Ft	105 000 Ft
IX. kerület	2 100 Ft	105 000 Ft
XI. kerület	2 000 Ft	100 000 Ft
VII. kerület	1 900 Ft	95 000 Ft
XIV. kerület	1 900 Ft	95 000 Ft
III. kerület	1 900 Ft	95 000 Ft
VIII. kerület	1 700 Ft	85 000 Ft
Debrecen	1 600 Ft	80 000 Ft
Pécs	1 300 Ft	65 000 Ft
Kecskemét	1 300 Ft	65 000 Ft
Szolnok	1 300 Ft	65 000 Ft
Szombathely	1 200 Ft	60 000 Ft
Gyöngyös	1 100 Ft	55 000 Ft
Tatabánya	1 100 Ft	55 000 Ft
Esztergom	900 Ft	45 000 Ft

Forrás: Duna House, Bankmonitor.hu

2.10. A személyi jövedelemadó adatai kerületenként

5.2.7. A személyi jövedelemadó adatai kerületenként, 2012* Data of personal income tax by districts, 2012*			
Kerület <i>District</i>	Az ezer lakosra jutó adózók száma <i>Number of taxpayers per thousand inhabitants</i>	Egy adófizetőre jutó <i>Per taxpayers</i>	
		személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem <i>income are subject to personal income tax</i>	személyi jövedelemadó <i>personal income tax</i>
		ezer Ft <i>thousand HUF</i>	
I.	438	3 122	600
II.	413	3 527	821
III.	440	2 642	479
IV.	471	2 385	392
V.	414	2 847	595
VI.	409	2 491	456
VII.	410	2 293	389
VIII.	369	2 196	367
IX.	416	2 583	454
X.	417	2 161	344
XI.	432	2 921	536
XII.	408	3 583	767
XIII.	436	2 682	477
XIV.	425	2 754	483
XV.	430	2 098	341
XVI.	435	2 574	450
XVII.	455	2 261	374
XVIII.	436	2 274	389
XIX.	441	2 242	375
XX.	422	2 124	342
XXI.	439	2 077	335
XXII.	428	2 515	442
XXIII.	432	2 113	345
Összesen — Total	429	2 548	457

* A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatai alapján. — According to the data of National Tax and Customs Administration (NAV) of Hungary.

A táblázat adataiból levonható következtetés, miszerint a 100 lakosra jutó adózók száma a budapesti kerületek átlaga alatt van, viszont az egy főre jutó jövedelemadó mértéke átlag feletti. 2012-ben a főváros kerületei között második helyen állt az egy adófizetőre jutó, személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem tekintetében, a befizetett személyi jövedelemadó alapján pedig kimagaslóan a legtöbbet fizető kerület.

2.11. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők, 2015. január

Kerület	Száma	Ellátás átlagos összege ^{a)} , forint/fő	Öregségi nyug- díjasok száma	Ebből:	
				maximum 99 999	minimum 200 000
				forintos ellátásban ^{a)} részesülők aránya, %	
I.	7 319	147 564	6 560	18,8	20,4
II.	26 252	153 462	23 625	18,3	24,2
III.	35 019	135 639	30 233	23,2	14,8
IV.	24 942	130 531	20 314	24,3	12,2
V.	7 361	134 871	6 192	24,0	16,4
VI.	8 438	127 620	7 029	26,7	12,9
VII.	12 131	120 411	9 846	29,5	10,1
VIII.	16 273	117 190	12 513	31,3	9,9
IX.	13 260	126 500	10 956	25,0	11,5
X.	19 690	126 771	16 180	24,2	10,6
XI.	39 647	142 955	35 177	19,0	17,3
XII.	17 978	154 110	16 424	17,2	22,6
XIII.	28 811	134 984	24 417	23,0	15,2
XIV.	33 622	135 153	29 213	21,7	13,9
XV.	22 726	124 132	18 999	26,3	9,5
XVI.	20 151	130 824	17 346	25,2	10,4
XVII.	22 541	124 572	18 713	27,5	10,0
XVIII.	27 456	125 927	22 894	26,8	10,2
XIX.	16 852	125 979	14 035	25,8	10,3
XX.	18 344	121 505	15 302	27,9	8,5
XXI.	20 712	122 241	17 021	26,7	8,2
XXII.	14 701	129 914	12 545	25,3	12,5
XXIII.	5 397	119 487	4 324	30,8	8,5
Össz.	459 623	132 191	389 858	23,9	13,6

^{a)} Havi teljes ellátás.

Forrás: Budapest Számokban 2014

A demográfiai folyamatokhoz hasonlóan a nyugdíjak nagysága is jelentős különbségeket mutat Budapest kerületeiben, illetve országos összehasonlításban még árnyaltabb a kép.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központ adatai alapján a fővárosban a legmagasabb az átlagnyugdíj, átlagosan 137 000 Ft.

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők átlagos nyugdíja a XII. és a II. kerületben volt a legmagasabb, csakúgy, mint a 2 évvel ezelőtti adatbázisban.

E két fővárosi kerületben az időskorú nyugdíjasok havonta átlagosan több mint 150 000 forintnyi nyugellátást kaptak.

A kerületben a statisztikai adatokat vizsgálva 26 252 fő részesül nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban, ebből 23 625 fő öregségi nyugdíjat kap. Az összes nyugdíjas közül 18,3 % kap 99 999 Ft vagy annál kevesebb a nyugdíjat, míg 24,2 %-nak 200 000 Ft vagy e feletti a havi jövedelme.

A szociális támogatást igénylők között számos olyan ügyfél is van, akinek jövedelme alig több, mint a nyugdíjminimum. (2015. évben 28 500 Ft.)

Összegzés:

- **a népesség száma kismértékű növekedést mutat,**
- **a gyermekkorú és az idős lakosok száma magas, az oktatási, a szociális és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése a közeljövőben is szükséges,**
- **a bérlakás állomány korszerűsítése,**
- **az alacsony jövedelmű időskorú lakosság szociális biztonságának fenntartása,**
- **információ nyújtása az elérhető szolgáltatásokról a továbbiakban is fontos célkitűzés.**

III. Oktatás

Az oktatás rendszere 2013. január 1-jétől jelentősen átalakult. A települési önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmények az óvodák kivételével állami fenntartásba kerültek, a települési önkormányzatok jogszabályban meghatározottak alapján működtetői szerepet kaptak.

3.1. A tanulók (gyermekek) száma a nappali oktatásban Budapesten, a köznevelési intézményekben, 2014/2015

Kerület	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola, speciális szakiskola	Középiskola	Ebből:	
					gimnázium	szakközépiskola
I.	673	1 374	–	3 375	2 650	725
II.	3 253	8 006	201	4 435	3 947	488
III.	4 723	8 941	384	4 444	3 268	1 176
IV.	3 598	7 243	201	4 530	2 302	2 228
V.	595	1 827	–	4 849	3 723	1 126
VI.	903	1 711	188	2 748	1 739	1 009
VII.	1 208	2 093	755	5 167	1 840	3 327
VIII.	1 603	3 052	2 061	7 175	1 977	5 198
IX.	1 434	3 143	1 029	7 419	2 960	4 459
X.	2 660	5 492	985	4 053	1 928	2 125
XI.	4 636	9 255	1 403	6 826	3 546	3 280
XII.	2 586	5 785	79	3 986	3 340	646
XIII.	3 276	5 476	1 320	6 012	1 977	4 035
XIV.	4 001	8 785	2 036	8 324	3 640	4 684
XV.	2 162	4 574	172	2 383	1 654	729
XVI.	2 610	6 546	304	1 782	1 375	407
XVII.	2 910	5 911	6	1 482	1 132	350
XVIII.	3 586	8 344	56	2 182	1 383	799
XIX.	2 054	4 613	76	2 684	1 281	1 403
XX.	2 095	3 672	758	2 724	1 364	1 360
XXI.	2 612	5 857	1 214	3 476	695	2 781
XXII.	1 757	3 631	74	1 179	991	188
XXIII.	650	2 053	–	225	225	–
Össz.	55 635 ^{a)}	117 384	13 302	91 460	48 937	42 523

Forrás: Budapest számokban 2014.

A koncepció 2013. évi felülvizsgálatában szereplő KSH statisztikai adatokkal összevetve elmondható, hogy az óvodások és a középiskolások számában lényegi változás nem történt, az általános iskolai tanuló létszáma viszont 7629 főről 8006 főre, azaz 9,5 %-kal növekedett. Az összes tanulói létszám 19 982 főről 20 330 főre nőtt.

Mivel az előző oktatási évben is férőhelyhiánnyal küzdöttek az óvodák, továbbra is fontosnak tartja az önkormányzat az óvodák fejlesztését, korszerűsítését, ezért 2015. év szeptemberében átadásra került az akadálymentesített és energiatakarékos Szemlőhegy Utcai Óvoda új szárnya, amely 100 kisgyermek elhelyezésére alkalmas.

A továbbiakban is folytatódik az iskolaépületek bővítése (Szabó Lőrinc Általános Iskola és Gimnázium, Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola), valamint az iskolaudvarok és sportpályák korszerűsítése, ezzel is biztosítva a mindennapi testmozgás lehetőségét.

3.2. Ösztöndíjak

A II. Kerületi Önkormányzat tanulmányi ösztöndíjat a Képviselő-testület 18/2000.(V.25.) rendeletével, felsőoktatási ösztöndíjat 17/2001.(V.22.) rendeletével alapított.

A tanulmányi ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a Köznevelési, Közművelődési, Sport és Informatikai Bizottság (továbbiakban: KKSI) feladat-és hatásköre. Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, köznevelési intézmény 7-13. évfolyamos tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató, illetve felsőoktatási intézményben tanulmányokat kezdeni kívánó diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében található.

Az ösztöndíjat a KKSI Bizottság a rendelet szerint hallgatóként 50 000 forint és 100 000 forint/tanév között állapítja meg.

Az ösztöndíjak pénzügyi fedezetét az Önkormányzat éves költségvetésében biztosítja.

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás csak pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2014. év nyertes pályázók	2014. év összes támogatás
Köznevelési Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,6-tól) elérő tanulók (7.- 13. évfolyam), akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	16 fő	800 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	107 fő	9 140 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	109 fő	5450 eFt

Forrás: Művelődési Iroda

Összegzés:

- az óvodai, iskolai férőhelyek bővítésének szükségessége,
- az oktatás magas színvonalának fenntartása,
- az intézmények felújításának, korszerűsítésének folytatása,
- az ösztöndíj-rendszer fenntartása.

IV. Egészségügyi helyzetkép

4.1. Prevenció

A kerület kiemelt célja, hogy a magas színvonalú alap illetve szakorvosi ellátás igénybevételének további biztosítása és fenntartása mellett, a prevenció mind a gyermek, mind a felnőtt lakosság tekintetében előtérbe kerüljön.

A 2011. évben elfogadott „Életvitel Stratégia” keretében több területen folyt/folyik munka a BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály (továbbiakban: Népegészségügyi Osztály) szakmai vezetésével, koordinálásával és közreműködésében.

Iskolai egészségnapok:

A II. kerület iskoláiban igény szerint közreműködői a Népegészségügyi Osztály szakemberei, az egészségnapok megszervezésében és lebonyolításában.

Ezek a rendezvények a diákok a helyes életvezetést segítő interaktív foglalkozáson vettek részt (elsősegélynyújtás, táplálkozás, baleset-megelőzés, függőségek megelőzése, személyi higiéné; környezetvédelmi stb. témákban). 2015-ben 14 alkalommal került sor kiterjesztett programmal az egészségnapokra.

Lakossági rendezvényeken való részvétel:

A Népegészségügyi Osztály munkatársai több kerületi, gyermekes, többgenerációs családoknak szóló, nagyrendezvény közreműködő partnerei voltak. Az érdeklődő lakosság kiállításokat tekinthetett meg, tanácsadásokon vehetett részt, illetve játékok/totók segítségével mérhette fel ismereteit, tudását.

2015. évi programok: Föld Napja, Kerület Napja, Családi Nap a Klebelsberg Kúriában.

A 2015. évre tervezett népegészségügyi feladatok fő prioritása volt egy speciális, átfogó, széleskörű szakmai együttműködést igénylő programcsomag megvalósítása, mely három elemből állt:

- „Az Egészségesebb Iskolabüféért” programból,
- "Iskolában FŐ az egészség” tankönyv programból, valamint
- a közétkeztetésről szóló 37/2014 EMMI rendelet ismertetéséből.

„Az Egészségesebb Iskolabüféért” Program

Az Önkormányzattal, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, az Iskola-egészségügyi Szolgálatral és a Szakrendelővel együttműködésben folytatódott az "Egészségesebb Iskolabüfé Program".

Az Iskolabüfé Munkacsoport 2014 novemberében elvégzett termékkínálat felmérését követően 2015 májusában visszaellenőrizte a termékpalettát, s odaítélte a legtöbb pozitív változtatást megvalósító iskolabüfének az „Év iskolabüféje” címet. (Budenz Általános Iskola és Gimnázium iskolabüféje)

A program része a diákok táplálkozási versenye, melynek keretében az iskolák 6. és a 9. évfolyam diákjai mérhették össze a tudásukat. 2015 októberében meghirdetésre került a 2015/2016 tanév iskolabüfé versenye; 2015 november-december hónapjában megtörténik a büfék kínálatának első felmérése.

„Iskolában FŐ az egészség” tankonyha program

Nagyon fontos az egyes tápanyagok egymáshoz viszonyított aránya, nem csupán a mennyiségük/minőségük.

Az egészséges étrendnek megfelelő mennyiségben kell tartalmaznia a szervezetünk számára fontos energiát adó tápanyagokat (fehérjéket, zsírokat, szénhidrátokat) és energiát nem adó tápanyagokat (vitaminokat, ásványi anyagokat és nyomelemeket).

Délutáni szabadidős tevékenység keretében tankonyhai főzőiskola program meghirdetésére került sor, kiegészítve az „Energiafelhasználás otthon” programmal.

Az önálló „Az iskolában FŐ az egészség” tankonyha programon a 2014/2015 tanévben 28 alkalommal vettek/vesznek részt a diákok a Törökvész Úti Általános Iskola tankonyhájában.

Mi indokolja, hogy kiemelten foglalkozzon a Népegészségügyi Osztály ezzel a témával?

- Ma a teljes magyar lakosságnak közel 40%-a él több-kevesebb rendszerességgel junk-food termékekkel. A fiatalok között az arány ennél jóval magasabb.
- A junk food - a gyorséttermi "hulladékkaja", vagyis minden, aminek magas a zsír-, szénhidrát-, kalória- és cukor-, ugyanakkor kevés a rosttartalma - egyértelműen hozzájárul a felnőttkorban jelentkező cukorbetegséghez, magas vérnyomáshoz, szívproblémákhoz és bélbetegségekhez, köztük a vastagbélrákhoz.
- Hazai felmérések szerint a gyerekek többsége sem minőségileg, sem mennyiségileg nem táplálkozik optimálisan.
- Az étkezési szokások, ízlésvilág kialakulása nagyrészt a gyermekkorra tehető, amikor - szemben a felnőttkorra már rögzültekkel - a táplálkozási szokások még rugalmasan alakíthatók, ezáltal megelőzhetővé válhatnak a fent említett betegségek.
- Az étkezési szokásokat gyermekkorban egyértelműen alakítja a család, ugyanakkor serdülőkorban az ételek kiválasztásában már nagyobb autonómiát élvezhetnek a fiatalok, és ebben a kortárshatásnak és a média hatásának is nagy szerepe van.
- Ezen a területen sem elhanyagolható az iskola szerepe, hiszen az iskolai büfé, valamint a menza kínálata, a pedagógusok példamutató magatartása, illetve az iskolai technika órák keretei között, vagy délutáni szabadidős programokon van módja arra, hogy formálja a diákok életvezetési-táplálkozási szokásait.

MintaMenza Program

A MintaMenza Programhoz a II. kerületben az Egyesített Bölcsődék 6 bölcsődéjének főzőkonyhája csatlakozott.

4.2. Egészségügyi témájú előadások

Egészségügyi Szolgálat szervezésében

Az Időügyi Tanács kérésére az Egészségügyi Szolgálat az időskorúak egészségügyi problémáival, ellátásával kapcsolatos tájékoztató, ismeretterjesztő előadások megszervezését vállalta a 2015. évben is, s a „nagy érdeklődésére való tekintettel” 2016-ban is folytatódnak az

egészség megőrzését célzó, tájékoztató előadások, (Inkontinencia, anyagcsere betegségek, illetve dietetikai tanácsadás receptajánlatokkal is szerepel a témák között.)

ÁNTSZ szervezésében

2015-ben elindult a Babaváró előadássorozat, melyen a gyermeket tervező párok (jövendő szülők) gazdagodhattak hasznos ismeretekkel az alábbi témaköröket megvitató programokon:

- ❖ Mit öröklünk és mit nem? Hogyan befolyásolható a genetikai hajlam? Prof. Dr. Falus András
- ❖ Környezeti mérgek és a hatásuk az emberi szervezetre Dr. Major Jenő
- ❖ Kettő helyett kell ennem? Tények és tévhitek a kismamák táplálkozásával kapcsolatban Antal Emese
- ❖ Ami a legtöbb várandósoknak szóló könyvből kimarad...
Hasznos jogi ismeretek a babavárás időszakában. Dr. Feith Helga Judit
- ❖ A betegségek megelőzésének lehetőségei: védőoltások, egészségállapot szűrések Csordás Ágnes
- ❖ Ni csak, megszülettem! megszületéstől a hazaadásig. Figyelj rám! Újszülött korban előforduló kóros állapotok felismerése, ellátása. Dr. Majorosi Anna és Dr. Tory Vera
- ❖ Gyermekkorban jelentkező pszichés kórképek Balázs Judit dr. phd.

4.3. Egészségügyi beruházások

Az önkormányzat a kiemelt beruházások között tartja számon az egészségügyi ágazatot érintő fejlesztéseket, így folyamatosan újulnak meg mind az alapellátási, mind a szakorvosi rendelők, illetve új beruházások, infrastrukturális fejlesztések is átadásra kerültek.

A 2014 – 2015. évben az önkormányzat támogatásával az alábbi szakorvosi és háziorvosi rendelők felújítása valósult meg:

- a **Községház utcai szakorvosi, háziorvosi valamint felnőtt fogorvosi rendelőben**
 - a nyílászárók cseréjére
 - a burkolatok cseréjére
 - a rendelő helyiségek festésére,
 - a világítótestek cseréjére,
 - a rendelők klimatizálására,
- a **Csatárka utcai háziorvosi rendelőben**
 - a nyílászárók cseréjére,
 - a rendelők burkolatának cseréjére,
 - a fali burkolatok cseréjére,
 - a radiátorok cseréjére,
 - a rendelőhelyiségek festésére és klimatizálására,
- az **Ady Endre utcai háziorvosi rendelőben**
 - gépészeti felújítására,
 - a nyílászárók cseréjére,
 - a vizesblokkok teljes felújítására,
 - a fűtésrendszer korszerűsítésére,
 - a rendelőhelyiségek padlóburkolatának cseréjére,

- az elektromos hálózat cseréjére, a rendelőhelyiségek festésére és klimatizálására,
- a **Fillér utcai háziorvosi rendelőben**
 - festésre és mázolásra,
 - a világítótestek cseréjére,
 - a rendelő klimatizálására,
- a **Vérhalom téri háziorvosi rendelőben**
 - a burkolatok cseréjére,
 - a nyílászárók cseréjére,
 - a fűtés korszerűsítésére,
- a **Komjádi utcai háziorvosi rendelőben**
 - a burkolatok cseréjére,
 - a rendelő klimatizálására,
- a **Pasaréti úti felnőtt fogorvosi rendelőben**
 - a váró és a szociális helyiségek burkolatának cseréjére,
 - a váró és a rendelőhelyiségek nyílászáróinak cseréjére,
 - a váró és a rendelőhelyiségek festésére,
 - a vizesblokkok felújítására,
 - a fűtési rendszer felújítására,
- a **Pulzus Központban**
 - a váróhelyiségek és a rendelők festésére, az ajtók és a bejárat folyosó rácsának mázolására,
 - a nyílászárók cseréjére,
 - világítótestek cseréjére,
 - a burkolatok javítására,
 - klimatizálására,
- a **Kapás utcai szakrendelőben**
 - a váróhelyiségek burkolatának cseréjére,
 - a fűtés korszerűsítésére,
- a **Tölgyfa és Feketesas utcai gondozóban**
 - klimatizálására **került sor.**

A rendelkezésre álló források biztosításának függvényében 2016-ban is folytatódnak a rendelők felújítása azokon a telephelyeken, ahol a 2014-2015. évben erre nem került sor.

4.4. Szűrőnapokon való részvétel

A 2011 novemberében indított felnőtt lakossági szűréseket, a korábbi évekhez hasonlóan 2014-2015-ben is két alkalommal, tavasszal (májusban) és ősszel (novemberben) szervezte meg az Egészségügyi Szolgálat. A szűrésekre minden alkalommal két telephelyen: a Kapás utcai és a pesthidegkúti Községház utcai rendelőben kerül sor.

A kezdetek óta jó hangulat, a lakosok részéről történő visszajelzések alapján nagy megelégedés övezte a kezdeményezést. A részt vevők közül többen is hangot adtak annak, hogy rendkívül jó ötletnek tartják azt, hogy hétvégén van lehetőség egészségi állapotukat felmérni, bizonyos kockázati tényezőket kiszűrni. Értékelték, hogy a szűrések alkalmával több idő jut a betegségekkel, a kockázatokkal kapcsolatos részletesebb megbeszélésre, az életmódbeli változtatási javaslatokra.

A szűrések statisztikai adatai:

- 2014 májusában a Kapás utcai szűrésen 116-an (65,8% 65 év feletti), a Községház utcai szűrésen 91-en vettek részt (48,2% 65 év feletti).
- 2014 novemberében a Kapás utcai szűrésen 254-en (59,3% 65 év feletti), a Községház utcai szűrésen 112-en vettek részt (39,8% 65 év feletti).
- 2015 május-júniusban a Kapás utcai szűrésen 185-en (55% 65 év feletti), a Községház utcai szűrésen 130-an vettek részt (41,2% 65 év feletti).
- 2015 novemberében a Kapás utcai szűrésen 198-an (64,5% 65 év feletti), a Községház utcai szűrésen 107-en vettek részt (54,9% 65 év feletti).

Az évek során több fejlesztés is történt a szűrési programban: 2012-ben északi séta (nordic walking) oktatással, 2013-ban bőrgyógyászati szűréssel, 2015-ben pedig átfogó kardiológiai szűréssel bővült a szűrések köre. Ez utóbbi olyan pácienseknél történik, akiknél a belgyógyászati szűrés során fokozott szív-érrendszeri kockázatot észlel az orvos.

Az esetleges jövőbeni szűrőprogramok tartalmi változtatására vonatkozóan még nincs megfogalmazott terv.

4.5. Sportolási lehetőségek fejlesztése

A lakosság sportolási lehetőségét támogatják az elmúlt évek önkormányzati beruházásai. Új, a csontozatot és az ízületeket kímélő burkolat készült el a közterületi futball- és kosárlabdapályákon, s a tervek szerint a következő években is folytatódnak az iskolaudvarok korszerűsítései, felújításai.

2014. augusztusában átadásra került a Hidegkúti Sportközpont, szeptemberben pedig a Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont, ahol az önkormányzat ingyenesen használható családi rekreációs területet alakított ki. 360 méter hosszúságú gumiburkolatú futókör, petanque-pálya, kültéri kondipark, több pingpong- és sakkasztal, szaletli és kiépített tűzrakóhely várja a családokat.

Összegzés:

- **Életvitel Stratégiai megvalósítása az oktatási intézményekben,**
- **az önként igénybe vehető szűrővizsgálatok igénybevételének népszerűek, cél, hogy a veszélyeztetett korosztályok (közép generáció) is nagyobb számban vegyen részt a szűréseken,**
- **gyermekek egészséges táplálkozásának, egészséges életmódjának elősegítése,**
- **az egészségben eltöltött évek számának növekedésének elősegítése,**

- az idős korosztály szükségleteihez igazodó egészségügyi ellátások kiemelt szerepe,
- az egészségügyi intézmények felújításának, tárgyi feltételeinek további fejlesztése,
- sportolási lehetőségek fejlesztése.

V. A kerület munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliség és ellátások számának mutatói

5.1. A térség általános gazdasági, statisztikai bemutatása

A gazdaságföldrajzi helyzet nagyban meghatározza a térségben működő vállalkozások jellegét is. Elsősorban az idegenforgalom, a vendéglátás, valamint a hozzá kapcsolódó egyéb ágazatok a dominánsak. Jellemző ágazat még a kereskedelem, a logisztika. A kereskedelem legfontosabb kiszolgáló egységei a könnyen megközelíthető bevásárlóközpontok.

A jellemző ágazatokon kívül sok kisebb cég és vállalat található a II. kerület területén, amelyek több ágazatban képviseltetik magukat, de szerepük nem kiemelkedő.

A II. kerületben több 250 fő fölötti állományt foglalkoztató cég is található. Fontos tudni azonban, hogy e cégek több mint fele csupán székhelyét működteti a kerületben, a nagy arányú termelő és szolgáltató munkavégzés a főváros más területein, illetve más megyékben koncentrálódik. Ennek következménye, hogy a cégközpontok, székhelyek leginkább pályakezdők, illetve diplomával rendelkezők jelentkezését várják az állásajánlataikra.

A munkaügyi kirendeltségekhez a feltárható állásajánlatok jelentős része az illetékességi területen kívülről érkezik, illetve leginkább a kis- és közép- vállalkozások igényein alapul.

A kerület a Budapest Főváros Kormányhivatala III. Kerületi Hivatala Foglalkoztatási Osztályához tartozik (1039 Bp., Heltai J. tér 7.).

A Foglalkoztatási Osztály – nem reprezentatív – felmérése szerint, a munkaadók az alábbi lehetőségekkel éltek, amikor munkaerőt kerestek:

- Hirdetés útján
- Pályázatokkal
- Foglalkoztatási Osztály segítségével
- Informális csatornákon keresztül (család, rokonok, kollégák)
- Munkaközvetítőkön, - kölcsönző cégeken keresztül
- Interneten keresztül
- Belső meghirdetéssel, átcsoportosítással
- Egyéb forrásból

A Foglalkoztatási Osztállyal való kapcsolattartás nem áll az első helyen, de a munkáltatók egyre magasabb arányban veszik igénybe a közvetítési lehetőségeket.

A foglalkoztatáshoz nyújtható támogatási formákat sok munkaadó nem ismeri, a sajtóból vagy kirendeltségi tájékoztatásokból jutnak hasznosítható információkhoz.

A munkáltatók a munkaerő kiválasztási folyamatban nyújtott kirendeltségi segítséget is szívesen veszik igénybe.

5.2. A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint kerületenként, 2014. december 31.

Kerület	Összesen	Ebből:			
		korlátolt felelősségű társaság	részvénytársaság	betéti társaság	önálló vállalkozó
I.	8 894	3 584	129	1 046	3 856
II.	29 892	11 694	364	4 180	13 038
III.	29 541	12 997	288	4 334	11 521
IV.	15 209	6 059	79	2 427	6 486
V.	16 157	9 029	353	1 416	4 570
VI.	17 816	10 821	234	1 851	4 477
VII.	16 321	8 210	125	2 165	5 495
VIII.	18 469	9 995	136	2 387	5 737
IX.	14 292	7 068	171	1 862	4 978
X.	13 767	6 921	93	1 952	4 696
XI.	36 656	15 701	426	4 928	15 018
XII.	18 155	6 119	217	2 543	8 906
XIII.	30 179	14 747	395	4 098	10 317
XIV.	27 862	12 779	223	4 112	10 395
XV.	15 369	7 333	82	2 358	5 468
XVI.	14 899	5 680	34	2 434	6 607
XVII.	13 422	4 552	23	2 371	6 375
XVIII.	16 658	6 574	47	2 540	7 363
XIX.	9 605	3 390	24	1 552	4 567
XX.	9 591	3 414	23	1 575	4 514
XXI.	11 021	4 211	49	1 740	4 936
XXII.	11 116	4 220	26	1 789	4 977
XXIII.	3 468	1 334	20	548	1 537
Összesen	398 359	176 432	3 561	56 208	155 834

Forrás: Budapest Számokban 2014.

A KSH adatai szerint a regisztrált vállalkozások száma 2014. évben 29 892, a 2012. évben 29 155 volt, a vállalkozások száma nőtt, különösen figyelemre méltó az egyéni vállalkozók létszámának alakulása.

Míg a 2012. év statisztikai adatai alapján 12 300 vállalkozást regisztráltak a kerületben, ez az adat 2014. évre 13 038 bejegyzett vállalkozás számra, azaz megközelítőleg 10 %-kal növekedett.

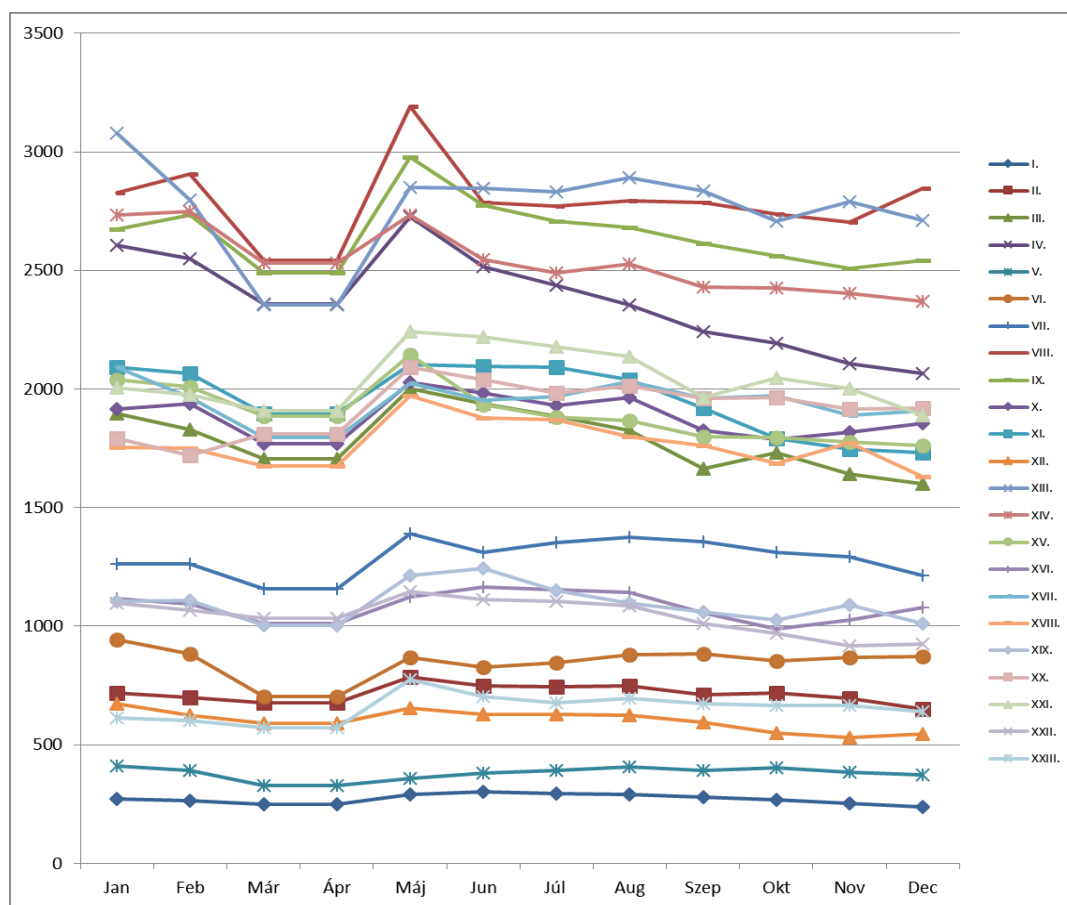
5.3. A regisztrált álláskeresők számának alakulása a kerületben 2014-2015. évben

Regisztrált álláskeresők	2014.	2015.
Férfi	313	275
Nő	434	408
Nem	747	683
17 év és alatta		
18 - 20 év	3	7
21 - 25 év	24	31
26 - 30 év	62	42
31 - 35 év	84	69
36 - 40 év	98	90
41 - 45 év	97	73
46 - 50 év	81	77
51 - 55 év	74	63
56 - 60 év	163	129
60 év felett	61	102
Total	747	683
ált. iskolai végz. nélkül	10	12
általános iskola	109	103
szakiskola	6	4
szakmunkásképző	52	47
gimnázium	152	149
szakközépiskola	97	93
technikum	29	25
főiskola	133	103
egyetem	159	147
kitöltetlen		
Total	747	683
segédmunkás	34	32
betanított munkás	102	98
szakmunkás	129	116
üggyviteli alkalmazott	86	108
üggyintéző	287	209
irányító	57	67
vezető	48	49
felsővezető	3	3
kitöltetlen	1	1
Total	747	683
Pályakezdő	14	19
Nem pályakezdő	733	664
Pályakezdő	747	683
új belépő	24	31
ismételten belépő	75	69
folyamatosan nyilvántartott	648	583
Total	747	683
<= 12 hónapja folyamatosan	515	438
> 12 hónapja folyamatosan	232	245
Total	747	683

Forrás: http://fovaros.munka.hu/engine.aspx?page=budapest_statisztika

5.3.1. A regisztrált álláskeresők számának alakulása a 2014. évben kerületenként:

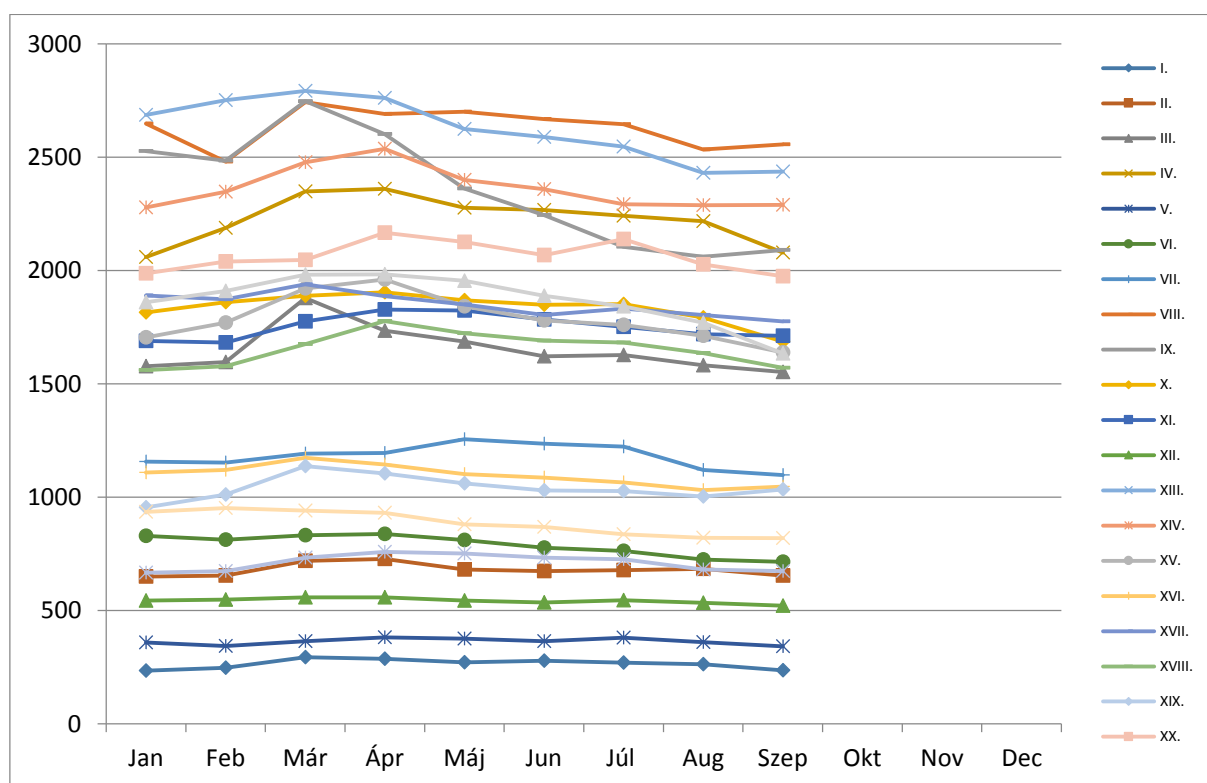
2014	Jan	Feb	Már	Ápr	Máj	Jun	Júl	Aug	Szep	Okt	Nov	Dec
I.	272	266	250	250	292	303	294	289	278	267	251	239
II.	719	698	676	676	784	749	746	747	709	718	694	650
III.	1898	1828	1706	1706	2001	1940	1885	1825	1663	1732	1641	1602
IV.	2606	2550	2358	2358	2726	2516	2437	2354	2244	2192	2108	2065
V.	412	392	328	328	358	382	392	408	393	402	383	374
VI.	942	883	705	705	869	827	847	879	884	854	867	871
VII.	1261	1263	1156	1156	1389	1311	1352	1375	1356	1310	1293	1214
VIII.	2828	2906	2542	2542	3191	2787	2771	2793	2786	2737	2703	2847
IX.	2674	2734	2491	2491	2979	2777	2707	2681	2612	2560	2509	2542
X.	1915	1940	1771	1771	2027	1984	1932	1964	1826	1787	1817	1854
XI.	2092	2065	1895	1895	2102	2096	2093	2038	1920	1792	1746	1732
XII.	672	623	590	590	654	629	628	624	594	548	530	546
XIII.	3080	2797	2354	2354	2851	2845	2832	2893	2836	2706	2791	2710
XIV.	2735	2747	2533	2533	2733	2548	2491	2529	2431	2426	2403	2369
XV.	2040	2010	1886	1886	2143	1935	1880	1868	1800	1795	1778	1762
XVI.	1117	1095	1010	1010	1124	1165	1155	1144	1056	989	1027	1078
XVII.	2093	1963	1795	1795	2026	1955	1969	2031	1962	1973	1889	1908
XVIII.	1755	1752	1677	1677	1971	1877	1870	1799	1763	1685	1774	1631
XIX.	1104	1108	1002	1002	1212	1245	1151	1099	1058	1025	1090	1011
XX.	1790	1719	1810	1810	2093	2039	1984	2013	1962	1965	1915	1918
XXI.	2007	1974	1907	1907	2243	2219	2178	2138	1966	2048	2002	1891
XXII.	1096	1066	1033	1033	1148	1112	1104	1087	1010	969	919	924
XXIII.	615	603	571	571	775	703	676	694	673	665	666	641

Forrás: http://fovaros.munka.hu/engine.aspx?page=budapest_statistika

5.3.2. A regisztrált álláskereső számának alakulása a 2015. évben kerületenként:

2015	Jan	Feb	Már	Ápr	Mái	Jun	Júl	Aug	Szep
I.	234	247	293	286	271	278	269	262	236
II.	649	653	719	727	681	674	678	683	654
III.	1578	1596	1879	1734	1687	1621	1627	1582	1552
IV.	2059	2188	2349	2360	2277	2267	2241	2218	2079
V.	358	343	364	381	375	364	380	360	342
VI.	829	812	831	837	810	776	762	724	714
VII.	1156	1153	1192	1195	1256	1236	1223	1120	1097
VIII.	2649	2480	2743	2691	2700	2668	2645	2534	2556
IX.	2527	2484	2747	2601	2361	2244	2104	2061	2091
X.	1815	1860	1888	1904	1869	1849	1851	1792	1687
XI.	1689	1682	1775	1828	1823	1784	1751	1719	1712
XII.	544	548	558	558	544	535	545	533	521
XIII.	2687	2752	2792	2761	2624	2589	2546	2431	2437
XIV.	2278	2348	2478	2536	2399	2359	2292	2288	2290
XV.	1705	1769	1921	1961	1841	1780	1760	1712	1638
XVI.	1109	1120	1174	1144	1101	1086	1065	1031	1046
XVII.	1890	1873	1939	1887	1850	1804	1832	1803	1775
XVIII.	1561	1578	1675	1777	1723	1691	1682	1635	1571
XIX.	955	1011	1137	1104	1060	1029	1027	1003	1033
XX.	1987	2040	2046	2166	2125	2068	2139	2027	1975
XXI.	1860	1910	1982	1983	1955	1889	1841	1770	1634
XXII.	935	952	941	930	880	869	836	821	819
XXIII.	666	674	733	758	751	733	726	681	674
Össz:	33720	34073	36156	36109	34963	34193	33822	32790	32133

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala III. Kerületi Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A regisztrált álláskeresők száma a 2014. évi bázisévhez képest csak kis mértékben csökkent. A munkaügyi kirendeltségek 3 hónapig nyújtható álláskeresői ellátása után sokan nem jelentkeztek az önkormányzatnál, illetve a járási hivatalnál, így „eltűnnek” a rendszerből.

Az álláskeresői járadékra az a regisztrált álláskereső jogosult, aki a kérelem benyújtását megelőző 3 éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel (munkaviszony, EU tagállamban végzett munkaviszony, vállalkozói jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony) rendelkezik.

Az álláskeresői járadék folyósítása 90 nap, 10 nap jogosultsági idő 1 nap álláskeresői járadék folyósítási időnek felel meg. (pl. 360 nap jogviszony esetén 36 nap ellátásra történő jogosultság).

Továbbra is magas az 55 év feletti álláskeresők száma, ennek oka lehet az öregségi nyugdíjkorhatár fokozatos emelése, a munkaviszony rokkantság címén való megszüntetésének beszűkülése, illetve a munkaadók minden szektorban szívesebben foglalkoztatják a fiatalabb korosztályt.

A számokat elemezve a regisztrált álláskeresők száma a munkaképes lakosság arányszámához viszonyítva alacsony, a II. kerületnél kevesebb álláskereső az I., az V., és a XII. kerületben (236 fő és 521 fő között) van, ami valószínűsíthetően a kerületek földrajzi méreteiből adódik. A legtöbb álláskeresőt a IV., a VIII., és a XIII. kerületben regisztrálták.

5.4. Kerületi közfoglalkoztatás alakulása

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresői keresése hosszú ideig eredménytelen.

2012-től az önkormányzatnak kérelmet kellett benyújtania a területileg illetékes munkaügyi központ kirendeltségéhez a közfoglalkoztatás igénybeviteléhez.

A dolgozók munkáltatója az adott foglalkoztató hely (hivatal, intézmény, civil szervezet, stb.), a munkáltatói feladatok ellátása (munkaszerződés, bérszámfejtés, kiléptetés, stb.) is az intézmény feladata volt.

2011-től új civil és egyházi partnerek is bekapcsolódtak a kerületi közfoglalkoztatásba. A foglalkoztatókkal kiváló együttműködés alakult ki, melynek hozadéka a kerület szociális együttműködési ellátórendszerének erősödése volt.

A „téli közfoglalkoztatás” keretében – mint kiemelt projekt - 2013. november 1.- 2014. április 30. között a hivatalban 82 fő foglalkoztatására volt lehetőség.

2014. májusától - 2014. szeptemberéig 28 fő foglalkoztatására, majd a 2014. év októberétől 2015. február 28-áig 22 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség a hivatalban, a támogatás mértéke 90 %-os volt. (A foglalkoztatási létszám keretét a Foglalkoztatási Osztály adja meg.)

A 2014. év telén is be tudott kapcsolódni a foglalkoztató hivatal a „téli közfoglalkoztatásba”, melynek lényege, hogy a foglalkoztatottak ezen időszak alatt képzésben is részt vettek. A támogatás mértéke 100 % volt, 2014. december 1-jétől 2015 március 31-éig 20 főnek volt lehetősége, hogy alapvégzettségéhez szakmát tanuljanak, illetve az érettségivel rendelkezők olyan képzésekben vehettek részt, melyek elvégzése után nőtt az esélyük, hogy a nyílt munkaerő-piacon el tudjanak helyezkedni.

A 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők többek közt: a targoncavezetői, a kazánfűtői és a konyhai kisegítő képzéseket választották, míg a magasabb iskolai végzettségűek az ECDL illetve a pénzügyi ügyintézői szakon képezhették magukat.

A 2014-2015. évben is a foglalkoztatók beérkezett munkaerő igényei alapján kerül sor a foglalkoztatásra.

2015. év márciusától 2015. szeptember 30-áig 32 főt, 2015. októberétől 2016. február 28-áig 25 főt sikerült elhelyezni a hivatalban, az előző évekhez hasonló munkakörökben.

A közfoglalkoztatás keretén belül betöltött munkakörök az alábbiak:

- segédmunkás (karbantartó, kertész),
- ügyviteli alkalmazott,
- pénzügyi asszisztens,
- takarító,
- konyhai kisegítő,
- adminisztrátor,
- egyéb szociális foglalkozások (szociális segítő).

A legtöbb munkakör betanított jellegű, fizikai munka volt. Mind a hivatalban, mind a kerületi intézményekben a szervezeti egységekbe integráltan került sor a foglalkoztatásokra. A foglalkoztatásba néhány új kerületi civil szervezet, illetve a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ is bekapcsolódott az elmúlt 2 évben.

A közfoglalkoztatás megvalósítása során az alábbi tapasztalatok fogalmazódtak meg:

- a foglalkoztatottak között voltak, akik kiválóan be tudtak illeszkedni az adott közösségbe és kiemelkedően végezték a munkájukat,
- a munkabér szintje az állástalanokat nem ösztönzi a közfoglalkoztatás keretén belül felajánlott munkakörök elfogadására,
- vannak olyan foglalkoztatottak, akik „berendezkedtek” a közfoglalkoztatotti státuszra, s nem is keresnek egyéb munkalehetőséget,
- a jogszabályváltozások miatt nem adható bérlet a foglalkoztatottnak, akik nem tudják megvenni a munkába járáshoz szükséges bérletet,
- több dolgozónak sikerült véglegesíteni az állását az adott munkahelyen, (pl.: az Intézményeket Működtető Központban 6 főt, a hivatalban: 2014. évben 9 főt, a 2015. évben 4 főt sikerült a hivatal állományába felvenni. Az új munkatársak között irattáros, karbantartó, parkoló őr vagy pénzügyi nyilvántartó munkakör is szerepel,
- amennyiben szakképzettséghez kötött az adott munkakör betöltése, sokszor nem talál megfelelő végzettségű munkaerőt a közvetítő Foglalkoztatási Osztály,
- statisztikai adat nincs róla, de főként a fiatalabb, végzettséggel rendelkezők a nyílt munkaerő-piacon is el tudtak munkavállalóként helyezkedni.

A Belügyminisztérium kiemelt figyelmet fordít a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerő-piaci elhelyezésére, elhelyezkedésére, melyet a vonatkozó jogszabályok is segítenek, meghatározzák mind a Foglalkoztatási Osztályok, mind a közfoglalkoztatásban résztvevő szervezetek feladatait.

2015. év októberétől Budapest Főváros Kormányhivatala a hirdethető állások listáját elküldi a közfoglalkoztatóknak. Az álláslehetőségeket ismertetni kell a hivatalban dolgozókkal, s az állásinterjúkon való részvételt a jogszabályoknak megfelelően dokumentálni kell.

2016. január 1-jétől életbe lép az a rendelet, miszerint a közfoglalkoztatottak a sikeres piaci elhelyezkedésük esetén megkaphatják a közfoglalkoztatási szerződésük még hátralévő idejére járó támogatási részt, elhelyezkedési juttatás formájában. Az elhelyezkedési juttatás igénybevételéhez legalább egy hónapja fennálló, vagy két éven belül 180 nap időtartamot elérő közfoglalkoztatási jogviszony szükséges.

A közfoglalkoztatással kapcsolatban a kerületben teljesül az az elvárás, hogy a foglalkoztatott munkavégzése a későbbiekben járuljon hozzá a munkavállaló piaci elhelyezkedési esélyeinek javulásához, illetve kondicionálja a munkaképességet.

5.5. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása

A kerületben több civil szervezet is foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat. Az önkormányzatnak ugyan 2012. decemberében megszűnt az ALFA Rehabilitációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal kötött együttműködési megállapodása, de a hivatal több egysége is foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat.

5.5.1. A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. foglalkoztatás rehabilitációs programjának bemutatása

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. (továbbiakban: Zrt.) 2010. óta folyamatosan bővülő foglalkoztatási programot hozott létre és működtet a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjával (továbbiakban: MEREK) együttműködésben, melynek köszönhetően több fogyatékos- és megváltozott munkaképességű embernek sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerő-piacon.

A program folyamatos, egymásra épülő fejlesztésekkel érte el jelenlegi formáját 2010-től. Kezdetben a Bel-Buda Városközpont Funkcióbővítő beruházás fejlesztéseit bemutató információs pontokkal indult, később pedig a II. Kerület Kártya kedvezményrendszer kártyakiadó pontjainak működtetésével folytatódott. 2011 áprilisában a mozgáskorlátozottak bevonásával megtervezett és kivitelezett átalakítás eredményeként nyílt meg az ügyfélszolgálati iroda, ahonnan több tízezer kerületi polgár számára nyújtott önkormányzati szolgáltatások ügyfélszolgálati feladatait látják el. (Kerületi kedvezményrendszer működtetése, közterületi bejelentő rendszer diszpécserközpontja, és más, összetett ügyfélszolgálati munkával járó önkormányzati lakossági szolgáltatások feladatai.)

Az ügyfélszolgálaton 2011-től a program keretében időről időre megújuló személyi összetétellel és cserélődő beosztásban 3 – 5 fő mozgáskorlátozott munkatárs vesz részt a rehabilitációs programban, munkájukkal minőségi szolgáltatásokat nyújtva a II. kerület polgárai számára a lakossági ügyfélszolgálati feladatok ellátása során.

A program elsődleges célja, hogy a benne részt vevő dolgozók a rehabilitációs folyamat utolsó állomásaként olyan munkatapasztalatokat szerezzenek, melyek hozzásegítik őket a sikeres elhelyezkedéshez a nyílt munkaerő-piacon. Ennek során egyedi megoldás, hogy a régebbi, nagy munkatapasztalattal rendelkező mozgássérült munkatársak tanítják be az új munkatársakat, ami mindkét oldalról megkönnyíti a tapasztalatok és speciális ismeretek átadását és segíti a kommunikációs problémák leküzdését.

A program fenti célja (a megváltozott munkaképességű emberek visszaintegrálása a munkaerőpiacra) mellett hasonlóan kiemelt és nagyon pozitív eredményt hozó célkitűzés volt az a fajta társadalmi integráció, ami az irodában megforduló jelentős számú ügyfél tudat- és

szemléletformálásával valósul meg nap, mint nap. Minden egyes ügyintézés olyan találkozás, ahol a többségi társadalom felismeri, hogy a mozgássérült munkatársak épp olyan színvonalas szolgáltatást nyújtanak, mint az ép munkaképességű kollégák, sőt, empátiában és egymásra figyelésben sokszor példát is mutatnak a többségi társadalomnak, ezért a speciális foglalkoztatási program hozzá tud járulni egymás jobb megismeréséhez, elismeréséhez, és kölcsönös segítéséhez.

A Zrt. kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a programot mind a közvélemény, mind a potenciális munkáltatók minél szélesebb körben megismerhessék.

Az ügyfélszolgálati iroda rendszeresen kitelepül tízezres látogatószámú kerületi rendezvényekre, hogy minél több ember személyesen találkozhasson a megváltozott munkaképességű munkatársakkal és pozitív élményekkel segítse társadalmi elfogadtatásukat, illetve részt vesz velük a kerületi sporteseményeken (Kerületi Kaptató – kerekesszékes futam)

A Zrt. részben a program megvalósítása, részben a jövőbeli vállalásai alapján 2015 márciusában elnyerte a „Fogyatékoságbarát Munkahely” elismerést.

A Zrt. a MEREK-kel közös foglalkoztatási programokat a jövőben is folytatni, valamint fejleszteni szeretné, ezért további olyan akadálymentes munkahelyek megteremtése és a foglalkoztatási lehetőségek bővítése a cél, amelyek által megvalósulhat a mozgássérült emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációja.

5.5.2. Foglalkoztatás a Polgármesteri Hivatal Központi Ügyviteli Csoportjánál

2 fő hallássérült munkatárs dolgozik 2013. év szeptemberétől. A hivatalba érkező levelek feldolgozását végzik, a feladat és problémamegoldó képességük, nyitottságuk révén rövid időn belül beilleszkedtek a közösségbe. Az egészséges munkatársak megtanulták, hogyan lehet kommunikálni és együtt dolgozni a hallássérült munkatársakkal, a hallássérült dolgozóknak szintén sokat fejlődött a beszédképességük.

Összegzés:

- **a vállalkozások száma nőtt,**
- **a kerületben a regisztrált álláskeresők számában lényegi változás nem történt,**
- **az önkormányzati, civil és egyházi fenntartású intézmények továbbra is részt vesznek a közfoglalkoztatási programokban,**
- **megváltozott munkaképességű emberek példaértékű foglalkoztatása a hivatalban.**

VI. Gyermekjóléti alapellátások

Gyvt. 15. § „(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.”

A Koncepció elválaszthatatlan részét képezi egy rövid összegzés a kerület gyermekjóléti alapellátásairól. A kerületi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának részletes ismertetése az évente képviselő-testületi határozattal elfogadott átfogó értékelésekben található.

A kerület a Gyvt.-ben megfogalmazott kötelező és önként vállalt (házi gyermekfelügyelet) alapellátásokat továbbra is biztosítja.

2016. január 1-jétől jelentős mértékben átalakul a gyermekvédelem struktúrája, minden járási székhelynek, illetve a fővárosban a kerületeknek „család-és gyermekjóléti központot” kell működtetnie.

A jelenleg hatályos szabályozás szerint a kerület lakosságszáma alapján (40 000 fő felett) az eddigiekben is a gyermekjóléti szolgáltatást gyermekjóléti központ keretében kellett nyújtani, tehát a jövőre vonatkozóan sem lesz szükség egy új intézmény létrehozására, csak a szolgáltatást biztosító Családsegítő és Gyermekjóléti Központ (1027 Budapest, Horvát u. 2.-12.) belső, szervezeti átalakítására.

6.1. Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti szolgáltatást az ellátások teljesítésével (gondozással), ellátások közvetítésével (szolgáltatással), és szervező tevékenységével (szervezéssel) biztosítja.

A kerület lakosai a központ honlapján (ld. <http://www.csgyk02.hu>) /tájékozódhatnak a gyermekjóléti szolgáltatásra vonatkozó információkról.

Az ellátás minden kerületi lakos számára elérhető, egyes szolgáltatások esetében (pl. pszichológiai, jogi segítségnyújtás) az igénybevételhez előre történő időpont egyeztetés szükséges.

A gyermekjóléti központ szakmai tevékenységének irányait, az eszközként használt módszerek kiválasztását, a segítségnyújtás formáit a felmerülő problématípusok, a veszélyeztetettség okai határozzák meg.

Gondozással összefüggő feladatok

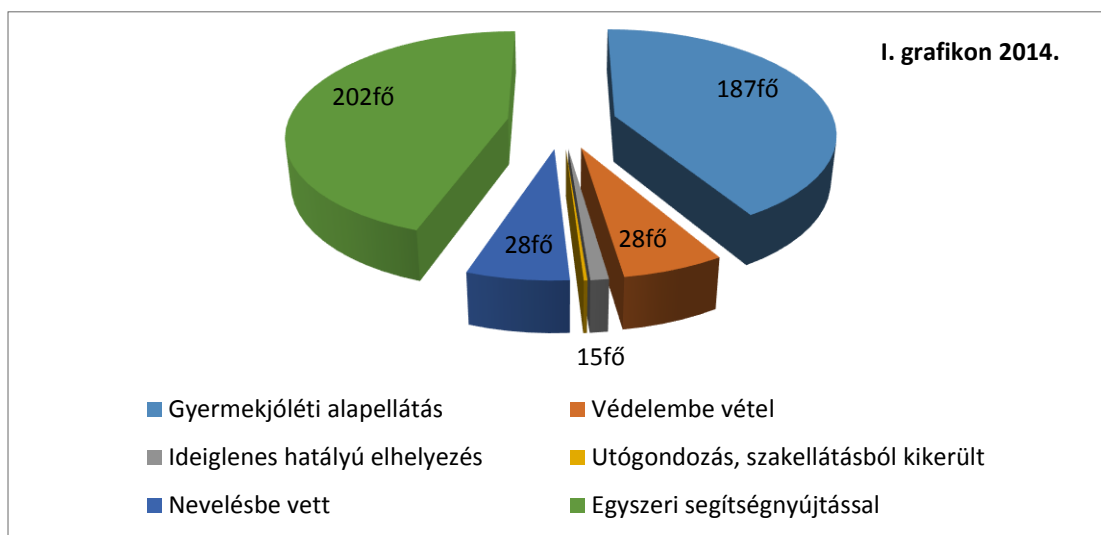
2014-ben az alapellátás keretében történő családgondozások száma 187 volt. Védelembe vétel elrendelésével történő családgondozás 28 gyermeket érintett. Ideiglenes hatályú elhelyezésre 5 esetben került sor. Utógondozást igénylő feladat egy esetben volt. Szakellátásban lévő nevelésbe vett gyermekek száma 27 volt. Összesen 248 gyermekre terjedt ki a gyermekjóléti csoport gondozási tevékenysége.

Év	Alapellátásban történő gondozás (fő)	Védelembe vétel (fő)	Utógondozás – szak. ellátásból kikerült (fő)	Ideiglenes elhelyezés (fő)	Átmeneti nevelésbe vett (fő)
2011.	280	27	4	4	21
2012.	271	17	1	3	24
2013.	211	23	2	4	20
2014.	187	28	1	5	27

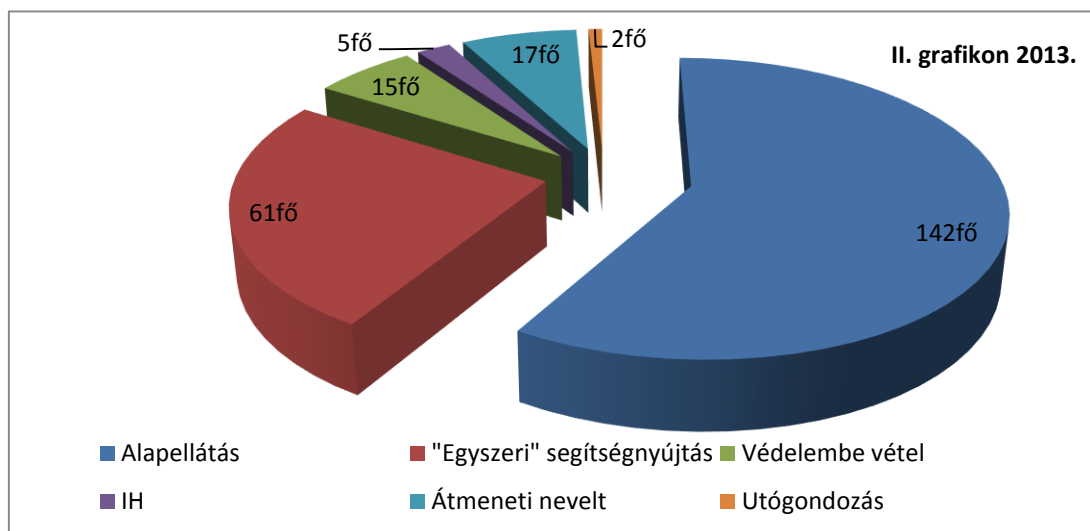
Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Ehhez járultak még a kizárólag tanácsadást igénybevevő ügyfelek, akiknek száma 2014-ben 202 fő volt. Az ilyen, gondozást nem igénylő eseteket, un. egyszeri esetként kezeli a gyermekjóléti központ. Tehát ezekben az esetekben tényleges családgondozásra nincs szükség, mert a probléma megoldható tájékoztatással, tanácsadással, információ nyújtásával, más szolgáltatáshoz történő közvetítéssel.

I. grafikon (KSH részére kitöltött Gyermekjóléti alapellátások működési adatait tartalmazó statisztika alapján, tárgyév 2014.)

II. grafikon (KSH részére kitöltött Gyermekjóléti alapellátások működési adatait tartalmazó statisztika alapján, tárgyév 2013.)

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

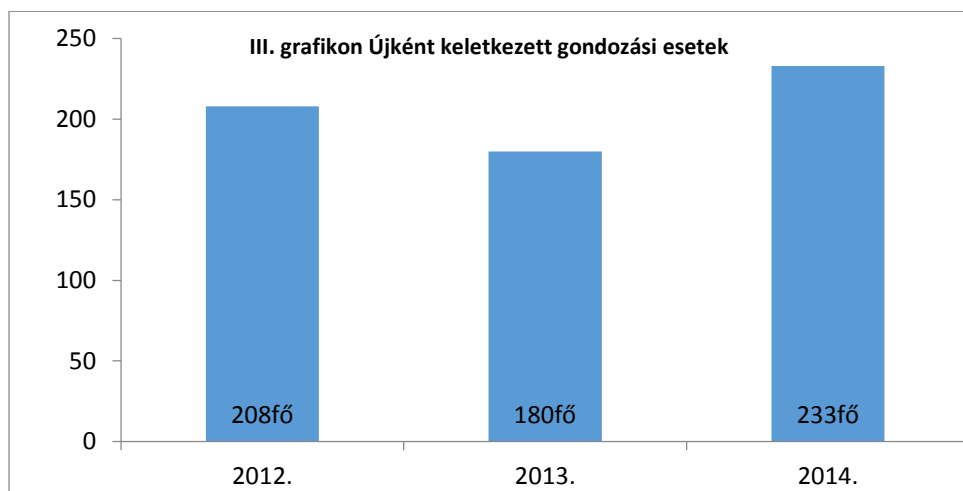
2013. évhez képest 2014-ben növekedés történt az ellátást igénybevevők tekintetében. A hatósági eljáráshoz kapcsolódó segítő tevékenységen belül növekedés tapasztalható a védelembe vett gondozási esetek, a nevelésbe vétel kapcsán folyó vérszerinti családgondozás tekintetében is.

Számszerű növekedés tapasztalható az egyszeri segítségnyújtás vonatkozásában is. Az egyszeri segítségnyújtás során többször volt olyan eset, amikor a védőnői ellátás lemondásának indokait,

vagy az elmaradt védőoltás okait vizsgálta ki és folytatott tájékoztató, felvilágosító tevékenységet a gyermekjóléti központ, illetve ezen okok miatt védelembe vételi eljáráshoz készítettek javaslatot a Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala Gyámhivatal (továbbiakban: gyámhivatal) felkérésére.

A gyámhivatal vagy más szerv, hatóság felkérésre környezettanulmányt (évi 5-10 esetben) készít a gyermekjóléti központ, illetve az oktatási - nevelési intézmény kiválasztásában, keresésében is nyújtottak segítséget a családgondozók.

Az egyszeri tanácsadás során, 202 alkalommal igényeltek az ügyfelek segítséget olyan esetekben, amikor a különböző problémák kezeléséhez más szolgáltatás igénybevételére volt szükség. 2014. évben 23 esetben fordult elő, hogy lakossági bejelentést kellett kivizsgálni, s a szakembereknek el kellett dönteniük, hogy a bejelentés mögött gyermekvédelmi probléma húzódik-e meg, vagy a bejelentés például a rossz szomszédi viszonyoknak tudható-e be. Természetesen, minden lakossági bejelentés kivizsgálásra került.

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Az új esetek számát tekintve elmondható, hogy a 2013-as évre jellemző csökkenés után 2014-ben ismét emelkedés következett be az új esetek vonatkozásában (ld. III. grafikon).

A fenti feladatokon kívül a kerületben lévő gyermekotthonokba bejelentett szakellátásban gondozott gyermekek tekintetében **esetgazdai funkcióval** rendelkezik az intézmény, melynek keretében személyes segítő feladatot, valamint adminisztratív teendőket lát el. (átlag 100 gyermek).

Gyermekjóléti központ speciális feladatai

A Gyermekjóléti Központ 2014-ben nyújtott *speciális szolgáltatás* adatai:

A speciális szolgáltatások adatai (tárgyév)				
Sorszám	Megnevezés	Rendelkezik-e a szolgáltatással? (1=igen,2=nem)	Szakmai tevékenységek halmozott adat	Szolgáltatásban részesülők száma
		a	b	b
01	Kapcsolattartási ügyelet	1	126	8
02	Készenléti szolgálat	1	365	20
03	Utcai- és lakótelepi szociális munka	1	313	81
04	Kórházi szociális munka	1	41	2
05	Iskolai szociális munka	1	710	235
06	Összesen (01-05. sorok)		1555	2 706

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Kapcsolattartási ügyelet

A gyermekjóléti központ **kapcsolattartási ügyelet** keretében a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas helyet biztosít. Ezen túl, az érintettek kérésére vagy a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediációt) nyújt képzett mediátorok közreműködésével péntek délután és 2012. évtől, szombat délelőtt is.

A gyermekjóléti központ a tanácsadás keretében pszichológiai, jogi tanácsadást, fejlesztő pedagógiai segítséget, gyermekvédelmi közvetítői eljárást és családterápiát nyújt a központ által gondozott, illetve segítséget kérő gyermekeknek és családoknak.

Az egyéni segítségen túl, tematikus gyermekcsoportot, prevenciós szülőcsoportot és ünnepekhez kapcsolódó programokat biztosít a gyermekjóléti központ pszichológusának és gyógypedagógusának, családterapeutájának bekapcsolódásával.

Az utcai- és lakótelepi szociális munkát két családgondozó végzi egy asszisztens segítségével.

2012 májusában az intézmény Szász Károly utcai területi irodáján került kialakításra az *ERŐ(d)TÉR* ifjúsági közösségi tér. Az *ERŐ(d)TÉR* tevékenysége során gyerekeknek, fiataloknak nyújt megnyitásától preventív célú szabadidős programokat, nyugodt tanulási lehetőséget. A nyári szünyidőben táborokat, kirándulásokat, kulturális és sport programokat szerveztek a gyermekek számára.

Tanítási időszakban délelőtt az iskolakerülő gyerekek felkutatása, bizonyos rendszerességgel délutánonként a tanítás után csoportokban gyülekező gyerek megszólítása, valamint esetenként a rendőrség bűnmegelőzési csoportjával, a hétvégén szórakozni induló fiatalokkal való kapcsolat felvételét jelenti.

A nyári folyamatos szabadidős programokat az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság által nyújtott pályázati támogatások útján, valamint a kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum anyagi segítségével tudja az intézmény a gyermekek számára biztosítani.

A prevenciós jellegű szabadidős tevékenységek számai az alábbiak szerint alakultak 2014. évben:

A prevenciós szolgáltatások adatai (tárgyév)				
Sorszám	Megnevezés	Rendelkezik-e a szolgáltatással? (1=igen,2=nem)	Szakmai tevékenységek halmozott adat	Szolgáltatásban részesülők száma
		a	b	b
01	Játszóház	1	5	130
02	Klub, csoport	1	49	37
03	Korrepetálás	1	140	12
04	Iskolai szünidős táborok	1	16	215
05	Összesen (01-04.) sorok)		210	394

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A Köznevelési Törvény előírásának megfelelően a középfokú képzésben részesülő tanulók számára, a közösségi munka végzése a 2016. évben érettségiző fiatalok számára jelent kötelezettséget. Az intézmény az utcai szociális munkába, illetve az ERŐ(d)TÉR programjaiba történő bekapcsolódást kínálja fel az érintett fiatalok számára. Az igénybevevő iskolákkal ellátási szerződést kötött az intézmény az együttműködés kereteiről.

2014-ben 60 fiatal végzett segítő munkát az ily módon szervezett program keretében.

Csoportban végzett szociális munka - Csoportok, klubok

Szülőklub babával

2013 májusában indult el a „Szülőklub babával” nevű csoport és a „nagy érdeklődésre” tekintettel 2014-ben is tovább működött. Célja, hogy a gyermeket váró vagy csecsemőt, kisgyermeket nevelő szülők a gyermekkel együtt szabadidős elfoglaltságot találjanak. A foglalkozást a csoportot elindító két családgondozó tartja, a csoport keretein belül a kisgyermekes szülőknek kínálnak programot.

2014-ben 15 csoportfoglalkozás megtartására került sor, átlagban egy foglalkozáson 7 anya és gyermekeik vettek részt.

A csoportra jellemző, hogy a szülők jobban megnyíltak, problémáikat szívesebben megosztották a csoporttagokkal, segítséget kértek a csoportvezetőktől, az anyák a klubban kívül is találkoznak, barátságok kötődnek.

OVI-SULI

A gyermekjóléti központ fejlesztőpedagógusa 2013 őszén „OVI-SULI” elnevezésű programot indított, ami nagycsoportos gyerekeknek nyújt az iskolakezdéshez felkészítést. A csoportba az óvodák óvodapedagógusai delegáltak gyermekeket, akikről úgy tapasztalták, hogy segítséget jelenthet az eredményes iskolakezdésben egy ilyen felkészítésben való részvétel. A gyerekeknél általában a figyelem megtartása, a csoportos szituációban való megnyilvánulás jelent problémát. Az „OVI-SULI” programban 3 gyermek alkot egy csoportot, így a fejlesztőpedagógus minden gyermek számára egyéni segítséget tud nyújtani, a gyermekeknek pedig keveset kell másra figyelniük, illetve várniuk, de a „tanóra” és a heti rendszeresség is már a „suli” jelleget erősíti.

Az OVI – SULI foglalkozásain a 2013/2014 – es tanévben 7 gyermek vett részt, a 2014/2015 tanévben pedig 6 gyermekkel kezdődött el a foglalkozás, ez 7 alkalmat jelentett 2014-ben.

Erő(d)térben működő csoportfoglalkozások

Délutánonként a gyerekek számára *négy* csoport indult az elmúlt évben az Erő(d)térben: meseklub, teaház a kisgyerekeknek, két önismereti csoport kamaszoknak.

A felnőttek számára megküzdést, önértékesítést és asszertív kommunikációt segítő csoport indult. A tematikus csoportok előre megtervezett témák és rendszer szerint lettek kialakítva, alkalmanként átlagosan 6-10 fő részvételével zajlottak.

A kamasz csoport a közösségi szolgálatot teljesítő fiatalok részére szerveződött és a kortárssegítés témakörében önismereti elemeket is magába foglal. A csoport 2014. szeptembertől indult el. A fiatalok élvezték a foglalkozásokat, várakozáson felüli aktivitást mutattak, nyitottan és őszintén beszéltek az őket érintő problémákról.

6.2. Gyermek napközbeni ellátása

6.2.1. Bölcsőde

A bölcsődei ellátás igénybevétele, és az ezzel összefüggő tapasztalatok, adatok

A bölcsőde feladatát a „Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai” című módszertani levélben megfogalmazottak szerint végzi. Mottó: **szeretettel és szakértelemmel nevelni**. A bölcsődékben a tervezéstől kezdve minden a gyermekekért történik, rendelkezésre állnak az optimális erőforrások, így érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, családias, szeretetteljes gondoskodást tudnak nyújtani a kicsik számára.

Az intézmények jól felszereltek, ízlésesen berendezett szobákkal, életkornak megfelelő játékokkal rendelkeznek.

2013. decembere óta az Egyesített Bölcsőde 6 tagintézményében 390 alapellátási és 54 szolgáltatási férőhelyen nyújt a családok számára napközbeni ellátást.

A bölcsődébe jelentkezők száma ebben a gondozási évben is meghaladta a felvehetőket számát. A 396 jelentkező közül 237 kisgyermeket tudtak a bölcsődék elhelyezni az óvodába menők helyén, majd a KKSZ Bizottsághoz beadott fellebbezések után még 21 kisgyermek került be az intézményekbe. A jelentkezések azóta is folyamatosan érkeznek, sok család év közben kap munkalehetőséget, amit bölcsődei férőhely híján nem tud elfogadni. Szükséges volna még legalább 40-50 bölcsődei férőhelybővítés. 2016-tól már fél éves koruktól felvehetőek lesznek a gyermekek, ami tovább növelheti a jelentkezők számát.

A 2014-15-ös gondozási évben 451 gyermek 64 876 gondozási napot töltött el az intézményekben.

Közülük rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 22 fő, tartósan beteg vagy fogyatékos 18 fő, három vagy több gyermeket nevel 101 család, méltányossági kedvezményben részesül 71 fő.

Kerületünkben a bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie, mely két részből tevődik össze, a gondozási és az étkezési díjból. A térítési díj mértékét a fenntartó az R.-ben szabályozza, a térítési díj megfizetéséhez a rászoruló családok a rendelet szerinti kedvezményeket vehetik igénybe.

2015 szeptemberétől módosult a bölcsődei étkezési térítési díjkedvezményben részesülők köre.

100%-os kedvezményt kap a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezettekén túl a három vagy több gyermeket nevelő család, a tartósan beteg vagy fogyatékos, illetve a családban tartósan beteget vagy fogyatékoszt nevelő, a nevelésbe vettek és azok, akiknek az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér, személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Gondozási díjat nem fizet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett, a három vagy több gyermeket nevelő család, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő, az átmeneti gondozásba vagy nevelésbe vettek. Ezen túlmenően a fizetendő térítési díj és a jövedelemviszonyok alapján igénybe vehető kedvezmények mértékét az R. szabályozza.

Két tagintézményben **gyermekfelügyeleti illetve játszócsoport** is működik, hiszen azoknak a családoknak is lehetőséget kell nyújtani, akik a hét csak bizonyos napjain szeretnék gyermekeiket közösséghez szoktatni, játszócsoportokban pedig a szülők jelenlétében ismerkedhetnek a kicsik a közösségi élet szabályaival és együtt játszhatnak a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között. A szülők hasonló korú gyermeküket nevelő szülőkkel találkozhatnak, beszélgethetnek velük, a kisgyermeket nevelőknek, pedig ha valaki igényli, segítséget nyújtanak nevelési, egészségügyi gondok megoldásában.

A szolgáltatások iránt nagy az érdeklődés, de sajnos, a gyermekfelügyeleti csoportokba sem tud mindenki bekerülni.

A 2014/15-ös gondozási évben a Budagyöngye és a Törökvész Bölcsőde gyermekfelügyeleti csoportjába 50 fő járt, a játszócsoportba 24-25 család jelenik meg heti rendszerességgel.

Szerencsésnek mondható, hogy már mind a 6 tagintézményben kialakításra került sószoza, ahol a gyermekek prevenció jelleggel rendszeresen járhatnak. A száraz sószobák előnye, hogy a só jótékonyan hat az immunrendszerre, segít megelőzni az akut megbetegedéseket és csökkenti az allergia okozta légzőszervi panaszokat. A sószobák elsősorban a bölcsődébe járó gyermekek szervezetének megerősítését szolgálják, de a délutáni órákban a „külsős” családok is igénybe vehetik ezt a fajta szolgáltatást.

Az alapellátás keretén belül mindegyik bölcsőde fogad spontán integrációban megkésett fejlődésmenetű, sajátos nevelési igényű kisgyermeket, de elsősorban a Budagyöngye Bölcsőde az, amely tárgyi és személyi feltételeiben leginkább felkészült a korai integrációra. Itt van logopédiai szoba, tornaterem, szenzoros szoba, hidroterápiás medence. A kerület Pedagógiai Szakszolgálatával kötött megállapodás alapján a gyógypedagógiai szakemberek főként itt végzik fejlesztő tevékenységüket.

A tapasztalatok szerint minden évben emelkedik az eltérő fejlődésmenetű gyermekek száma és főként azoknak a száma, akiknek prevencióra lenne szükségük. A közeljövőben az EMMI Család-és Ifjúságvédelmi Főosztálya kezdeményezésére kidolgozásra kerülhet egy olyan inkluzív nevelési program, mely támogatást nyújthat az adott kisgyermek számára.

Évente egyszer a „Bölcsődék napján” kerületi szakmai nap is van, melynek célja a területet érintő új kutatások, vizsgálatok, szakmai eredmények bemutatása. Ebben az évben a szakmai

nap tematikája a „*Hogyan segítsünk a gyermekeknek felfedezni a világot?*” előadás sorozatra épült fel.

Az önkormányzati fenntartásban működő intézményeken túl az alábbi magán-és alapítványi bölcsődék, illetve családi napközik segítik a területben lakók számára a napközbeni ellátást. A magánbölcsődék férőhelyszáma: 230, a családi napközik férőhelyszáma 151.

6.2.2. Magánbölcsődék:

Gyermekebirodalom magánbölcsőde	Patakhegyi u. 17.	40 fh.
Habakukk alapítványi bölcsőde	Marczibányi tér 12.	48 fh.
Akadémiai óvoda és bölcsőde	Barsi u. 3.	40 fh.
Rózsabimbó óvoda-bölcsőde	Bimbó u. 113-115.	26 fh.
Humán-mini Pikler Emmi bölcsőde	Lóczy Lajos u. 3.	36 fh.
Pinokkió bölcsőde	Harangvirág u. 4.	40 fh.

6.2.3. Családi napközi

A Gyvt. szerint:

„43. § (1) *Családi napköziben - nem nevelési-oktatási céllal - ellátható*
a) *a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek,*
b) *az óvodai nevelésben részesülő gyermek a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,*
c) *az iskolai oktatásban részesülő tanuló, ideértve a magántanulót is, az iskola nyitvatartási idején kívül, és*
d) *az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek.*
(2) *A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.*”

A családi napközik szolgáltatónként 5-7 fő gyermeket láthatnak el, húszhetestől tizennégy éves korig gondozhatóak a gyermekek.

Leginkább a bölcsődés korosztálynak van igénye a szolgáltatásra, illetve egyre több az iskolásokat ellátó vagy valamilyen okból speciális ellátást igénylő kisgyermeket fogadó családi napközi is.

Családi napközik a kerületben:

Pampalini 1. Családi napközi	1025 Budapest, Vérhalom u. 8/A	5 fő
Pampalini 2. Családi napközi	1025 Budapest, Vérhalom u. 8/A	7 fő
Kotini családi napközi	1024 Budapest, Keleti Károly u. 33/A II/6a	7 fő
Susie's 1 családi napközi	1028 Budapest, Muhar u. 5.	5 fő
Susie's 2 családi napközi	1028 Budapest, Muhar u. 5.	5 fő
Napkeleti kör családi napközi	1021 Budapest, Tárogató lejtő 17.	5 fő
„Picoti családi napközi”	1029 Budapest, Zsolt fejedelem utca 50.	7 fő
Cseperedő családi napközi	1028. Budapest, Bethlen u. 3.	7 fő
Apple Tree családi napközi	1026 Budapest, Trombitás út 11.	7 fő
Bölcsi Manók családi napközi	1028 Budapest, Hidegkúti út 90/A	7 fő
Under the Rainbow children Club családi napközi	1029 Budapest, Feketerigó u. 20.	7 fő
Under the Rainbow baby Club családi napközi	1029 Budapest, Feketerigó u. 20.	7 fő
Nefelejcs családi napközi	1026 Budapest, Bimbó út 148.	7 fő
Habakukk családi napközi	1022 Budapest, Marczibányi tér 16.	7 fő
Harangvirág családi napközi	1022 Budapest, Bogár u. 26/b	7 fő
Lion King családi napközi	1022 Budapest, Bogár u. 26/b	7 fő
Katica Családi napközi	1022 Budapest, Bogár u. 26/b	5 fő
Napraforgó családi napközi 1	1021 Budapest, Napraforgó u. 9.	7 fő
Napraforgó családi napközi 2	1021 Budapest, Napraforgó u. 9.	7 fő
Mackó Kuckó I. családi napközi	1025 Budapest, Áldás u. 13. mfsz.1.	7 fő
Mackó Kuckó II. családi napközi	1025 Budapest, Áldás u. 13. mfsz.1.	7 fő
Kópévár Családi napközi	1021 Budapest, Tárogató út 46.	7 fő
Aladin Családi napközi	1024 Budapest, Fillér u. 4.	7 fő

6.2.4. Házi gyermekfelügyelet (Gyvt.) 44.§

A nem kötelező önkormányzati feladat koordinálása a Családsegítő és Gyermekjóléti Központban történik.

A házi gyermekfelügyelet célja, feladata

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A házi gyermekfelügyeletet az intézet e feladattal megbízott munkatársa – koordinátor - szervezi és bonyolítja.

Az ellátottak köre

A házi gyermekfelügyeletet minden II. kerületi lakcímmel rendelkező rászorult lakos a következő esetekben veheti igénybe:

- ikerszülés esetén,
- három vagy több gyermekes családban újabb gyermek születése esetén,
- kisgyermekes családban a gondozó szülő betegsége esetén,
- gyermek betegsége esetén, ha fennáll a veszélye, hogy a szülő munkáját, munkalehetőségét elveszti,
- gyermeket (gyermekait) egyedül nevelő szülő esetén, ha a szülő munkát végez, illetve munkába állása érdekében támogatott képzésben, átképzésben részesül, és annak időbeosztása akadályozza időlegesen a gyermek ellátását,
- egyéb esetekben.

Több esetben is előfordul, hogy a problémák halmozottan jelentkeznek: pl. egyedül álló anya beteg gyermekkel, betegséggel élő szülő sérült gyermekkel.

Gyakran a házi gyermekfelügyelet biztosítása mellett családgondozói segítségre is szükség van, mely során a segítő kapcsolat keretében megerősítést, életvezetési, szociális támogatást kap a szülő.

Igénybevételi adatok

Év	Hónap	Gyermekek száma (fő)	Családok száma
2014.	Január	18	15
	Február	19	16
	Március	23	17
	Április	26	19
	Május	26	19
	Június	23	18
	Július	18	14
	Augusztus	18	13
	Szeptember	23	16
	Október	28	18
	November	32	20
	December	25	17

2015.	Január	28	19
	Február	29	21
	Március	31	22
	Április	26	19
	Május	31	22
	Június	22	17
	Július	15	12
	Augusztus	12	8
	Szeptember	17	14

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A táblázat adatait alapul véve elmondható, hogy a nyári időszakban az igénybevétel általában csökken, mivel a családok az éves szabadságukat töltik gyerekeikkel, sok esetben a köznevelési intézménybe való kísérés (nyári napközis tábor) teszi ki a házi gyermekfelügyelő feladatait a tanítási szünet alatt.

2015. október 1-jéig 36 családdal állt kapcsolatban a szolgáltatás, havi szinten 18-22 család vette igénybe a házi gyermekfelügyeletet, a gyermekek száma 22 és 31 fő közötti volt az adott hónapban.

A családok a szolgáltatásról általában a védőnőtől, gyermekjóléti központ kollégáitól, internetről, házi orvostól, bölcsődétől, óvodától és az iskolától értesülnek.

Megfigyelhető, hogy többnyire egyszülős családok, anyák, veszik igénybe a szolgáltatást, akik nagyszülőkre, barátokra, illetve az elvált családtagra nem számíthatnak, de a munkájuk megtartása miatt elengedhetetlen a szolgáltatás biztosítása, ezen okok miatt 19 család kérte a segítséget.

Előfordult 7 olyan eset, ahol a szülő vagy a gyermek betegsége miatt kérik a segítséget, de 4 olyan család is kérte a szolgáltatást, ahol ikrek születtek.

A szolgáltatásban részesülő családoknál más problémák is felszínre kerülnek az igénybevétel során, például: anyagi, pszichés, párkapcsolati, nevelési vagy jogi probléma.

2015. október 1-jei állapot szerinti korosztályos bontás

0-3 év	3-6 év	6-14 év
9 fő	21 fő	16 fő

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A 0-3 éves korosztályba beletartoznak azok a gyermekek is, akik még nem járnak bölcsődébe, mert csak pár hónaposak, ezeknél a családoknál általában otthon segít a házi gyermekfelügyelő, például ikrek esetében.

A 3-6 évesek óvodába járnak, itt gyakran az óvodába való kísérés és a hazavitel a legfontosabb feladat. Egy-két olyan alkalom is van, amikor a gyerekeket napközben fejlesztésre vagy pszichológushoz kell elvinni, amit a szülő nem tud vállalni. Ezek a foglalkozások a délelőtti órákban történnek.

A 6-14 évesek esetében szintén az iskolából való kíséret, illetve a haza kísérés a feladat, ennél a korosztálynál is jellemző, hogy a gyerekeket napközben fejlesztésre kell kísérni, amit a szülő a munkája mellett nem tud megvalósítani.

A szolgáltatást a családok egy része, akár két-három évre is igénybe veszi, vannak olyan családok, ahol csak pár hónapra kell a szolgáltatás, mert csak egy rövidebb ideig áll fenn a probléma.

A családok már nem igénylik a szolgáltatást a gyermek önállósága, a fejlesztések vége, vagy új családtag megjelenése miatt, de olyan is előfordult, hogy változott a munkaidő beosztása a szülőknek s már nem igényelte a szolgáltatást.

Az igénylő családok többségének jövedelme nem éri el a fizetési kötelezés szintjét, így a szolgáltatást térítésmentesen vehetik igénybe a családok.

A 2014. évben a 33 igénybe vevő család közül 21, a 2015. évben 36 család közül szintén 21 család részesült térítésmentességben.

A térítési díjat az R. szabályozza. (2015. évben 42 750 Ft a térítésmentesség jövedelemhatára.)

Jelenleg 15 család fizet személyi térítési díjat:

2 család	1015 Ft/óra
2 család	860 Ft/óra
3 család	695 Ft/óra
1 család	520 Ft/óra
5 család	350 Ft/óra
2 család	175 Ft/óra

A házi gyermekfelügyeletet jelenleg 12 házi gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végzi a koordinátor irányításával. A családok jelzése alapján, a szolgáltatással elégedettek a kerületben lakók, sok esetben családmegtartó szerepet tölt be a házi gyermekfelügyelet biztosítása.

Szeptemberben a megnövekedett igények miatt négy új házi gyermekfelügyelőt kellett felvenni, de így is vannak olyan családok, akik „várólistán” vannak, mert nincs több kapacitása a szolgáltatás biztosítására az intézménynek.

6.3. Átmeneti gondozás

6.3.1. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Gyvt. „48. § (1) A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

(2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.”

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak.

A 0-12 éves korú gyermekek átmeneti ellátását a Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület biztosítja a helyettes szülői hálózatán keresztül.

2014. június 1-jétől a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szervezeti egységeként működő Gyermek Átmeneti Otthona látja el a 3-18 éves korú gyermekek átmeneti ellátását.

Ellátási szerződés alapján a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthonban és a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

- **Helyettes szülői szolgáltatás**

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete az 552/2006.(XII.21.) határozatával 2007. április 1-jével határozatlan idejű ellátási szerződést kötött a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Fehér Kereszt Egyesület) a 0-3 éves korú gyermekek átmeneti gondozása, a szerződés a 107//2014.(IV.29.)(képviselő-testületi határozattal módosult.

A 2014. évi szerződés módosítását követően lehetőség van a 0-12 éves életkorú gyermekek helyettes szülőnél való elhelyezésére is. A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása továbbra is kötelező feladata az önkormányzatnak, a feladat helyettes szülői szolgáltatás igénybevételével is biztosítható. (A gyermekek 18 éves korig való ellátását a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermekek Átmeneti Otthona biztosítja.)

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget azok a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.), a gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják a saját háztartásukban megoldani. A segítő családok a feladatra való gondos felkészülés után saját otthonukba fogadják be a szolgáltatást kérő családok gyermekeit, akik szerető, biztonságot nyújtó környezetben élhetnek addig, míg a család élethelyzete nem rendeződik, avagy egyéb gyermekvédelmi ellátást nem kell igénybe venni.

A 2014. évben egy testvérpár számára nyújtott a Fehér Kereszt Egyesület helyettes szülői gondozást. Az ellátásra lakhatási probléma miatt került sor. Egy 4 éves gyermek 181 gondozási napot, 9 éves fiútestvére 151 napot volt helyettes szülőnél, összesen 332 nap gondozási időt vettek igénybe. Az édesanya nem tudta helyzetét rendezni, így a gyerekek nevelőszülőhöz kerültek.

- **Gyermekek átmeneti otthona**

(Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermekek Átmeneti Otthona, 1089 Budapest, Szentkirályi u. 15.1/4.)

A jogszabályban foglaltaknak megfelelően teljes körű ellátást nyújtanak a gondozott gyermekek számára, biztosítják az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri, abból legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, a tanuláshoz szükséges tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket.

A 2014. évben nem volt kerületi ellátott az intézményben.

6.3.2. Családok átmeneti otthona

Gyvt. 51. § (3) A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

- a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.
- c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- f) a szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

- **Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány**
(2113 Erdőkertes, Téglá u. 22.)

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat a 168/2007.(IV.26.) képviselő-testületi határozattal szerződést kötött a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal.

Ellátási szerződés keretében a 2007. évtől a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthona vállalta, hogy folyamatosan befogad és ellát három II. kerületből érkező családot.

Ennek keretében szoros együttműködés alakult ki az otthon, valamint az önkormányzat gyermekjóléti szolgálata között. Az utóbbi években kialakult együttműködési protokoll a gyakorlati munka során bevált, a partnerek közti hiteles kapcsolat nagyban elősegíti a gondozási folyamat sikerét.

Az intézmény célkitűzése, az átmeneti jelleggel otthontalanná vált családok számára lakhatási lehetőség biztosítása, valamint a családok erőforrásainak fejlesztése, hogy a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá váljanak az önálló életvitel folytatására.

A gondozott családok főbb jellemzői

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembe nézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek az otthonba. Legfőbb probléma az anyagi erőforrások hiánya, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya. (Pl.: egyedül álló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér hiánya.) Jellemző az alacsony iskolai végzettség és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya.

Az intézmény a 2014. évben 40 férőhelyen 19 családot, (30 fő volt felnőtt, 53 gyermek) látott el.

A 2014. évben egy kerületi anya gyermekével került be az intézménybe bántalmazás miatt, a 2015. évben 2 család vette igénybe az átmeneti ellátást, mindkét család elvesztette a lakhatását.

A korábbi években néhány család sikeresen pályázott önkormányzati bérlakásra, amely a gyermekjóléti szolgálattal és a Polgármesteri Hivatallal és a szakbizottsággal közösen valósult meg. Ezt a lehetőséget fontos továbbra is megtartani, hogy a feltételekkel rendelkező családok számára esélyt jelentsen.

- **Jó Pásztor Nővérek Kongregációja**
(1032 Budapest, Zápor u. 50.)

A képviselő-testület 2004. január 1-jétől szerződést kötött a **Jó Pásztor Nővérek Rendjével**, illetve 2013. január 1-jétől a jogutód **Jó Pásztor Nővérek Kongregációjával** (fenntartó: 1032

Budapest, Zápor u. 50.) családok átmeneti otthona ellátásának biztosítása érdekében 1 család teljes ellátására. (1 anya és két gyermek)

Anyaothtonok: Jó Pásztor Anyaothton (1032 Budapest, Zápor u. 50.), valamint a Jó Pásztor Háza Anyaothton (1034 Budapest, Bécsi u. 163./A)

A 2014. évben egy anya volt 2 gyermekével (6 és 4 éves) az intézményben, az anyának megromlott a viszonya a szenvedélybeteg élettársával, az albérletet nem tudta kifizetni. A gondozási napok száma 2014. évben: 702 nap volt, a család kiköltözött a testvéréhez.

2015. január 10-én költözött be egy egyedülálló várandós édesanya egy kiskorú gyermekével, júliusban megszülte második gyermekét.

Elsősorban a sokproblémás, szociálisan hátrányos helyzetű, deprivált családok esetében kialakult nehéz élethelyzetekben fordult elő, hogy az átmeneti gondozás kiváltható volt **kollégiumi elhelyezéssel**. A gyakorlatban ez a Tapolcsányi Kollégiumot és a Káldor Miklós Kollégiumot jelentette. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült jó együttműködést kialakítani az intézményekkel.

Összegzésként elmondható, hogy a gyermekek és a családok átmeneti ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelő, az igénybe vételek száma nem növekedett az utóbbi évekhez képest, minden krízishelyzetbe került család ellátásban részesült, a kerületi szakemberek együttműködése a feladatok ellátását biztosító intézmények szakembereivel a szakmai kompetencia határok betartásával, jól működik.

6.4. 2016. évtől várható intézményi átalakulás

2016. január 1-jétől új névvel: Család-és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Gyermekjóléti Központ) két új szervezeti egységben, más feladatelosztásban fogja a korábbiakkal megegyező feladatokat ellátni.

Az egyik szervezeti egység a család-és gyermekjóléti szolgálat lesz, mely az önkéntesen, illetve jelzés alapján megkeresett kliensekkel alapszolgáltatás keretében fog: információnyújtást, tájékoztatást, kríziskezelést, családgondozást végezni, segítséget nyújtani a különböző ellátásokhoz való hozzájutásban, valamint önálló, kiemelt feladatként a szociális és gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működését koordinálni függetlenül a szolgáltatást igénybevevők életkorától.

A másik szervezeti egység a család- és gyermekjóléti központ lesz, mely a gyermekek védelme érdekében a hatósági tevékenységekhez kapcsolódik. Segítő, esetmenedzseri feladatokat, prevenció és szabadidős programokat fog szervezni, egyéni- és csoportos készségfejlesztő csoportokat fog működtetni, az utcai szociális munkát, kapcsolatügyeleti tevékenységet, készenléti telefonos segítő munkát, kórházi szociális munkát, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet fog ellátni. E szervezeti egységbe fog tartozni a jogi és pszichológiai tanácsadás, a mediáció, családkonzultáció, családterápia, és a menekültek integrációjának segítése is.

Összegzés:

- a gyermekek napközbeni ellátása teljes körű,
- átmeneti ellátásnak biztosítása az új ellátási szerződéssel megvalósult,
- a Család-és Gyermekjóléti Központ új jogszabályi változásoknak megfelelő átalakítása folyamatban van.

VII. Személyes gondoskodás

7.1. Családsegítő szolgáltatás

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ (1027 Budapest, Horvát utca 2.-12.)

Szt. 64. § (1) „A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.”

Jellemző problémák a szolgálatot felkeresők körében:

- Megélhetési problémák

A jövedelem-nélküliség, az alacsony jövedelem a napi életvitelt teszi bizonytalanná. Ennek következménye a hátralékok megjelenése, a különböző fizetési kötelezettségek halasztása.

Szorosan összefügg a probléma a foglalkoztatási helyzettel, a megoldást nehezíti az érintettek egészségügyi és mentális állapota.

Mindez együtt marginalizálódási folyamatot eredményez, a legnehezebb helyzetben lévők nehezen tájékozódnak, igazodnak el a hivatalos eljárásrendekben. A tájékozatlanság kiszolgáltatottá teszi ezt a csoportot, érdekeiket gyakran nem az „elfogadott” eszközökkel próbálják érvényesíteni, ezzel konfliktushelyzeteket is teremtenek, amely a negatív megítélésüket erősítheti a társadalom körében.

- Foglalkoztatással, munkavégzéssel kapcsolatos problémák

Munkahely elvesztése, munkaügyi problémák, elhelyezkedési nehézségek. A munkaerő-piaci elvárásokhoz nem illeszkedő egyéni tudás, végzettség, mobilitás. Munkaadói oldalról hátrányos megkülönböztetés (nem, származás, életkor, gyerekszám).

- Lakhatással kapcsolatos problémák

Lakásfenntartási adósságok, lakás-karbantartási gondok. A lakáshoz jutás szűk lehetőségei, a lakáselvesztés veszélyei.

A problématerület szorosan összefügg az alacsony jövedelmi helyzettel, de ennél sokkal szélesebb lakossági kör érintett. Növekszik azon lakosok száma, (bérlők és tulajdonosok vegyesen) akiknél a lakhatás veszélybe kerülhet, ezáltal minden téren veszélyeztetetté válhatnak.

- Kapcsolati problémák – mentálhigiénés problémák

Családon belüli és más személyközi kapcsolati konfliktusok, gyakran a kapcsolatok teljes hiánya és az elmagányosodás a leggyakoribb problémátípusok. A családi kapcsolati nehézségek kommunikációs zavarokat, az erőszak megjelenését, bántalmazást, gyermeknevelési problémákat okozhatnak. A konfliktusok következményeként jellemzően megjelennek az általános beilleszkedési zavarok, lakóközösségi konfliktusok.

A családsegítő szolgálat forgalmi adatai

A családsegítő csoport szolgáltatásainak igénybevételeiben továbbra is látható folyamat - mely 2013-ban indult el -, hogy míg a megállapodás szerint nyújtott személyes segítő kapcsolat, az un. családgondozás számaiban enyhe csökkenés tapasztalható, addig a forgalmi adatok szerint többen és többször keresik fel a szolgáltatást.

Forgalmi adatok

évszám	Forgalmi adatok	Kapcsolatfelvételek száma
2014.09.30.	$\frac{3}{4}$ éves forgalom	5189
2014.12.31.	éves forgalom	6796
2015.09.30.	$\frac{3}{4}$ éves forgalom	5009

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A családsegítést igénybevevők számának csökkenése ellenére azonban az tapasztalható, hogy sokkal aktívabb, intenzívebb a segítő, támogató folyamat. Egy-egy ügyféllel többször történt kapcsolatfelvétel: segítő beszélgetés, ügyintézés, tanácsadás, családlátogatás, szolgáltatások nyújtása, közvetítése, vagy valamilyen csoportfoglalkozás.

Az intézményt felkeresők körében – ahogyan az elmúlt években is - több a női ügyfél, életkorukat tekintve zömmel 50 év felettiek, akiknek élethelyzetében, szokásrendszerében, aktivitásában egyre nehezebb változást elérni. Az esetekkel kapcsolatban megállapítható, hogy gyakran hiányzik az önállóság, a megfelelő döntéshozatali képesség, a motiváltság, sok ügyfélnél tapasztalható a mentális leépülés, a logikai összefüggések meglátásának hiánya.

A gazdasági aktivitást vizsgálva az ügyfelek kb. 20-25 %-a foglalkoztatott, a többség gazdaságilag kiszolgáltatott helyzetben él, mely több esetben a már említett önállótlanlanságnak, motiválatlanságnak az egyik okozója. Sokan úgy érzik, hogy nem tudják irányítani a sorsukat.

Fontos információ és a segítő munkát befolyásoló tényező a kliensek családi összetétele, családi kapcsolatainak mutatója. Többségében egyedül élő, vagy gyermekét egyedül nevelő személlyel vannak kapcsolatban a családgondozók, akik magukra maradtak problémáikkal, élethelyzetük megoldandó kérdéseivel.

2014. január elsejétől a családsegítő központokhoz került „a menekültek, oltalmazottak társadalmi beilleszkedésének és integrációjának elősegítése” feladat. Az integrációs támogatás feltétele a helyi családsegítővel való együttműködés. Havonta a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal felé jelezni kell, hogy az ügyfél együttműködik-e, valamint az első találkozáskor megfogalmazott gondozási terv mennyiben valósul meg.

Három felkérés érkezett az elmúlt évben, egy fő egyedülálló oltalmazott státuszú kliens és egy szintén oltalmazott apa két gyermekével vette igénybe a szolgáltatást, valamint egy négy gyermekes család részesült támogatásban.

Sok esetben nehézséget okoz a nyelvi tudás hiánya és a kulturális különbségekből eredő akadályok leküzdése. A segítő munka során többször kellett hivatalos tolmács közreműködését igénybe venni.

7.2. Adósságkezelés- Hátralékkezelés 2014.01.01-2015.09.30-ig

2014-ben 114 esetben vették igénybe a családok a szolgáltatást, míg 2015. szeptember 30-ig 79 esetben kérték a segítséget a családok.

Az elmúlt években folyamatosan csökken a szolgáltatást igénybe vevők száma és ezzel arányosan csökken a hátralékok mértéke is. Ennek oka lehet részben a rezsicsökkentéssel járó alacsonyabb lakhatási kiadások, melyet könnyebben befizetnek és kigazdálkodnak a családok, ezáltal megállítják a további hátralék képződését. A fizetési morál javulása a szolgáltatók határozott fellépésének köszönhető (kikapcsolás, előre fizetős mérőórák felszerelése, amiknek a töltése és használata sokkal több figyelmet és utánajárást igényel).

2014-ben és idén is a társasházaknál és a Díjbeszedőnél keletkezett a legtöbb hátralék. Ez abból adódhat, hogy ezeknek a szolgáltatóknak az ügyintézési folyamata hosszadalmasabb és nem fenyeget rövid időn belül a szolgáltatás megszüntetésével. Az idei évben módosított jogszabály már háromhavi elmaradás után lehetővé teszi, hogy a társasház ráterhelje az ingatlanra a tartozást, ami hozzájárult a rendszeres költségfizetéshez. Több szolgáltató (ELMŰ, DHK) úgy nyilatkozott a médiában, hogy idén felére csökkentek a kintlévőségei a rezsicsökkentésnek köszönhetően.

Megfigyelhető, hogy a lakbérhátralék rendezése a bérleti szerződés lejárta előtti egy évben válik égetővé, mivel a bérlők szeretnék megőrizni a lakhatásukat.

Tartozások szolgáltatók szerint (év)	2014.	2015.09.30.
<i>Elmű</i>	3 643 706 Ft	1 714 896 Ft
Lakbér	3 509 002 Ft	2 116 207 Ft
Közös költség	14 058 732 Ft	6 748 359 Ft
Gáz	6 160 081 Ft	1 725 133 Ft
Fűtés	1 235 743 Ft	745 982 Ft
Víz-csatorna	7 259 081 Ft	6 558 172 Ft
összesen	35 866 345 Ft	19 608 749 Ft

Hátralékrendezés eszközei és összege (év)	2014.	2015.09.30.
Adósságcsökkentési/ Hátralékkezelési támogatás	7 918 839 Ft	4 754 777 Ft
Önerő	6 408 170 Ft	3 212 343 Ft
HÁLÓZAT Alapítvány támogatása	1 360 424 Ft	1 195 964 Ft
összesen	15 687 433 Ft	9 163 084 Ft

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A Hálózat Alapítvány támogatásának igénybevételéről minden esetben a kliens dönt. Akkor érdemes ezt a támogatási formát választani, amikor az önrész mértéke alacsonyabb, mint az önkormányzati támogatáshoz szükséges saját rész, vagy ha nagyobb az ingatlan értéke, illetve magasabb az egy főre jutó havi jövedelem összege, mint azt az R. lehetővé tesz.

Néhány családnak csak az alapítvány tud segíteni hátralékának felszámolásában.

7.3. Csoportfoglalkozások

„Jól kifőztük” című csoport az idén indult, ahol a háztartásgazdálkodási ismereteken kívül foglalkoztak a család pénzügyi egyensúlyának megteremtésével, a reklámok hatásaival, a vásárlási szokásokkal és tanácsokkal, a hitelekkel, az energiatakarékossággal, valamint meghívott előadó ad tájékoztatást a vásárlói jogokról és kötelezettségekről. A tervek szerint a csoport meglátogatja az ELMŰ-ben az „Energiapontot”, ahol egy szakember mutatja be szemléletesen az energiagazdálkodás lehetséges formáit a háztartásban.

Minden találkozón más-más páros főz olcsón elkészíthető ételt, melyet közösen fogyaszt el a csoport a foglalkozás végén, illetve ismertetik a receptet és az elkészült étel költségeit is. 4 alkalommal 6 fő vett részt a főzőbemutatókon.

2015 nyarán is lehetőséget kapott az intézmény, hogy az önkormányzat támogatásával, önrész befizetésével a hátralékkezelésben részt vett családok táborozhassanak.

Az intézményben hátralékkezelési tanácsadást/szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek, valamint családjaik táboroztatásának célja, hogy az együtt töltött idő során a gazdálkodási szokások, készségek fejlődjenek, tapasztalatokat cseréljenek a résztvevők, valamint intenzív, e téma köré csoportosított foglalkozások szervezésével a megszerzett tudás készség szintjévé váljon. 7 család 22 fővel vett részt a programon.

Az intézmény által szervezett Családi napon (Juniális) stand készült a kicsiknek és nagyoknak a tudatos gazdálkodásra nevelés/szoktatás érdekében. Játékos feladatokkal és szórólapokkal hívták fel a szervezők a résztvevők figyelmét a szolgáltatásra.

Jövőbeli tervek:

- csoportos foglalkozások szervezése gazdálkodás témakörben, a felnőttek mellett iskolás gyermekek számára is
- táboroztatás
- csődprogramban aktív szereplőként részt venni
- pályaaorientációs tanácsadás
- támogatott lakhatás után követése.

7.4. Aktív korúak ellátása 2014.01.01-2015.02.28.

A Családsegítő Központ munkavállalással foglalkozó csoportja az aktív korú ellátottakkal azon belül is a **rendszeres szociális segélyezettekkel** kötelezettként foglalkozott (Szt.37/A§ alapján). 2015. március elsejével a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt. Az új típusú ellátásra való jogosultság megállapítása jegyzői hatáskörből a járási hivatal hatáskörébe került, a támogatás összege nem változott.

Az aktív korúak ellátásán belül jelenleg 2 ellátási formát különböztetünk meg: **foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási - és gyermekfelügyeleti támogatás.** Az

intézménnyel az együttműködési kötelezettség a jogszabályváltozás miatt megszűnt, s ennek következtében az ügyfelek nagy része kikerült intézmény látóköréből.

A Budapest Főváros Kormányhivatala III. Kerületi Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya (továbbiakban: Foglalkozási Osztály) maradt kizárólagosan az a szerv, akivel előírja a jogszabály a kötelező együttműködést.

E változás kapcsán felkereste az intézmény pénzbeli ellátást nyújtó Budapest Főváros Kormányhivatal II. kerületi Hivatala Hatósági Osztályát (továbbiakban: Kormányhivatal) illetve a Foglalkoztatási Osztályt, és javaslatot tett az ügyfelek érdekében való a szoros együttműködésre. A létrejött „Megállapodás” értelmében a kerületi Kormányhivatal, az aktív korúak ellátására jogosult ügyfeleknek ajánlja a Családsegítő Központ munkavállalási tanácsadáshoz kötődő szolgáltatásait, s ennek alapján a családgondozók az ügyfelekkel önkéntes alapon továbbra is együttműködnek.

Keresetpótló támogatás:

Szabályozza: R.

A hátrányos munkaerő piaci helyzetű, foglalkoztatásba be nem vonható aktív korú személyek olyan kerületi támogatási formája, amelyben az ügyfélnek vállalnia kell, hogy elhelyezkedése érdekében részt vesz a Családsegítő Központ által biztosított beilleszkedési programban, az R-ben foglaltak szerint. A beilleszkedési program keretében az ügyfelekkel egyénre szabott tervet, megoldási módot dolgoznak ki a tanácsadók, melynek lépései attól függnék, hogy milyen pszicho-szociális jellemzők a meghatározóak, milyen készségekkel rendelkeznek, illetve hol tartanak az álláskeresés folyamatában.

Az együttműködő aktív korú ellátásban részesülők száma, életkor és nemek szerinti bontásban a következő:

2014.01.01-2015. 02.28-ig

Nem, életkor	18-34 (év)	35-49 (év)	50-61 (év)	62 éves és idősebb (év)	összesen
Férfi (fő)	1	14	37	10	62
Nő (fő)	12	26	51	32	121
Összesen (fő)	13	40	88	42	183

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Az összes ügyfélből: 80 fő rendszeres szociális segélyezett (RSZS); 36 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT); 1 fő keresetpótló támogatásban részesül, 66 fő önkéntes álláskereső.

2015. március 1-jétől az önkéntesen együttműködők száma- életkor, nem, családi állapot szerint- az alábbiak szerint alakult:

Nem, életkor	18-34 (év)	35-49 (év)	50-61 (év)	62 éves és idősebb (év)	összesen
Férfi (fő)	3	13	27	4	47
Nő (fő)	9	16	35	9	69
Összesen (fő)	12	29	62	13	116

Családi összetétel	Fő
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők, 18 év alatti gyermek(ek)kel	8
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők, gyermek nélkül	7
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 18 év feletti gyermek(ek)kel	6
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 18 év alatti és feletti gyermek(ek)kel	1
Egy szülő 18 év alatti gyermek(ek)kel	9
Egy szülő 18 év feletti gyermek(ek)kel	5
Egy szülő 18 év alatti és feletti gyermek(ek)kel	-
Többgenerációs család	9
Egyedül élő	59
Egyéb	12
Összes igénybe vevő	116

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Összesen 77 fő részesül aktív korúak ellátásában.

Álláskereső ügyfelek számára az alábbi szolgáltatásokat nyújtja az intézmény:

1. Információnyújtás

- szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokról
- különböző szolgáltatások elérhetőségéről

2. Hivatalos ügyintézés

- segélyezési kérelmek kitöltése
- kapcsolattartás a hatóságokkal
- rokkantsági és rehabilitációs ellátással kapcsolatos ügyintéзések

3. Egyéni segítő beszélgetés

- igény szerint, előre megbeszélt időpontban
- az elhelyezkedést gátló tényezők feltárása, feloldása
- a kritikus helyzethez való rugalmas alkalmazkodás
- megfelelő túlélési stratégiák kialakítása

4. Egyéni álláskeresői tanácsadás

- minden héten előre megbeszélt időpontban

- állásinformációs források megismerése
- önéletrajz és kísérőlevél elkészítése
- telefonálási technikák megbeszélése
- állásinterjúra való felkészítés

5. Technikai eszközök használata

- hirdetési újságok
- üres álláshelyek listája
- vezetékes és mobil telefon
- számítógép és Internet

6. Szolgáltatások, csoportok közvetítése

- díjhátralék kezelési tanácsadás
- jogi tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás
- családterápia
- angol nyelvi klub
- Jóga Klub
- Életmód Klub (elmagányosodás elkerülése)

7. Álláskereső Klub

- minden héten szerdán 10-18 óráig
- mindenféle kötelezettségektől mentes
- bárki és bármikor felkeresheti
- önéletrajz írása elküldése e-mailben
- álláskeresés újság, Internet útján
- telefonálás a potenciális munkáltatónak

8. Átképzési lehetőségek közvetítése

- képzési- átképzési lehetőség felmérése
- megfelelő átképzés, tanfolyam kiválasztása
- oktatási központok felkutatása

Klubfoglalkozások

Álláskereső klub

• A klubot igénybe vehetik az önkéntesen munkát kereső kerületi lakosok, valamint az együttműködésre kötelezett ügyfelek, erre hetente egy nap, szerdán 10- 18 óráig van lehetőség. Az önálló álláskereséshez az intézmény biztosítja az infrastrukturális háttérrel (vonalas és mobil telefon, internet, fax, fénymásoló használata), valamint a munkaügyi szervezetek aktuális álláslistáját. Az ügyfelek, a tanácsadók segítségével készíthetnek fényképes önéletrajzot, küldhetnek e-mail-t, a klub résztvevői megosztják egymással tapasztalataikat, a megszerzett információkat.

Életmód klub

• Havi rendszerességgel közösségi programokat biztosít az 50 év feletti ügyfelek számára. Cél: értékek közvetítése, praktikus ismeretek cseréje a mindennapi élet megkönnyítésére, találkozási lehetőség a hasonló élethelyzetben lévők számára. A klubban a tájékoztató előadások (munkaerő-piaci-, szociális-egészségügyi, nyugdíj helyzetről aktualitások), szabadidős programokkal egészülnek ki (kirándulás, múzeum, kiállítás, mozi, ünnepek). 2014-ben 10 alkalommal, átlagosan 20 fő, 2015.októberig 5 alkalommal, átlagosan 15 fő vett részt programokon.

Jóga- Női klub

- A munkavállalási tanácsadásban részesülők számára heti rendszerességgel szervez az intézmény jóga foglalkozásokat, mely az egészségmegőrzésen túl, az önismeret fejlesztésén keresztül segíti a résztvevők fizikai és szellemi állapotának javulását.

2014-ben 26 alkalommal volt foglalkozás átlagosan 3-4 fővel, 2015. októberig 24 alkalom 3 fővel.

Angol társalgási klub

- Elsősorban a munkavállalási tanácsadásban résztvevők számára szerveződik, célja az angoltudás felfrissítése, beszélgetés gyakorlása. A klubhoz bármikor lehet csatlakozni. 2014-ben 5 alkalommal, átlagosan 10 fő részvételével; 2015. júliusig 6 alkalommal átlagosan 3 fő részvételével működött a klubfoglalkozás.

Stressz-oldó jógacsoport

- Prevenció jelleggel indult a kerületi lakosok számára a csoport, melynek célja, hogy a jóga gyakorlásával fejlesszük a testi- lelki önismeretet; valamint a stressz oldására is alkalmas technikákat sajátíthatnak el a résztvevők.

A foglalkozások 2015 júliusától 17 alkalommal, átlagosan 7 fő részvételével zajlottak.

Jövőbeli tervek:

- önkéntes álláskeresőknél rendezett workshop-ok megadott témák köré építve, meghívott előadókkal pl. nők munkavállalása, kismamák visszatérése a munkaerőpiacra
- tematikus csoportok indítása kifejezetten álláskeresőknél
- hasonló problémákkal küzdők találkozása egy-egy mini tréning erejéig – az álláskeresői elakadások feldolgozása, azokra közös problémamegoldás
- Életmód klub folytatása
- egészségnap megszervezése, egész napos programokkal – évenkénti egy alkalommal állandósuló program
- Stressz-oldó jóga csoport folytatása
- igényfelmérés az angol társalgási klub folytatására

Együttműködések

A Foglalkoztatási Osztállyal való együttműködése az intézménynek jó, a kerületi Kormányhivatallal való együttműködésünk aktív és eredményes.

A jogszabályváltozás miatt az ügyfelek nagy része átkerült a Kormányhivatal hatáskörébe. A zökkenőmentes együttműködés érdekében a munkavállalási tanácsadók készítettek egy tájékoztató anyagot a Kormányhivatal részére a szolgáltatásokról, a hivatal elsősorban az összetett szociális-és mentális problémákkal küzdő ügyfeleket irányítja a Családsegítő Központhoz.

7.5. A 2016. évi fejlesztési tervek

Az intézmény tervezi a Szász Károly utcai ingatlan még megmaradt felújítandó részének korszerűsítését, mely munkálatok indoka, a szociális feladatellátás további fejlesztése.

Ezen feladathoz kapcsolódóan kívánja az intézmény a kerületben megszervezni és koordinálni az adományok gyűjtését, tárolását, szétosztását.

Az adományok koordinálásával cél, azon szükségletek kielégítése, mely egyrészt abból fakad, hogy a szociálisan rászorultak egy részének nincs lehetősége, forrása, saját erőből beszerezni bizonyos termékeket (élelmiszer, évszaknak megfelelő ruházat, bútor, háztartási eszközök, stb.), másrészt sokan vannak, akiknek lehetősége van és szándéka is mások (meg)segítésére.

A családsegítő kliensköre a kerület azon lakosságából tevődik össze, akik szociális problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szorulnak. Ugyanakkor az is feltételezhető, hogy számos olyan család, személy él a kerületben, akik nem veszik igénybe a szociális alapszolgáltatásokat, de bizonyos javakban hiányt szenvednek.

Kellő figyelemfelhívással, akciók szervezésével, a köztudatba való bekerüléssel felderíthető a rászoruló kör.

Az adományok koordinálása a családsegítő szolgálat önkéntesen igénybe vehető – tehát kifejezett jogszabályi előírás nem nevesíti –, de az alapvető munkát kiegészítő, azt támogató tevékenysége lehetne.

Összegzés:

- **az aktív korúakkal való együttműködés az új jogszabályi feltételek szerint**
- **a szükségleteknek megfelelően indultak/nak új csoportok, klubok, foglalkozások**
- **a kerület egyéb szociális intézményeivel az ágazatközi együttműködés további erősítése,**
- **Szász Károly utcai helyiség felújításának folytatása.**

VIII. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

(étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek átmeneti ellátása)

Az alapszolgáltatások megszervezése és biztosítása kiemelt feladata a településeknek, így e feladatok teljesítése hangsúlyozottan szerepel az ágazati jogszabályokban is. A szolgáltatásokkal biztosítható, hogy a szociálisan rászoruló személyek a saját otthonukban, lakókörnyezetükben kapjanak segítséget önálló életvitelük fenntartásához, egészségi és mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásához, elkerülve így az intézményes bentlakásos ellátási formákat.

A komplex gondozás érdekében az alapszolgáltatásokat biztosító gondozási központok együttműködnek az ellátási területen lévő szociális, gyermekvédelmi, oktatási, egészségügyi, intézményekkel, munkaügyi, érdekvédelmi, civil és társadalmi szervezetekkel.

A kerületben továbbra is 3 önkormányzati fenntartású gondozási központ (az I., II., és III. Számú Gondozási Központ, valamint ellátási szerződés keretében egy egyházi fenntartású gondozási központ (Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja) látja el elsősorban az időseket, illetve az egészségi állapotuk vagy szociális nehézségeik miatt rászorultakat.

8.1. Az ellátást igénybe vevők számának alakulása életkori bontásban

Az R. 2015. év márciusától oly módon módosult, hogy az intézményvezetők jelzése alapján, azon aktív korúak ellátásában, vagy keresetpótló támogatásban részesülők számára is kiterjeszthetővé vált az étkeztetés igénybe vétele, akik, elsősorban mentális állapotuk miatt nem tudnak a napi étkezésükről gondoskodni.

A mellékelt táblázatok adatai alapján az étkeztetést igénybe vevők közül 10-15 %- a 60 év alatti korosztályból kerül ki.

Életkor	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
40 év alatt	6	3	3	1	1	1			
40-59 év	20	16	11	1	2	1	1	1	1
60-64 év	19	10	15	2	1	1	3	4	2
65-69 év	37	30	21	3	3	3	2	5	5
70-74 év	25	18	26	2	3	6	5	14	13
75-79 év	21	13	14	4	5	9	11	16	14
80-89 év	78	59	50	37	42	41	10	21	17
90 év felett	21	15	15	16	18	18			
Összesen	227	164	155	66	75	80	32	61	52

Forrás: Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja

Életkor	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)			Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (fő)			Idősek átmeneti ellátása (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
40 év alatt	16	14	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40-59 év	28	30	45	12	12	6	12	13	3	6	4	0	6	0	0
60-64 év	57	54	18	6	5	3	3	2	2	0	0	1	0	1	2
65-69 év	27	26	19	3	5	1	2	3	7	3	5	1	2	1	2
70-74 év	27	23	20	5	4	7	2	3	7	0	0	5	1	0	2
75-79 év	30	19	12	6	2	12	7	5	11	1	1	5	2	5	5
80-89 év	102	89	53	62	61	69	22	21	16	41	51	51	22	6	10
90 év felett	38	29	20	36	26	26	1	3	2	20	16	23	9	9	6
Összesen	325	284	195	130	115	124	49	50	48	71	77	86	42	22	27

Forrás: I. Sz. Gondozási Központ

Életkor	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)			Közösségi szolgáltatás (fő)			Összesen (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
40 év alatt	8	13	11	1	1	1	0	0	0	9	9	12	18	23	24
40-59 év	31	27	21	4	3	2	2	2	3	26	30	28	63	62	54
60-64 év	16	18	7	3	0	2	3	6	3	2	1	1	24	25	11
65-69 év	16	14	19	4	5	2	5	8	11	2	1	0	27	28	32
70-74 év	23	15	16	5	3	5	7	12	12	0	0	1	35	30	34
75-79 év	14	22	20	14	20	12	5	9	16	1	1	0	34	52	48
80-89 év	62	53	36	70	62	68	10	8	15	0	0	1	142	123	120
90 év felett	31	24	20	17	19	17	2	4	3	0	0	0	50	47	40
Összesen	201	186	150	118	113	109	34	49	63	40	42	43	393	390	363

Forrás: II. Sz. Gondozási Központ

Életkor	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
40 év alatt	3	1	1	0	0	0	0	0	0
40-59 év	19	21	15	5	5	4	0	0	0
60-64 év	12	6	11	5	1	2	1	1	0
65-69 év	18	19	22	1	4	3	6	5	7
70-74 év	21	23	21	2	5	5	7	7	7
75-79 év	13	12	17	5	4	5	4	5	5
80-89 év	40	35	30	11	13	16	12	12	9
90 év felett	12	12	10	6	7	5	0	0	2
Összesen	138	129	127	35	39	40	30	30	30

Forrás: III. Sz. Gondozási Központ

8.2. Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján

Az Szt. szerint a közösségi pszichiátriai ellátása valamint az R. szerint az idősök nappali ellátása térítésmentes szolgáltatás, így a jövedelmi viszonyok nem ismertek.

Jövedelmek (Ft)	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)		
	2012.év	2013.év	2014.év	2012.év	2013.év	2014.év
0-28 500	12	12	10	3	2	0
28 501-57 000	28	16	16	2	2	3
57 001-85 500	59	40	35	9	12	7
85 501-114 000	51	33	34	26	24	18
114 001-142 500	37	26	28	14	15	21
142 501-	40	37	32	12	20	31
Összesen	227	164	155	66	75	80

Forrás: Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja

Jövedelmek (Ft)	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (fő)			Idősek átmeneti ellátása (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
0-28 500	44	41	29	4	4	1	0	0	0	0	0	0
28 501-57 000	39	33	23	2	2	1	0	0	0	0	0	0
57 001-85 500	76	65	48	12	10	16	6	1	2	5	3	4
85 501-114 000	99	69	46	45	32	32	24	23	16	24	10	8
114 001-142 500	40	39	27	38	38	39	23	21	21	11	7	8
142 501-	27	37	22	29	29	35	18	32	47	2	2	7
Összesen	325	284	195	130	115	124	71	77	86	42	22	27

Forrás: I. sz. Gondozási Központ

Jövedelmek (Ft)	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)		
	2012.év	2013.év	2014.év	2012.év	2013.év	2014.év
0-28 500	19	21	14	0	0	0
28 501-57 000	16	16	16	4	3	3
57 001-85 500	54	45	30	12	12	9
85 501-114 000	53	49	40	33	23	25
114 001-142 500	20	23	16	25	32	27
142 501-	39	32	34	44	43	45
Összesen	201	186	150	118	113	109

Forrás: II. Sz. Gondozási Központ

Jövedelmek (Ft)	Étkezés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. fő	2013. fő	2014. év
0-28 500	10	12	13	1	1	1
28 501-57 000	18	14	19	0	0	0
57 001-85 500	44	31	31	16	8	7
85 501-114 000	30	28	17	6	14	8
114 001-142 500	22	23	25	7	6	8
142 501-	14	21	22	5	10	16
Összesen	138	129	127	35	39	40

Forrás: III. sz. Gondozási Központ

Az étkeztetésben részesülők összességében alacsonyabb átlagjövedelemmel rendelkeznek, mint a házi segítségnyújtást vagy jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők.

A házi segítségnyújtást igénylők esetében az alacsonyabb jövedelműek ritkább látogatásszámot kérnek, mivel nem tudják, vagy nem szeretnék megfizetni a magasabb óraszámban nyújtott, ezáltal magasabb összegű havi térítési díjat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők- két főtől eltekintve- a 85 500 Ft feletti jövedelemmel rendelkezők köréből kerül ki, ezért az ezt a szolgáltatást igénylők átlagjövedelme a többi szolgáltatáshoz képest magasnak mondható.

A nappali ellátásban a törvényi előírások szerint nem tartják nyilván az intézmények a jövedelmet.

Időskorúak átmeneti gondozóházában az ellátottak a saját jövedelmük 60%-át fizetik havi személyi térítési díjként.

2014. december 31-én bent lakók átlag jövedelme: 102 748 Ft volt.

Azok az ellátást igénylők, akik jövedelmi vagy élethelyzetük miatt nem tudják megfizetni az R. szerinti személyi térítési díjat, lehetőségük van arra, hogy az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottsághoz méltányossági kérelmet nyújtsanak be.

Összesítés a 4 intézmény létszámadatainak alakulásáról

Intézmény	Étkeztetés (fő)			Házi segítségnyújtás (fő)			Idősek nappali ellátása (fő)		
	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év	2012. év	2013. év	2014. év
I. sz. Gondozási Központ	325	284	195	130	115	124	49	50	48
II. sz. Gondozási Központ	201	186	150	118	113	109	34	49	63
III. sz. Gondozási Központ	138	129	127	35	39	40	30	30	30
Gondviselés Háza	227	164	155	66	75	80	32	61	52
Összesen	891	763	627	349	342	353	145	190	193

Forrás: intézmények adatbázisai

8.3. Étkeztetés

Az **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik önmaguk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel, koruk (rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt nem képesek biztosítani, illetve a II. Kerületi Családsegítő Központtal együttműködő, aktív korúak ellátásában vagy keresetpótló támogatásban részesülő személyeknek, és akik étkezésüket más módon nem tudják megoldani.

Az elmúlt évekhez hasonlóan az étkezést igénybe vevők száma csökken.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatást szélesebb körben kell terjeszteni, ezen kívül fontos a háziorvosokkal, a szociális intézményekkel, a civil szervezetekkel való szorosabb együttműködés is.

Elengedhetetlen a főzőkonyhával a folyamatos kapcsolattartás a hibák, hiányosságok kiküszöbölése és az elégedettség visszajelzése érdekében, ami egyben hozzájárulhat a létszám csökkenésének megakadályozásához, illetve új rászoruló személyek ellátásba való bekerüléséhez is. Fontos tehát továbbra is mérni az ellátásban részesülők elégedettségét és az eredmények figyelembe vételével nyújtani a szolgáltatást.

8.4. Házi segítségnyújtás

A **házi segítségnyújtás** keretében történik a gondoskodás azokról a rászorult személyekről, akik otthonukban élnek, és önmaguk ellátására nem, vagy csak részben képesek.

A szolgáltatás keretében a gondozó az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására törekszik, elvégzi az alapvető gondozási, ápolási feladatokat, közreműködik a személyi és lakókörnyezeti higiénia megtartásában, a háztartás vitelében, segítséget nyújt a környezettel való kapcsolattartásban, segít a vészhelyzet kialakulásának megelőzésében, szükség esetén elhárításában.

A házi segítségnyújtásban részesülők száma az elmúlt években csekély számú növekedést mutat, jelenleg 353 fő igényli ezt a gondozási formát, ám továbbra is szükséges az ellátásra szorulókat megkeresni.

A házi segítségnyújtás szolgáltatáselemeit tekintve az igények mennyiségi és minőségi növekedése tapasztalható. Az ellátottak többféle, magas színvonalú tevékenységre tartanak igényt. Ennek oka, hogy a kórházak egyre rövidebb ideig tartják bent a betegeket; krónikus beteg aktív ágyra ritkán kerülhet, ugyanakkor a családok jelentős része nem tudja a beteg napközbeni ellátását biztosítani, illetve sokan magányosan élnek.

Az ellátottak idős kora miatt - 80 év felettiek - nagyon sok a mindennapos ellátást igénylő, illetve egyre több a napi kétszeri ellátásra szoruló gondozott, miközben a szolgáltatás állami normatíva támogatása továbbra is csak napi egyszeri látogatást finanszíroz.

Az egyéb szolgáltatásokhoz hasonlóan továbbra is szükséges az információnyújtás írott és elektronikus formájának széles körben való terjesztése, mert többször kerül be „véletlenül” valaki úgy az ellátórendszerbe, hogy előtte évekig nem is hallott róla.

Fejlesztést igényel, a háziorvosokkal való kapcsolattartás, hogy az általuk érkezett jelzések időben megtörténjenek, mivel nem minden esetben jut el a szolgáltatókhoz az információ a rászoruló személyek gondozási szükségletéről.

Igény lenne a kerületben a háztartás-segítésének megszervezésére. Az idős emberek életében időnként olyan problémák is jelentkeznek, amelyek a házi segítségnyújtás keretein belül nem oldhatók meg, illetve nem szakgondozónői tevékenységet igényelnek. Pl.: csőrepedés, háztartási gépek meghibásodása stb., valamint az egyedül, egyszemélyes háztartásban élő idős embereknél nagytakarítás, esetleg kertrendezés, havas járda felsőprése. Az erre irányuló önkéntes munka vagy alapítványi támogatás kevés, illetve egyáltalán nem működik, ezért a közfoglalkoztatottak megfelelő körütekintés és betanítás utáni alkalmazásában, illetve segédgondozói munkakörben néhány nem szakképzett munkaerő foglalkoztatásában, valamint az önkéntesek bevonásában rejlenek a lehetőségek.

A megnövekedett gondozási és legfőképpen ápolási igények miatt szükség lenne a meglévő, **otthoni szakápolást biztosító intézmények** kapacitását felmérni, szorosabb együttműködést kialakítani a szolgálattal, s ezzel párhuzamosan a házi orvosokat is bevonni a team munkába. A hatékonyabb és hatásosabb idősellátás érdekében fontos lenne újradeklarálni a jelzőrendszer tagjainak a kötelességét, a jelzések küldésének és fogadásának felelőseit, valamint az egyes ellátási formák kompetenciahatárait.

Amennyiben a már működő otthoni szakápolást biztosító szervezetek kapacitása vagy szolgáltatási minősége nem megfelelő a kerületben fellépő igények kielégítésére, megvizsgálandó lenne egy önkormányzati fenntartású otthonápolási szolgálat létrehozása, ami nemcsak az idősök ellátásának érdekében elengedhetetlen, hanem a komplex gondozási tevékenység fontos elemét jelenti, és egyben a gondozásra szoruló felkutatásának egyik lehetséges formája is.

8.5. Idősek nappali ellátása

Az **idősek nappali ellátása** az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A klubtagság és a klub által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele a képviselő-testület döntése alapján továbbra is térítésmentes.

A foglalkozások megtervezésénél figyelembe kell venni mind a klubtagok egyéni érdeklődését, mind azt a szempontot, hogy a tagok életkora nagyon eltérő.

Az igénybe vevők száma nő, a jövőbeni cél, hogy az ellátás ismertségének révén még több új igénybe vevővel bővüljön az ellátottak száma.

Az életkoruk, egészségi állapotuk vagy mozgáskészségük miatt önerőből bejönni nem tudó idősök a klub nyújtotta szolgáltatásokból kirekesztődnek, noha ez számukra igen jó lehetőség lenne a magány, a kirekesztődés elkerülésére, mivel nem csak az étkezés, a torna, a mosás, tisztálkodás lehetősége adott, hanem olyan programok is biztosítottak, ami hozzájárul az egészség megőrzéséhez, a mentális jóllét megtartásához.

Szükségszerű lenne megvizsgálni, milyen lehetőségek, források állnak a rendelkezésre annak érdekében, hogy a mozgásában korlátozott, de a klub szolgáltatásai iránt fogékony idősök is bevonhatóak legyenek a programokba.

Ahhoz, hogy az idősök klubja jobban betölthesse feladatát, szükséges az igények felmérése, hogy a programok tervezésénél az adott kerület rész hagyományos kulturális és személyi adottságaira lehessen építeni. Kisebb körzetekben, a családorvosokkal együttműködve megismerhető, feltárható, hogy melyek a kielégítetlen szükségletek, hogyan javítható a személyes szolgáltatások kiterjesztésével az idősök életminősége, szociális helyzete. A kapcsolatok építése, a klub még inkább klubszerű működése nagyobb vonzerőt jelenthet a potenciális használók számára.

A klubok - beleértve a civil klubokat is- együttműködését, a kapcsolatok erősítését a kerületen belül és a kerületen kívüli is fejleszteni szükséges.

8.6. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** a II. kerület közigazgatási területén az I. Sz. Gondozási Központ látja el. (A magánszolgáltatók kerületi jelenlétéről nincsenek adataink.)

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást főleg egyedül élő időskorúak, idős házaspárok (akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását), mozgásfogyatékossgal élők veszik igénybe. A készülék kihelyezésének feltétele az előzetes állapotfelmérés, az együttműködési hajlandóság és a házi orvos javaslata.

A 2010. évtől nem kötelező önkormányzati feladat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, így a feladat ellátása a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal megkötött szerződés alapján történik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2011. év júniusáig térítésmentesen, majd ezt követően térítés ellenében vehető igénybe. A térítés díja a 2015. évben jövedelemtől függően (0, 30, 50 Ft/nap). A szolgáltatásért fizetendő térítési díj megfizetésének nehézsége miatt az igénybe vevők közül senki nem kérte a megszüntetését.

Az ellátást igénylők számának növekedése következtében a 2013. évben két ütemben, összesen 30 új készülék megvásárlásával történt a szolgáltatásbővítés, így 50-ről 80-ra emelkedett az ellátható személyek száma.

Az intézmény jelenleg is 80 készülékkel áll a rászorultak rendelkezésre és az előírásoknak megfelelően 4 fő dolgozó látja el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás gondozási feladatait. A szolgáltatás további bővítésére a jelenlegi személyi és tárgyi feltételek mellett nincs mód, mivel a készülékszám ismételt növelése magával vonná a szolgáltatás működtetéséhez előírt alapfeltételeinek változtatását is, úgy, hogy a finanszírozási befogadás a közeljövőben nem biztosított, illetve hosszabb távon is nagyon bizonytalan.

A tárgyi feltételek közül fontos lenne a diszpécserközpontot és ezzel együtt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban dolgozó szociális asszisztens munkaterületét elkülöníteni a gazdasági ügyintézés helyszínétől és a nővérszobától, de jelenleg erre helyszűke miatt nincs lehetőség, illetve egyre sürgetőbbé válik a 10 éve üzemelő készülékek javítása, cseréje.

8.7. Idősek átmeneti ellátása

Az átmeneti gondozóházban ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra – mely indokolt esetben további egy évvel meghosszabbítható- teljes körű ellátás biztosítható a kórházi ápolást nem igénylő, legalább segítséggel járóképes, családi gondozást nélkülöző, krízishelyzetbe került, illetve kórházi ápolás után fokozott gondozást-felügyeletet igénylő, otthonában bármely szociális vagy egészségi okból a házi segítségnyújtás keretében nem gondozható időskorú, valamint 18. életévét betöltött igénylő részére.

A gondozóházi ellátottak száma folyamatosan nő, az átlaglétszám 2013-ban 6,35 fő, 2014-ben 7,19 fő volt, jelenleg 9,3 fő. A bentlakók száma adott időpontban 7-10 fő között ingadozik. Jellemzően a téli időszakban több az ellátottak száma, itt közrejátszik az is, hogy sokkal nehezebb az önálló életvitel fenntartása (bevásárlás, fűtés biztosítása, stb.) a hideg havas, csúszós időben, illetve a téli depressziót is könnyebb átvészelni, ha közösségben tölti el az idős ezt az évszakot és az ünnepeket.

A nyári időszakban előfordul a rövidebb, 1-2 hetes időtartamra igénybe vett elhelyezés, aminek magyarázata, hogy a család időlegesen nem tud gondoskodni a hozzátartozójáról. A legtöbb esetben azonban végleges elhelyezésükre várnak az ellátottak, és a férőhely elfoglalásáig az átmeneti elhelyezést veszik igénybe.

A gondozást 5 fő gondozónő, egy mentálhigiénés munkatárs napi 2 órában és egy orvos heti két órában látja el. Az időskorúak átmeneti gondozóházának az engedélyezett létszáma 10 fő, ezért a személyi feltételek megfelelnek az előírásoknak, bővítésre nincs szükség.

A gondozóházi részleg a gondozási központ emeletén került kialakításra, de a két szint között az akadálymentesítés nem történt meg, ezért a mozgáskorlátozottak, valamint a középsúlyos és súlyos demenciában szenvedő személyek ellátása nem megoldható.

A tapasztalatok szerint nagyon sok demens beteg hozzátartozója érdeklődik az elhelyezéssel kapcsolatosan, mely igényeket a már említettek, valamint az egyéb speciális személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt nem megoldható. Kerületi, illetve fővárosi szinten érdemes lenne megvizsgálni az ilyen jellegű betegségben szenvedők elhelyezésének lehetőségeit.

A gondozóház tárgyi adottságait tekintve nem mondható teljesen megfelelőnek, mivel nem rendelkezik külön betegszobával, nővérszobával. Jelenleg az orvosi-, beteg-, és nővérszoba egy helyiségben van a gazdasági feladatokat ellátó személy irodarészával, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás diszpécserközpontjával. Az idősök átmeneti gondozóháza 10 férőhelyének biztosítására két háromágyas és egy négyágyas szoba áll rendelkezésre, mely sokszor akadály a rászorultak beköltözésének, mivel leginkább az egy és kétágyas szobában való elhelyezésre van igény.

A gondozottak fizikai, mentális és egészségi állapotának megőrzése érdekében szükséges a változatos foglalkoztatás, az ehhez szükséges foglalkoztató eszközök beszerzése, a klubprogramokba való intenzívebb bevonása. Szükséges a nehezen, vagy alig mozgó ellátottak számára olyan szabadidős tevékenységek biztosítása, amelyek az emeleten is megvalósíthatók.

Összegzés:

- **étkeztetés elégedettségi felmérések, diéta fajták lehetőségének bővítése,**
- **idősek nappali klubfoglalkozásainak nyitottabbá tétele a kerületen belül és kívül,**
- **az otthoni szakápolást biztosító intézményekhez kapcsolódás, a szolgáltatás igény szerinti bővítése,**
- **ágazat-közötti kapcsolatok erősítése,**
- **PR tevékenység erősítése, mert az egészségügyi szakemberek nem minden esetben ismerik a szociális szféra lehetőségeit, szolgáltatásait,**
- **az önkéntesek, közfoglalkoztatottak bevonásának lehetősége,**
- **a nem kötelező önkormányzati feladat (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) további biztosítása,**
- **az idősök átmeneti ellátásának biztosításának megvizsgálása**

IX. Fogyatékkal élők ellátása

Az Országgyűlés 15/2015.(IV.7.) OGY határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot (2015–2025.).

„ PREAMBULUM

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékosysággal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékosügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékosügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg. A 2015–2025. évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Program (a továbbiakban: Program) célja ennek megfelelően az előttünk álló évek szakmapolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazatközi és az államigazgatáson kívüli együttműködések főbb pontjainak kijelölése.”

A program a szociális alapszolgáltatások célkitűzései:

„III. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK, TEMATIKUS CÉLOK

5. Szociális szolgáltatások és ellátások A tervezési ciklusban a legfontosabb célkitűzés a szociális alapszolgáltatások továbbfejlesztése, megerősítése, ideértve a többség számára helyben, a lakóhelyen nyújtott szolgáltatások teljes körű elérhetőségét, a speciális gyermekjóléti és szociális alapszolgáltatások kapacitásbővítését.

5.1. Fogyatékos személyeknek nyújtott szociális szolgáltatások A tartós ápolásra-gondozásra szoruló otthoni környezetben való ellátása mind az egyén, mind pedig a társadalom számára kedvezőbb, mint az intézményi ellátás, ezért esetükben elsődleges cél az otthonmaradást elősegítő szolgáltatási környezet kialakítása. Ennek érdekében szükséges az ilyen típusú szolgáltatások, ellátások területi lefedettségének felülvizsgálata, a fogyatékos személyeket támogató szociális szolgáltatások egyenletes bővítése, racionalizálása, a helyi ellátórendszerek fejlesztése. Emellett növelni kell a fogyatékos személyek számára nappali ellátást biztosító intézmények kapacitását, továbbá erősíteni kell az alapszolgáltatások közötti – különösen a támogató szolgálattal való – együttműködést a hálózatszerű működés erősítése érdekében. Kiemelt helyet kell kapniuk a személyi segítség különböző formáinak is, amelyek az önrendelkező, független, önálló életvitel elérését segítik. Ehhez biztosítani kell szociális szakemberek képzését is. A fogyatékos gyermeket vagy felnőttet nevelő, ápoló hozzátartozók kiégésének megelőzése, illetve társadalmi és munkaerő-piaci (re)integrációjának érdekében fontos célkitűzés a fogyatékos személy otthonában nyújtott időszakos felügyeletet és segítségnyújtást biztosító szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak,

ezért ágazatközi együttműködések útján szükséges áttekinteni az időskorú fogyatékos személyek ápolásával, gondozásával kapcsolatos stratégiai feladatokat.

5.2. Támogató szolgálatok Az utóbbi időszakban megfigyelhető az a tendencia, hogy a támogató szolgálatok a gyakorlatban az ellátott fogyatékosági csoportok tekintetében specializálódnak, ami csökkenti a szolgáltatáshoz való hozzáférés egyenletességét. E téren ezért fontos fejlesztési cél az eddigi hiányterületek bekapcsolása, illetve a támogató szolgálatok kapacitásának növelése, infrastruktúrájának fejlesztése. A támogató szolgálatok hatékony működése emellett fontos szerepet játszhat a fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek aktivitásában is, ezért fontos cél a szolgálatok munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő tevékenységének megerősítése.”

9.1. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Az uniós irányelveknek megfelelően szerencsésen egybeesik hazánkban is az a tendencia, mely szerint a fogyatékossgal élők esetében megfigyelhető, hogy a családok nem támogatják rászoruló hozzátartozójuk bentlakásos elhelyezését, hanem elsősorban otthon gondozzák őket. E cél megvalósításához viszont szükséges a kerületben is egy olyan szociális szolgáltató hálózat, amely segítséget tud nyújtani a családoknak, hogy a szakellátásba való bekerülés időszaka minél inkább kitolódjon.

A nappali ellátás célja:

Szociális alapszolgáltatás keretében 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, felügyeletre szoruló enyhe, középsúlyos, súlyos értelmi fogyatékos, autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére és étkeztetés biztosítására. Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotának megfelelő szolgáltatást nyújt, egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervez, különös tekintettel a fogyatékos személyek önállóságának és önrendelkezésének kibontakoztatására, a különböző társadalmi szerepek megtanulása céljából.

9.1.1. Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (1028 Budapest, Hidegkúti út 158.)

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatnak, mint fenntartónak és intézménynek is egyik kiemelt fejlesztési célja a fogyatékossgal élő emberek nappali ellátása a lakókörnyezetükben.

Az intézmény eszmeisége: a nappali ellátás alapvetően egy nyitott, a szükségletekre gyorsan reagáló, integráló szerepet betöltő ellátási forma, amely háttérét adhatja települési szinten az alapszolgáltatások összekapcsolásának és ezáltal intézményi formaként történő megjelenésének, s az ellátotti csoportok tekintetében kevésbé merev, az integráció szempontjából többféle alternatív megoldást is megengedő szolgáltatási forma.

Az intézmény tömegközlekedéssel jól megközelíthető és elérhető, a buszmegálló az intézmény előtt van, korszerűsített, akadálymentesített, a vonatkozó törvényi előírásokon túlmutató jól felszerelt épülettel, helyiségekkel, udvarral és kerttel, széles körű tárgyi eszköz ellátottsággal elégíti ki az ellátottak igényeit.

Az ellátást igénybe vevők számára szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak.

Az ellátást igénybevevők részére egyéni fejlesztőprogramokra épülő gyógypedagógiai foglalkozásokat szervez. A kreatív, jóga, zene, torna, tánc, számítástechnika, angol és egyéni fejlesztő foglalkozásokon minden résztvevőnek saját eszközhasználatot biztosít pl. laptopot, munkakönyveket, fejlesztő füzeteket, hangszereket, táncruhákat.

Ellátottak:

Budapesti vagy II. kerületben állandó bejelentett lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek.

Jövedelemmel minden ellátott rendelkezik, mindannyian családban élnek, szülőkkel és/vagy testvérekkel, illetve azok családjával, rendezett körülmények között, érzelmi biztonságban.

Életkori megoszlásuk a következő: 6 fő 18- 39 év közötti, 3 fő 40- 59 év közötti férfi.

Életkori megoszlásuk a következő: 6 fő 18-39 év, 3 fő 40-59 év, 2 fő 60-64 év közötti nő.

Nemek szerinti megoszlásuk: 9 férfi, 11 nő.

BNO-kód szerinti besorolásuk a következő:

- autista	1 fő 2014.11.30-ig
- Williams szindrómával élő személy	1 fő
- Down szindrómával élő személy	5 fő
- Fragilis X szindróma	2 fő
- Cerebral Paresissel (Little kór) élő személy	1 fő
- Mentális retardációval élő személy	11 fő 2014.12.01-jétől

Ebből:

- enyhe fokban értelmi fogyatékos személy	7 fő
- Középsúlyos fokban értelmi fogyatékos személy	7 fő
- Súlyos fokban értelmi fogyatékos személy	6 fő

Várólista:

Jelenleg 5 fő vár elhelyezésre.

Az intézmény szeretné bővíteni a megváltozott munkaképességű ellátottak foglalkoztatásának lehetőségét is. Jelenleg 1 fő dolgozik munkaszerződéssel, 4 órában az ÉFOÉSZ-ban irodai asszisztensként.

Az intézmény célja változatlanul az, hogy az ellátottak számára elérhető szolgáltatási környezetet tudjanak kialakítani, az ellátások hatékonyabban szolgálják a társadalmi integrációt és összetartozást, az önrendelkezésen alapuló lehető legönállóbb életvitelt.

9.1.2. Újbudai Szociális Szolgálat (ellátási szerződés keretében)

Címe: 1118 Budapest, Ménesi út 16.

A Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (1113 Budapest, Bocskai út 39-41.) fenntartásában működő szociális intézmény huszonnégy a hatodik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes (fogyatékos) vagy önellátásra nem képes (halmozottan fogyatékos), de felügyeletre szoruló személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá megszervezi az ellátást igénybe vevők napközbeni étkeztetését. Az intézmény a

kiskorú gyermekek részére egyéni és csoportos gyógypedagógiai és konduktív foglalkozást biztosít értelmi,- mozgás-, kommunikációs és szociális képességeik fejlesztése érdekében. A mozgássérült gyermekek részére évente ortopédiai vizsgálatot szerveznek.

Az ellátási szerződésben foglaltak szerint 1 fő ellátását vállalta az intézmény, a 2013 -2014. évben nem volt kerületi gondozott az intézményben, 2015. év júniusától egy kerületi kiskorú gyermek ellátását biztosítja az intézmény.

9.1.3. Civitan Club Budapest-Help Egyesület (továbbiakban: Egyesület) 1025 Budapest, Görgényi út 16.

Az Egyesület kertészetet, értelmi fogyatékosok nappali otthonát és lakóotthont működtet a kerületben, melyhez az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében meghatározott támogatást biztosít.

Az Egyesület egész napos hasznos elfoglaltságot nyújt, valamennyi ellátott részmunkaidőben virágtermesztéssel, kertkarbantartással és kertépítéssel foglalkozik.

Az ellátottak részt vehettek az elmúlt időszakban művészet- és zeneterápiás, kézműves foglalkozáson, főzőtanfolyamon, hetente egyszer asztalitenisz sportfoglalkozáson, a nyári táborozások alkalmával olyan ellátottak is nyaralhattak, akiknek egyébként erre szociális körülményeik miatt nem lenne lehetőségük.

A családok megélhetési gondjait jelzi az, hogy egyre hangsúlyosabb szerepet kap az intézményen belüli étkeztetés biztosítása, hiszen sok esetben a családi költségvetésből nehezen kigazdálkodható a megfelelő élelem beszerzése.

Az Egyesület munkáját önkéntesek és közfoglalkoztatottak is segítették. Az elmúlt években 15 fő közfoglalkoztatott munkatárs dolgozott az intézményben, akik a kertészetben illetve a karbantartási munkákban segítették az Egyesületet.

A foglalkoztatás társadalmi jelentősége lehet, hogy a foglalkoztatottak visszakerülhettek a munka világába, az ellátottak pedig az integrált foglalkoztatás jelentőségét a gyakorlatban is átélhették.

Az intézményben ellátott 24 fő közül 16 fő II. kerületi lakos.

A kerületben található nem önkormányzati fenntartású nappali intézmény még a **Holnap Háza** (1022 Budapest, Marczibányi tér 5.) Az intézmény elsősorban azokkal a saját lakókörnyezetükben élő mozgássérült emberekkel foglalkozik, akiknek egészségi, pszichés, mentális, szociális állapota komplex, több területet átfogó rehabilitációt igényel.

9.2. Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Az információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, a fogyatékos személyek kapcsolatkészségének javítását, családi kapcsolatainak erősödését szolgálja.

A szolgáltatások biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodnak.

2009. január 1. napjától a támogató szolgáltatás biztosítása is kikerült a kötelezően ellátandó feladatok közül, a normatív állami támogatás megszűnt, a szolgáltatások működtetését az állam

- főszabályként három évre megkötött – finanszírozási szerződés útján támogatja. (A 2016. évtől ismételten normatív alapú támogatás igényelhető az ellátás nyújtása után.)

A 2011. évi pályázat után a befogadott szolgáltatók száma jelentősen csökkent, több szolgáltatónak is van Budapest területére működési engedélye, de az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálatán kívül a kerületi működésük nem ismert.

9.3.2. Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálata

Székhelye a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepe egyik teljesen akadálymentes lakásában található.

Az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálatának (továbbiakban: Alapítvány) létrehozásakor döntően a Mozgássérültek Lakótelepén élő súlyosan fogyatékos emberek ellátása volt a cél. Napjainkra a 2000-ben létrehozott tevékenysége a főváros egészére kiterjed, de továbbra is a II. kerületben élő kliensek vannak túlsúlyban 72%-kal. Ezen belül is a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepén él a II. kerületi ellátottak 58%-a.

A támogató szolgálat által ellátott kliensek száma 66 fő. (2015.01.01.)

II. kerületi lakos: 45 fő, ebből 28 fő él a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepén.

A szolgálat 2014-ben 3040 órában nyújtott személyi segítő szolgáltatást, 2 kerekesszékes utasok szállítására alkalmas kisbusza üres járat nélkül 20-250 km-en szállított fogyatékos személyt.

Az Alapítvány megalakulása, 1992 óta az aktív korú fogyatékos, különösen a súlyosan mozgássérült emberek érdekében tevékenykedik. Célja a célcsoport társadalomba való beilleszkedésének, foglalkoztatásának elősegítése, életfelvételeinek javításához szükséges szolgáltatások nyújtása. Fő alapelve az önrendelkező önálló élet elve, szolgáltatásainál az alapszükségletek prioritást kapnak.

A szolgálat rugalmas munkaidőben nyújtott szolgáltatásaira folyamatosan nagy igény mutatkozik.

A feladatokat 3 személyi segítővel, két gépkocsivezetővel és egy szolgálatvezetővel látja el.

A szolgálat kliensei döntően súlyosan mozgássérült, kerekesszékes személyek. A Mozgássérültek Lakótelepén levő székhely megkönnyíti a célcsoport itt élő tagjai számára a hozzáférést. E sajátosságból adódóan a szervezet által nyújtott személyi segítség kapacitás kihasználtsága magas. Helyzeti előnyből adódóan olyan rugalmas segítségnyújtást is tudnak itt vállalni, mint a napi több alkalommal történő rövid idejű segítség: kerekesszékekbe, WC-re áttöltetés, ágyból kivétel, ebéd melegítése stb.

A szolgálat hiánypótló tevékenysége, sajátossága az ellátotti igényekhez igazodó rugalmas szolgáltatási idő. A támogató szolgálat szolgáltatási idejének az esti, kora reggeli és hétvégi időpontokban meghosszabbítását évről évre a II. Kerületi Önkormányzat által biztosított "Szociálpolitikai Keret" pályázati támogatása teszi lehetővé.

A tapasztalatok szerint folyamatosan növekvő igény van ezekben az időpontban is az ellátásra. Számítani kell arra, hogy a magukat korábban még ellátni tudó embereknek, a

fogyatékoságukból és életkorukból adódó fizikai állapotromlásuk miatt egyre több segítségre van szükségük ahhoz, hogy otthonaikban önállóan tudjanak élni.

2014-ben a II. kerület által támogatott program keretében átlagosan havi 50 óra időtartamban tudott a szervezet „munkaidőn túli időszakban” szolgáltatást nyújtani a kerületben élő kliensek részére. Ebből személyi segítség havi 20 óra volt. Hétvégeken és az esti, kora reggeli órákban átlagosan havi 380 km-t tettek meg a szervezet buszai. A támogató szolgálat ennél magasabb óraszámokban is tud „munkaidőn túli időszakban” szolgáltatást nyújtani, amennyiben ezek finanszírozására támogatást kap.

Az Alapítvány további tevékenységei

A szervezet 1992 óta a fogyatékos, különösen az aktív korú súlyosan mozgássérült emberek érdekében tevékenykedik. Célja a célcsoport társadalomba való beilleszkedésének, foglalkoztatásának elősegítése, életfelvételeinek javításához szükséges szolgáltatások nyújtása.

1. Segítik a súlyosan fogyatékos embereket önálló életvitelük gyakorlásában
 - 2000 óta támogató szolgálatot működtetnek. 66 fogyatékos ember önálló életvitelét, társadalmi aktivitását segítik személyi segítséssel 252 h/hó és szállítószerkezettel 1690 utas/km/hó (2014. év)
 - Hiánypótló tevékenységük a munkaidőn túli, hétvégi és esti segítség és szállítás 20 h/hó
 - Bevásárló utakat szerveznek. 1 alkalom/hó, 15 fő/alkalom
2. 2016-tól tervezi az Alapítvány, hogy Foglalkoztatási Rehabilitációs Szolgálatot működtetnek fogyatékos emberek nyílt munkaerő-piacon vagy védett környezetben történő munkahelykeresésének, foglalkoztatásának segítése érdekében:
 - Munkanapokon telefonos tanácsadást tartanak, heti 1-szer személyes fogadónapra van lehetőség.
 - A munkába bevonnak 5 mozgássérült személyt, ezzel is támogatva a fogyatékos emberek munkavállalását
 - Honlapjukon munkát keres-kínál, „GYIK” rovatot vezetnek.
 - Évi 1 alkalommal munkavállalást segítő készségfejlesztő gyakorlati tréningeket tartanak.
3. Rehabilitációs foglalkoztatás: 11 megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak.
4. Segítik és ösztönzik a fogyatékos emberek társadalmi, kulturális életbe való bekapcsolódását, különösen kiemelve a családok és közösségek összetartására irányuló programokat.
 - Erzsébet program” keretében üdülési támogatásban részesülő fogyatékos személyek szállítás.
 - Az Alapítvány szerepet vállal civil és egyéb szakmai szervezetek társadalmi összefogásának erősítésében. Együttműködnek civil szervezetekkel, egyházakkal, Karitással, szociális szakmai szervezetekkel.
 - Rendezvényeken, iskolákban társadalmi érzékenyítést célzó kerekasztali beszélgetésekkel, akadálypálya programmal vesznek részt. (6 alkalom/év)
 - Terepgyakorlati hely. Tereptanár vezetésével szakmai gyakorlatra lehetőséget nyújtanak szociális területen tanulónak.

- Az Alapítvány honlapján fogyatékos embereket érintő, közhasznú információkat tesznek közzé.

**9.2.1.Értelmi Fogyatékosággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége
Közép-magyarországi Támogató Szolgálat**
(1093 Budapest, Lónyay u. 17.)

Az önkormányzat 2006. július 18-tól ellátási szerződést kötött a támogató szolgálat alapszolgáltatás biztosítására.

A kerületi lakosoknak nyújtott támogató szolgáltatás biztosítása mellett fontos közös projekt a II. Kerületi Értelmi Fogyatékos Nappali Otthonával való szakmai munka, közös programok, szervezése, jogsegélyszolgálat biztosítása.

A támogató szolgáltatás során biztosított szolgáltatások köre és gyakorisága

A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK KÖRE	A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK GYAKORISÁGA
Tájékoztató, információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás személyesen, levélben vagy telefonon	Szükség szerint naponta
Személyi segítség (egészségügyi, szociális, alapellátási részfeladatok) mentális felkészítés	Szükség szerint naponta, hetente
Szállító szolgálat	Naponta, igény szerint eseti
Szociális önállóság fejlesztésére irányuló tevékenység (klubok, tréningek, tanfolyamok, előadások)	Hetente, havonta
Társadalmi integrációt elősegítő programok (közösségi, kulturális, sport rendezvények látogatása)	Havonta, alkalomszerűen
Segédeszköz kölcsönzés, javítás	Szükség szerint

9.3. Fogyatékos személyek bentlakásos intézményei

A fogyatékos személyek bentlakásos ellátása nem önkormányzati feladat, ám a kerület több ilyen intézménynek helyet ad, s az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatja is a

sérült emberek ellátásának biztosítását. A kerületben működik a Civitan Lakóotthon és a több telephelyen működő Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon is.

9.3.1. Civitan Lakóotthon

2000-ben Civitan Club Budapest-Help Egyesület hozta létre, amely Budapest, II. kerület Gazda u. 86. sz. alatt működik, jelenleg 7 fő értelmi sérült lakik az otthonban, az egyetlen ilyen otthon a kerületben.

A lakóotthonban biztosított az ellátottak számára a rendszeres étkezés, életvitelük napi rutinjának betartásával elsajátíthatják a mindennapi együttélés szabályait, felkészülhetnek az önálló, vagy részben önálló életvitelre. A lakók napközben a nappali ellátást vehetik igénybe.

A több éves szakmai tapasztalatok alapján elmondható, hogy a hátrányos helyzetű ellátottak számára az intézmény által nyújtott szolgáltatásokra fokozott igény mutatkozik.

9.3.2. Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon

2015 őszére fejeződött be az hosszú ideje tartó építkezés, amely 50 fogyatékos lakónak biztosít korszerű elhelyezést támogatott lakhatás formájában. A Máriaremetei út 80-ban épült fel az új otthon, ahol 4 lakócsoporthoz élnek az ellátottak. Mindegyik lakócsoporthoz úgy működik, mint egy nagycsalád, a 12-13 főből álló közösségek maguk szervezik életüket.

Akinek az állapota lehetővé teszi, az a szövőde-foglalkoztató házban dolgozhat, vagy az udvar körüli munkákban, vagy a konyhán segít.

A nappali és bentlakásos intézmények mellett több olyan civil egyesület is működik a kerületben, melyek aktívan bekapcsolódnak a kerület fogyatékos ellátásába, mint a **Vass Miklós Értelmileg Akadályozottakat Segítő Közhasznú Egyesület** vagy a **Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete**. Míg a Vass Miklós Egyesület célkitűzése a családban élő értelmileg akadályozott felnőtt fiatalok és hozzátartozóik segítése, a Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete legfőbb célkitűzése, hogy a legsúlyosabb állapotú, kerek-székes emberek esélyegyenlőségét elősegítse.

A Vass Miklós Egyesület több mint 40 ellátottnak nyújt változatos formában segítséget, Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete foglalkoztat és középiskolásoknak érzékenyítő órákat tart, főként az I. kerületi iskolákban, de kaptak már meghívást II. kerületi iskolába is.

Az egyesületek munkáját is támogatja az önkormányzat, évek óta sikeres pályáztak a „Szociálpolitikai Keret” pályázatokra.

Összegzés:

- **a fogyatékkal élők magas száma a kerületben szükségessé teszi a teljes körű akadálymentesítést,**
- **továbbra is cél, a magas színvonalú nappali ellátás biztosítása,**
- **meghosszabbított munkaidőben nyújtott támogató szolgáltatás pályázati úton való további biztosítása (Egalitás Alapítvány)**
- **lakosság és a fogyatékkal élők közös rendezvényeinek támogatása**

X. Szenvedélybetegek ellátása

10.1. Prevenció

A kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum - mint a kerület szakembereinek egyeztető, vélemény formáló fóruma - a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ vezetésével működik, az intézmény 2014-ben is **sikeresen pályázott a KAB-ME-14-es kábítószer-prevenciós pályázaton**. A pályázaton 600 000 Ft-ot nyert az intézmény, ez az összeg is hozzájárult a különböző prevenciós programok lebonyolításához, nyaranta több alkalommal egész hetes tábort és heti rendszerességgel egy-egy napos programokat szerveztek.

Mind a tanítás utáni időszakban, mind a nyári szünetben kedvelt időtöltési hely, főként a kiskamasz korosztálynak az intézmény közösségi helyisége, az Erő(d)tér, átlagosan 26 fő/nap volt a nyári szünetben a forgalom. A közösségi tér jelentősége, azon kívül, hogy a gyerekek élvezték a programokat, a szülők számára is megnyugtató volt, hogy gyermekeiket biztonságban tudták.

2011-ben készült el a II. Kerületi Önkormányzat **Életvitel Stratégiája**, egy olyan koncepció, amely elsősorban az iskolás - 6-18 éves - korosztály intézményes keretek közötti sikeres életvitel-alakítását kívánja támogatni, célja, hogy az iskolai környezet minél inkább az egészséget támogatóvá váljék.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság adatai szerint a kábítószerrel összefüggésbe hozható bűncselekmények száma stagnál, sem jelentős emelkedés, sem csökkenés nem tapasztalható ezen a téren a gyermek és fiatalkorú lakosság érintettsége szempontjából.

A kapitányság a bűnmegelőzési koncepciója kialakítása során kiemelt figyelmet fordít a droggal kapcsolatos prevenciós tevékenységre. Ennek keretén belül az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó, drog-prevenciós szakember is, aki tevékenysége révén személyesen van jelen a kerület iskoláiban, a bűnmegelőzési témájú előadásokat tart, felhívja a figyelmet a kábítószer fogyasztás és terjesztés következményeire, beszélget az áldozattá válás lehetőségéről.

10.2. Közösségi és alacsonyküszöbű ellátások

A szenvedélybetegek közösségi ellátása a szenvedélybetegek számára nyújt saját otthonukban igénybe vehető, korszerű, személyre szabott szolgáltatást, amely megkönnyíti az önálló életvitelt, és számottevő segítséget nyújt az igénybevevő családja számára is.

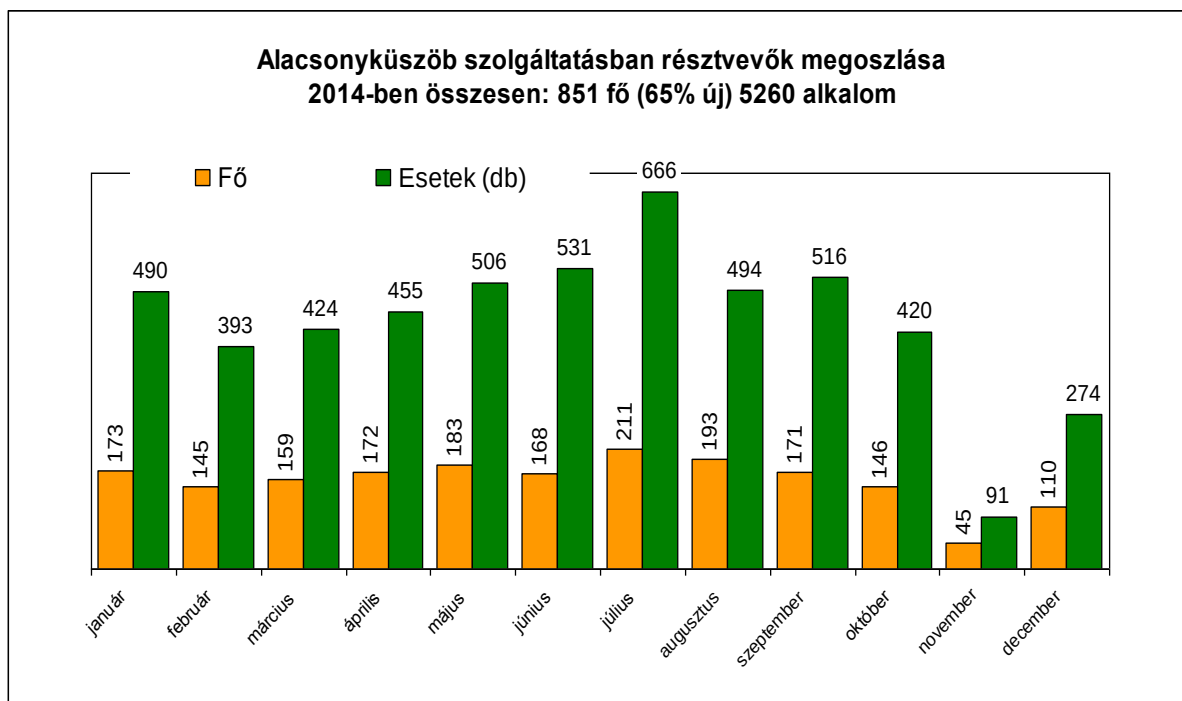
2009. január 1-jétől ez az ellátási forma is kikerül az önkormányzati kötelezettségek közül, az ellátás finanszírozása pályázat útján történik. (A 2016. évtől megszűnik a pályázati forma, az ellátást nyújtók ismételten normatív állami támogatásban részesülhetnek.)

2006. évtől ellátási szerződés keretében a **Magyarországi Református Egyház Válaszút Misszió Drogkonzultációs Iroda** (1122 Budapest, Krisztina krt. 5.) (továbbiakban: Válaszút Misszió) biztosítja a szolgáltatást, az ellátási szerződés nem szűnt meg azután sem, hogy már nem kötelező önkormányzati feladat a szenvedélybetegek közösségi ellátása.

Az alacsonyküszöbű szolgáltatás anonim program, az ellátást kérőkkel szemben nincsenek szigorú elvárások, terápiás szerződések, nem követelmény az absztinencia, nem feltétel a betegbiztosítás a szolgáltatás igénybe vételéhez. Az ellátás anonimitása miatt a pontos adatszolgáltatás a kliensek létszámát illetően nehézkes, ezért körülbelüli értékek megadására nyílik lehetőség.

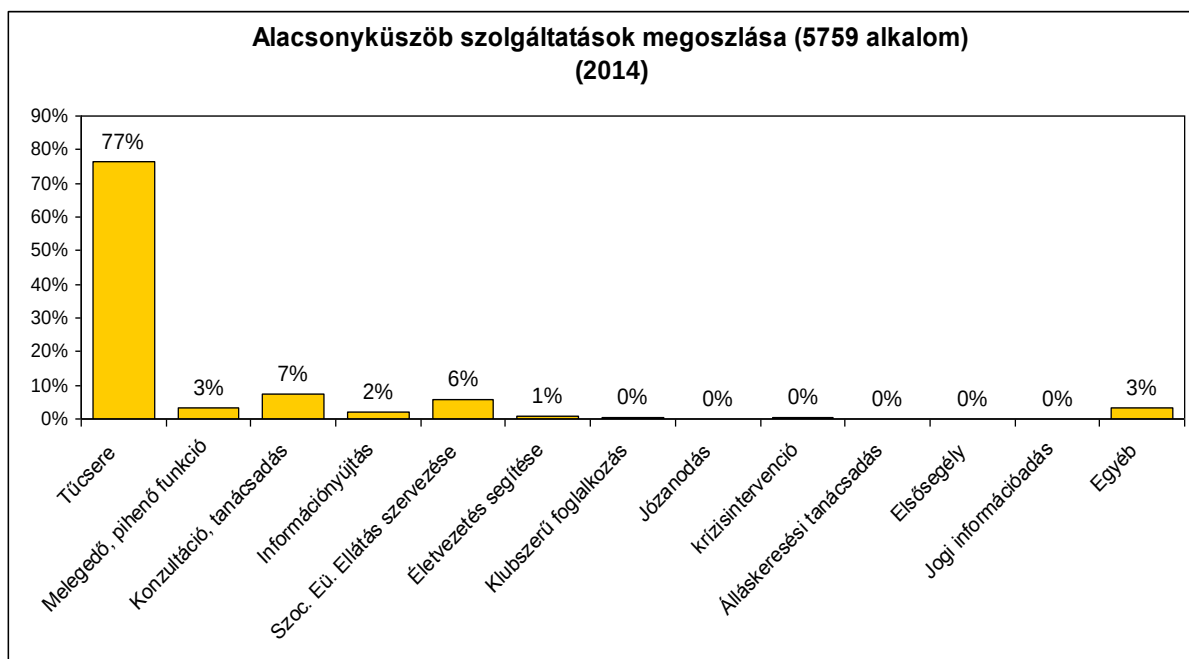
A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátásának alakulása

2014-ben összesen 5260 kontakt történt, ami átlagosan havonta 438 interakciót jelent.

Forrás: Válaszút Misszió

Az alacsonyküszöbű szolgáltatáson belül a tűcsere volt a legnépszerűbb, a kliensek 77%-a ezt a programot használta a leggyakrabban, éves szinten 26 144 db injektort adtak ki. Ezt követte az egyéni konzultáció, tanácsadás, és a szociális segítségnyújtás, ami többnyire a terápiás otthonokba történő előgondozást, kórházi kezelést, vagy szállás intézését jelenti.

Forrás: Válaszút Misszió

A tűcsere program az évek során egyre nehezebben működött, 2013-ban elegendő forrás hiányában már 10 db-ra maximálták az egy embernek kiadható tűk számát/nap, ezt a korlátozás 2014 augusztusától a napi legfeljebb 5 db injektort szolgáltatására szűkült. (A tűcsere program az intézményen belül kialakított, felügyelt helyiségben történik.)

Az alacsonyküszöbű szolgáltatás keretén belül végzett előgondozási programba az elmúlt évben 101 fő került be, amiből 65 fő jutott el valamilyen terápiás otthonba.

A szenvedélybetegek közösségi ellátása

A közösségi ellátás az elmúlt évben is három fő területen működött, melyek az utógondozás, az ambuláns kliens ellátás, valamint a hozzátartozók segítése.

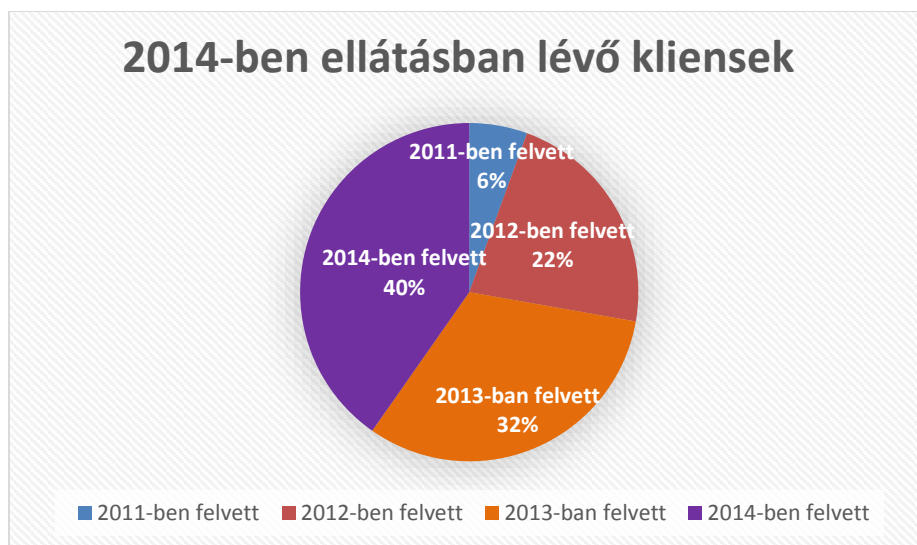
Az utógondozás csoportos keretek között a „Függőhíd – csoportban” történik, ami a kliensek igényeire épülő, önszegítő eszközökkel is működő utógondozói csoport.

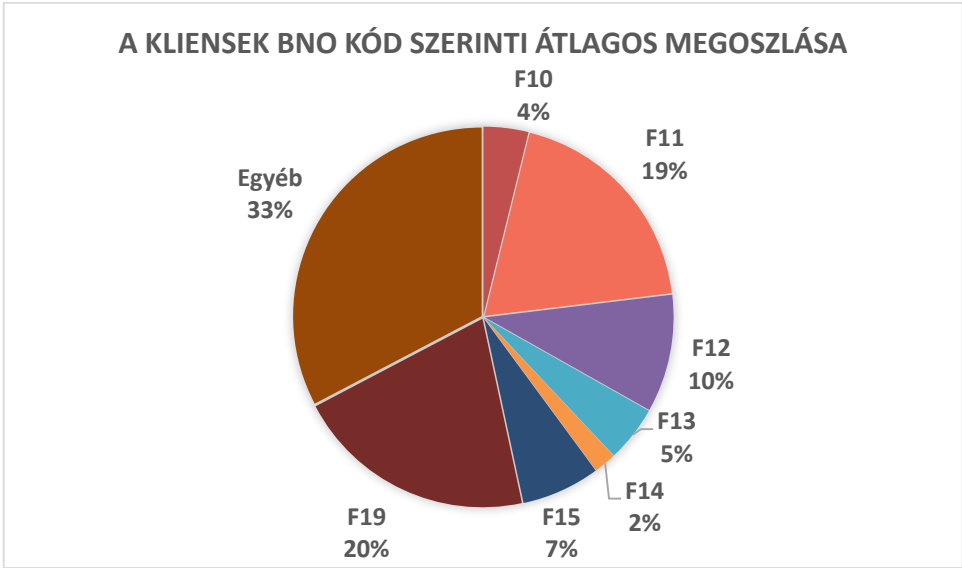
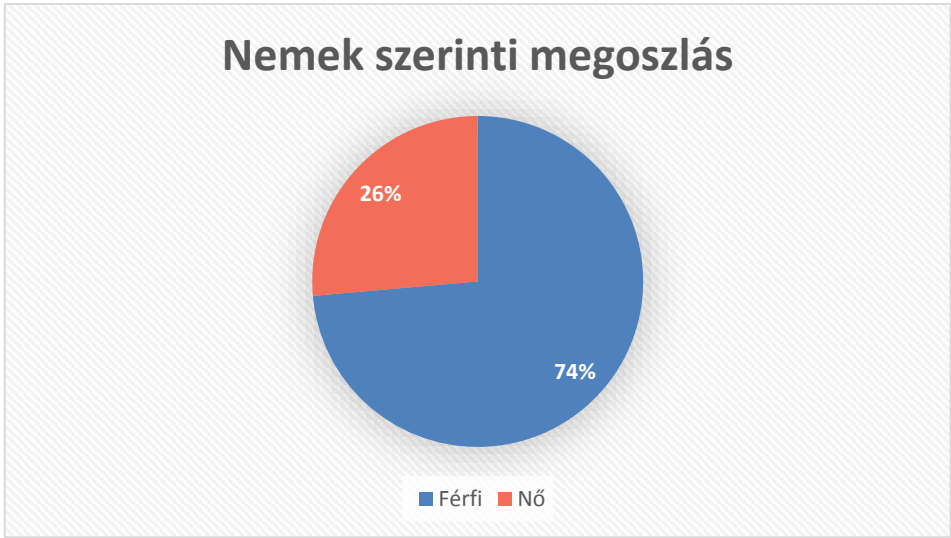
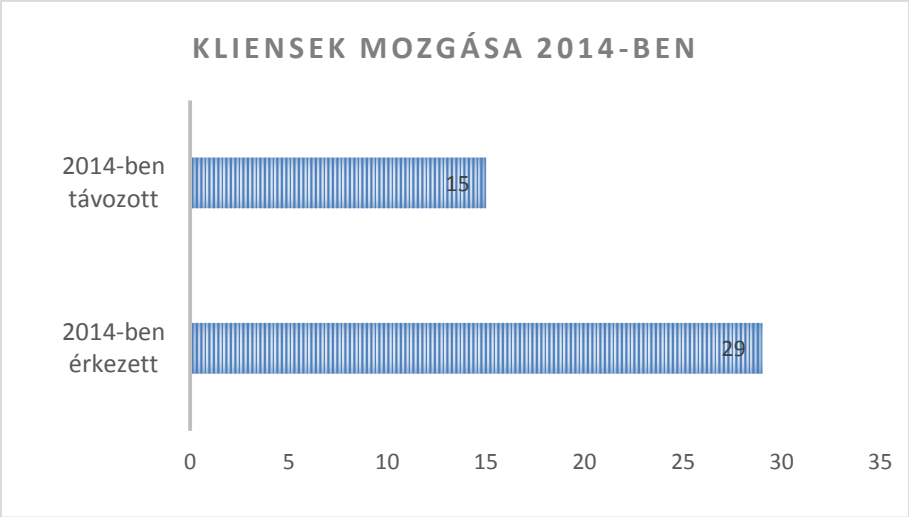
A hozzátartozói programok továbbra is több ellátási formával működnek. Az egyik a heti rendszerességgel megtartott hozzátartozói csoport, a másik az egyénileg igénybe vehető segítségnyújtási formák (egyéni tanácsadás, krízisintervenció, szupportív terápiás ülések).

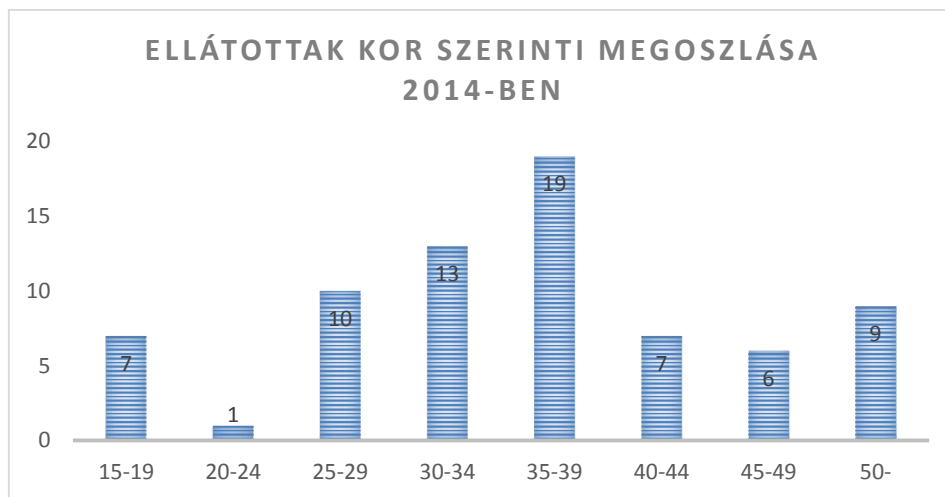
2014-től egyre erőteljesebb igény mutatkozik meg a család- és párterápiára, ami hatékony és eredményes is. A terápia iránti igény növekedésének oka lehet az is, hogy a biofű/herbál és egyéb dizájnerkek is elérhetőek a drogpiacon. A fiatalabb generációk szociokulturális helyzetből függetlenül hozzányúlnak a szerekhez, amelyek negatív hatásai hamar „kibuknak” egyéni, családi, társadalmi szintén. A pár- és családterápiás ellátás keretében könnyebben kifejelezhető a változási motiváció. Tisztázhatóak a családi szerepek és felelőségek, hogyan kell „jól szeretni”. Feltárható a szenvedélybetegség mibenléte, ezáltal nő a beteg elfogadottsága, csökken a bűnbak-szerep jelentősége, kimozdítható az önsajnálattól. Az érzések és a kapcsolati szükségletek felvállalhatóvá válnak, fontos erőforrások nyílnak meg. Feldolgozhatóak a családi traumák és sérülések, helyreállítható a bizalom.

Az elmúlt években az volt a tapasztalat, hogy tizenéves drogfogyasztók esetén, a családterápia a segítség elsődleges eszköze, még a rosszul működő, esetleg hiányos család is hatalmas, nélkülözhetetlen erőforrás lehet. Kutatások is igazolják, hogy azok a betegek, akik családjukkal együtt részesülnek ellátásban, hosszabb ideig maradnak terápiában, és ritkábban esnek vissza. Az ellátásnak ezt a formáját 2014-ben 12 család vette igénybe.

A közösségi ellátás számszerűsített adatai:

Forrás: Válaszút Misszió

A legfiatalabb ellátott 17 éves, a legidősebb 75 éves volt.

10.3. Támogatott lakhatási program

A Válaszút Misszió új szolgáltatása **2014 májusától** a támogatott lakhatási program. Az Szt. a 2013. évi módosítása új ellátási formaként vezette be a „*támogatott lakhatást*”. Az ellátás célja, hogy drogproblémákkal, illetve szenvedélybetegséggel küszködő, de a teljes absztinencia iránt elkötelezett, felépülőben lévő kliensek számára biztosítson egy részben önálló életvitel kialakítását lehetővé tevő, az életük minőségét javító ellátási formát, mely által ezek az emberek természetes támogatói háttér hiányában és szociális problémákkal küszködve is képessé válnak egy önálló, absztinens életvitel kialakítására. A szolgáltatás keretében szociális támogatás (az intézmény ingatlanjaiban támogatott lakhatás) és személyi segítségnyújtás (esetvitel) történik. A lakhatási körülményekre vonatkozóan pozitívak a reflexiók, a program népszerű az ellátottak körében is, a programban jelenleg az ellátotti létszám 9 fő.

10.4. Szenvédélybetegek nappali ellátása

Szenvedélybetegek átmeneti ellátásának önkormányzati kötelezettségét az Szt. 2013-ban megszüntette, a nappali ellátás biztosítása viszont kötelező feladat maradt, amely alapszolgáltatás továbbra is hiányzó ellátási forma a kerületünkben.

A nappali ellátásokat a lakhely közelében kell megszervezni.

Összegzés:

- **a prevenció sokszínűségének megőrzése a továbbiakban is,**
- **a szenvedélybetegek nappali ellátásának hiánya,**
- **ellátási szerződés megkötése a hiányzó feladatra.**

XI. Pszichiátriai betegek ellátása

Az Szt. továbbra is ellátási kötelezettséget ír elő a pszichiátriai betegek közösségi és nappali ellátására, az átmeneti gondozás biztosítása a 2013. évtől nem kötelező feladat.

A mentális problémával élők közösségi és nappali ellátásai a kerületben is hozzájárulnak az érintettek önálló életviteléhez, jelentősen csökkenthetik a mentális problémával élők kórházba kerülésének kockázatát.

Az elmúlt évtizedben kiépültek a fővárosban és más településeken is olyan közösségi-alapú szolgáltatások, amely nem emelik ki az érintetteket eredeti közegükből, ott nyújtanak segítséget, ahol a problémák keletkeznek, a szociális szolgáltatások jóval olcsóbbak, mint a kórházi kezelés vagy a tartós bentlakást nyújtó, nagy intézményben való elhelyezés.

Az R. 2015. márciusi módosítása bevezette a „keresetpótló támogatást” azon II. kerületi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen ott tartózkodó személyek részére, akinek munkavállalási lehetősége pszichiátriai-, szenvedély-, vagy onkológiai betegsége miatt akadályozott, folyamatos orvosi kezelés alatt állnak, s vállalják a Családsegítő Központtal az együttműködést.

11.1. Községi pszichiátriai ellátás

Az önkormányzat továbbra is fontosnak tartotta, hogy a speciális ellátotti csoportok ne kerüljenek kiszolgáltatott helyzetbe, ezért a meglévő, 2009. év óta nem kötelező feladatot továbbra is biztosítani kívánta.

Az ellátás célja, hogy a pszichiátriai betegek részére saját lakókörnyezetükben komplex segítség nyújtson. A gondozást a kliens egyéni szükségleteiből, és betegségéből kiindulva, annak aktív és felelős részvételével, egyénre szabott gondozási terv alapján, multidiszciplináris team végzi.

Továbbra is pályázati úton finanszírozott módon működik a kerület közösségi pszichiátriai ellátása, mely 40 fő finanszírozott ellátását jelenti. (2016. januárjától megszűnik a pályázati támogatás, ismételt állami normatív támogatást vehetnek igénybe az ellátást biztosítók.)

Az ellátás együttműködik a kerületi **Pszichiátriai Gondozóval** (továbbiakban: Gondozó). A Gondozó napi és éves forgalma is jelentős. A 2014. évben 10 216 fő fordult meg a Gondozóban, ebből 7264 fő nő volt, a 2015. év féléves statisztikája is hasonló látogatottságot mutat, eddig 5305 fő fordult meg a szakrendelésen.

A lehetőségeket figyelembe véve a Gondozó tervei között is szerepel az ellátás bővítésének terve, a 2016. évben az intézethez szervesen kapcsolódó, elsősorban krónikus skizofrén betegek részére egy gyógyító-foglalkoztatót szeretnének létrehozni, ahol a különböző szocio-terápiás foglalkozásokat szakemberek vezetnék / pl. zeneterápia, irodalom terápia, képzőművészeti terápia stb. /

Közöségi ellátásban átlag 40 fő részesül, a szolgáltatást igénybe vevők 2/3 része nő.

Súlyos gondot jelent, hogy az ellátottak nagy részétől megvonták az utazási kedvezményt. Nem tudják megvásárolni a teljes áru bérletet, de sokszor a vonaljegy megvásárlása is gondot okoz.

Nehézséget jelent orvoshoz, vizsgálatokra eljutni, közösségi programokon részt venni. Múzeumlátogatások, kirándulások alkalmával az intézmény a vonaljegyeket előre megvásárolja, hogy ez ne legyen akadálya a közösségi programokon való részvételnek.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatának Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottsága 2014-ben is kiírta a „Szociálpolitikai Keret” pályázatát, amelyre a II. sz. Gondozási Központ Közösségi Ellátása is benyújtotta pályázati anyagát. Az elnyert támogatásnak köszönhetően idén is meg tudták valósítani az immár hagyományosnak tekinthető s nagy népszerűségnek örvendő programjaikat, illetve bővíteni, színesíteni tudták a rehabilitációs rendezvények körét.

A közösségi ellátás a kerület önkormányzati fenntartású intézményeivel, a Pszichiátriai Gondozóval és a civil (Sotéria Alapítvány, Félsgiget Klubház, Szigony Alapítvány) szolgáltatókkal is továbbra is napi, szakmai kapcsolatban van.

A Sotéria Kilátó Klubház biztosítja a pszichiátriai betegek nappali ellátását. A klubház programjait az utóbbi időben többen látogatták a kliensek közül – ennek részben az az oka, hogy az alapítvány a programjaikra rendszeresen (hetente legalább két alkalommal) ellátogató klienseknek ingyenes havi bérletet biztosít. Az aktívabb részvételhez vélhetően az is hozzájárult, hogy kíséretet biztosított a közösségi ellátás a Sotéria programjai iránt érdeklődő klienseknek, valamint több olyan közös programot is sikerült szervezni, ahol ismerősökre, barátokra tehetek szert az ellátottak.

Az Ébredések Alapítvánnyal szorosabbá vált kapcsolatnak köszönhetően 2014-ben a közösségi ellátás is csatlakozott ahhoz az országos rendezvénysorozathoz, melyet a Lelki Egészség Világnapja alkalmából hirdettek meg a közösségi ellátások népszerűsítésére. Az intézmény a világnap alkalmából teadélután szervezett a közösségi pszichiátriai ellátás szolgáltatásai iránt érdeklődőknek.

A 2014. évben többször ellátogattak a közösségi ellátást biztosító szakemberek az Ébredések Alapítvány székhelyén tartott „Hanghalló Önségítő Csoport” összejöveteleire. Amennyiben az új terápiás módszer tapasztalatai kedvezőek, a közösségi ellátás is kezdeményezi egy hasonló csoport indítását.

Kihívást jelent, hogy egyre több beteg szeretne elhelyezkedni, ám nagyon nehéz a pszichiátriai problémával leszázalékolt embereknek munkát találni, még a megváltozott munkaképességűekkel foglalkozó segítő szervezetek sem tudnak nekik segíteni, különösen a képzett, érettségizett vagy diplomás betegeknek.

A másik probléma, ami egyre gyakoribbá válik, a kettős diagnózisú betegekkel való foglalkozás. Az egykori – esetenként jelenleg is droghasználó fiatalok mellett egyre több az evészavarral küzdő pszichiátriai beteg is.

A most záruló három éves pályázati időszak eredménye, hogy a kliensek önellátási képessége javult, önmaguk képviselőjében, hivatalos ügyek intézésében, társadalmi szerepeinek gyakorlásában egyaránt.

Soteria Alapítvány 'Kilátó' Klubház, pszichiátriai betegek nappali intézménye

A 'Kilátó' Klubház szakmai programjában megfogalmazott szakmai cél a szolgáltatást igénybevevők, klubtagok komplex pszicho-szociális rehabilitációjának a társadalomba és a korábbi vagy új közösségekbe történő visszailleszkedésének, új kapcsolatrendszerek kialakításának, az elvesztett készségek és képességek visszaszerzésének az elősegítése, a klubtagok életminőségének megtartása és javítása.

Ennek érdekében a klubtagok részére –szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő – napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatásokat szervez és személyre szabott rehabilitációs programokat biztosít.

1. A szolgáltatást igénybevevők szociális indikációi, számának alakulása:

2013-2015 közötti időszakban 28 fő második kerületi lakossal volt a nappali intézménynek megállapodása. Az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján a Soteria Alapítvány átlag 10 fő második kerületi lakos ellátását vállalta a nappali intézményben. Az elmúlt évek tapasztalata az, hogy - a célcsoport speciális szükségletei és szokásai alapján - 25-30 megállapodás (intézményi jogviszony) fennállása biztosítja a férőhely-kapacitás optimális kihasználását.

Az igénybevevők szociális indikációi az életkor, nemek szerinti, iskolai végzettség, szakképzettség, munkaképesség-változás, munkavállalás, jövedelem, lakhatás, gondnokság és a mentális problémák dimenzióiban:

életkor	férfi	nő	összesen	%
18 -35	4	4	8	28,57
36 - 60	6	9	15	53,57
60 -65	4	1	5	17,86
összesen	14	14	28	100%

nemek szerint		összesen	%
nő	14		50,00
férfi	14		50,00
összesen	28		100%

iskolai végzettség	férfi	nő	összesen	%
felsőfokú	2	0	2	7,14
középiskola	9	11	20	71,43
általános	3	3	6	21,43
összesen	14	14	28	100%

szakképzettség	férfi	nő	összesen	%
rendelkezik szakképzettséggel	6	4	10	35,71
szakképzetlen	8	10	18	64,29
összesen	14	14	28	100%

munkaképesség változás	férfi	nő	összesen	%
egészségi állapota 1-30 %	3	4	7	25,00
az egészségi állapota 31-50 %	4	5	9	32,14
az egészségi állapota 51-60 %	6	5	11	39,29
nincs munkaképesség-változás felülvizsgálva	1	0	1	3,57
összesen	14	14	28	100%

munkavállalás	férfi	nő	összesen	%
rokkantsági v. rehab. ellátás mellett vállalt munkát	3	4	7	25,00
nem tudott, nem vállalt munkát	11	10	21	75,00
összesen	14	14	28	100%

jövedelem	férfi	nő	összesen	%
0 – 29.400Ft/hó	1	0	1	3,57
29.400-50.000Ft/hó	9	10	19	67,86
50.000-75.000Ft/hó	4	4	8	28,57
több 75.000Ft/hó	0	0	0	-
összesen	14	14	28	100%

lakhatás	férfi	nő	összesen	%
egyedül élő	4	6	10	35,71
szülőkkel élő	8	5	13	46,43
házasságban, élettárral élő	1	1	2	7,14
egyéb hozzátartozóval élő	1	2	3	10,71
hajléktalan	0	0	0	-
összesen	14	14	28	100%

gondnokság	férfi	nő	összesen	%
gondnokolt	4	4	8	28,57
nem gondnokolt	10	10	20	71,43
összesen	14	14	28	100%

mentális problémák	férfi	nő	összesen	%
skizofrénia (F20-29)	9	8	17	60,71
mániás, bipoláris zavarok (F30-32)	2	5	7	25,00
depressziók (F33)	3	1	4	14,29
szorongásos, kényszeres zavarok (F40-42)	0	0	0	-
borderline és egyéb mentális problémák	0	0	0	-
összesen	14	14	28	100%

Forrás: Soteria Alapítvány

A szolgáltatást igénybevevők többsége halmozottan hátrányos helyzetű. A munkaképesség változás mértéke alapján: 25,00% a „D” és „E” minősítési kategóriákba, 32,14% a „C1” és „C2” minősítési kategóriába, 39,29% a „B1” és „B2” minősítési kategóriába, 85,71% a „nagy kórképek” (skizofrénia; mániás, bipoláris zavarok) közé tartoznak. 28,57% áll gondnokság alatt.

Munkavállalási esélyeiket csökkenti, hogy zömében 36 év feletti (71,43%); s bár 78,57%-nak van középiskolai vagy felsőfokú végzettsége, viszont a szakképzettség szempontjából is hátrányban vannak a munkaerő-piacon: a 35,71% szakképzettnak a végzettsége munkaerő-piaci szempontból elavultnak, nem használhatónak számít; 64,29% pedig szakképzetlen. A szolgáltatást igénybevevők 71,43%-nak a havi jövedelme 50 000 forint alatt van.

A többség jelenleg is a szülőkkel él. Az egyedül élőknel megfigyelhető, hogy nem történt meg a szülőkről a leválás, a szülők elvesztése után nem tudtak párkapcsolatokat kialakítani. A klubház a célcsoport, ezen tagjainak elsősorban az életminőség megtartását, a szakosított ellátásba vétel elkerülését, elodázását, illetve a kórházi „forgóajtó” effektus csökkentését célzó rehabilitációs támogatást tud nyújtani.

Ugyanakkor a szolgáltatást igénybevevők egy részénél – összhangban saját célkitűzéseikkel, motiváltságukkal- reális szakmai célkitűzés a komplex re-integráció. Elsősorban a 30-35 év alatti korosztály az, akiknél a mentális problémák nem krónikusak, a munkaképesség változás mellett vállalnak képzést, átképzést, munkát. Számukra lehetséges kimenet a munkaerő-piaci re-integráció. A klubházhhoz szorosan kapcsolódó Soteria Alapítvány 'Támpont' Munkacsoport mentorálással, munkába állítási tréninggel, munkaerő-piaci állások feltárásával támogatja őket.

A közösségi ellátáshoz hasonlóan a nappali ellátást igénybe vevők esetén is nagy probléma, hogy a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet módosításával elvesztették a kedvezményes utazási lehetőségüket (azaz akiknek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 30%-osnál nagyobb, és nem állnak gondnokság alatt, illetve egyéb módon nem jogosultak kedvezményes utazásra Budapest közigazgatási határain belül).

Az Alapítvány eredményesen lobbizott, így a pszicho-szociális rehabilitációs szolgáltatások igénybevételehez, re-integrációhoz ingyenes bérletet kaphatnak a programban részt vevők. A programban részt vevőknek megállapodást kell kötniük, mely az egyéni szükségletekhez igazodik. (A bérlet igénylés feltétele legalább heti 2 ajánlott programon való részvétel: munkába állási konzultáció, számítógépes tanfolyam vagy bármely más program a klubház aktuális programjai közül.)

A közösségi ellátással történt előzetes egyeztetések alapján további cél lehet – a korábban tartott intézményközi esetmegbeszélők vagy multidiszciplináris team megszűnése miatt - a havi rendszerességgel tartandó „szakmai fórum” megtartása. A fórumon azon szociális és egészségügyi szolgáltatások (illetékes kórház pszichiátriai osztálya, pszichiátriai ambuláns gondozó, családsegítő szolgálat stb.) munkatársai vennének részt, akik a II. kerületi célcsoportnak nyújtanak szolgáltatásokat.

A rendszeres szakmai összejövetelek a szakmai együttműködés erősítését, a szolgáltatók közötti információáramlás „akadálymentesítését”, továbbá a klienseknek a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hatékonyabbá tételét szolgálják.

A II. kerületi Pszichiátriai Gondozóban elérhető információ van a nappali intézmény szolgáltatásairól. Az együttműködés további lépcsőfoka lehetne egy írásbeli együttműködési megállapodás megkötése, hasonló módon, mint az a III. kerületi intézmény esetén történt.

A szolgáltatásról állandó tájékoztatás nyújtása szükséges: szórólapokon, honlapon illetve a „Budai Polgár” c. újságban.

Összegzés:

- **a szakmai kapcsolatok, együttműködések „jó gyakorlatának” megőrzése,**
- **a működő szolgáltatások szakmai színvonalának megtartása.**

XII. Hajléktalan ellátás

Az Szt. 86. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles biztosítani a hajléktalan személyek nappali ellátását. 2012. január 1-jétől az utcai szociális munka nem kötelező feladata a települési önkormányzatnak, de az ellátás továbbra is biztosított a kerületben.

Az önkormányzat 2007. november 1-jétől szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.) (továbbiakban: Szeretetszolgálat) **az utcai szociális munka és hajléktalan emberek nappali ellátásának** biztosítása érdekében.

12.1. Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.

A kerület általános bemutatása, jellegzetességek

Budapest II. kerülete, rendkívül sokszínű és összetett terület, ahol megtalálhatóak a forgalmas belvárosi csomópontok, a sűrűn lakott utcák, de a nehezen feltérképezhető erdős részek is. A kerület határos a XII. kerülettel, az I. kerülettel, valamint a III. kerülettel is, valamint az agglomerációs településekkel is. (Budakeszi, Remeteszőlős, Nagykovácsi és Solymár településekkel.)

A hajléktalan emberek tartózkodásának főbb helyszínei: a Széll Kálmán tér, amely jelentős forgalmi csomópont és több kerület találkozási pontja, a Hűvösvölgyi BKV állomás, a Margit híd budai hídfője és aluljárója, valamint az Elvis Presley park, a természetvédelmi területek közül az Apáthy-szikla, a Balogh Ádám szikla és a Ferenc hegy, míg a Pilisi Parkerdő Zrt. felügyelete alá tartozó területek közül a Nagyrét.

A kerület egyik legnehezebben gondoítható területe a Széll Kálmán tér. Itt gyakran megfordulnak a többi budai kerület által gondoízt hajléktalanok, de időnként a pesti oldalról is ájtönnék az ott élö fedélnélküli emberek. A Széll Kálmán teret napközben sokan koldulásra használják, előfordulnak és megjelennek különböző csoportok is a területen, időnként fiatal, drogos hajléktalanok is feltűnnek ezen a városrészen.

Nehezen kezelhető helyszínek között találhatjuk a Margit híd budai hídfője alatti aluljárót, ahol gyakran éjszakáznak a pesti oldalról átlátogató hajléktalanok is. A Margit híd budai hídfőjénél rendszeresen, életvitelszerűen tartózkodó gondoízt hajléktalanok többségét sikerült emberibb körülmények közé helyezni, van, akit éjjeli menedékhelyre, átmeneti szállóra, albérletbe, vagy támogatott elhelyezésbe került.

A Hűvösvölgyi BKV állomás kisebb csomópont, mint a Széll Kálmán tér, s a hajléktalan személyek nappali tartózkodását szolgálja, éjszakánként nem tartózkodnak életvitelszerűen a területen.

Az erdőben élö hajléktalanok általában elhagyott régi, félig-meddig romos házakban, vagy jobb állapotú faházban élnek.

Többen élnek az erdők mélyén, sokszor nehezen megközelíthető helyeken, sátorban, maguk építette faházakban.

A forgalmi csomópontokon látható hajléktalan emberek zömmel csak időszakosan tartózkodnak a területen. A szociális ellátásuk, felkutatásuk elsősorban az utcai gondoízt szolgálat feladata, de a forgalmasabb részekhez közelebb élők a kerülettel határos nappali melegedők és éjjeli menedékhelyek ellátását is igénybe veszik.

A II. kerületben gondozott utcán élő ügyfelekre jellemző statisztikai adatok

Az előző évekkel összehasonlítva a 2014. évben csökkent a kerületben életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanok száma. Jellemzőbb inkább az „átjárás” a kerületbe, ami csökkenti a gondozás hatékonyságát, hiszen a tartós eredmények eléréséhez hosszabb gondozási folyamat szükséges.

A 2014. évben a Szeretetszolgálat 124 fő hajléktalant látott el a II. kerületben, a számuk az utolsó negyedévben 98 főre csökkent, 12 fő új ügyfél volt. A nemek szerint lényegesen több a férfi gondozott: 25 fő nő és 99 fő férfi ügyfél volt.

A létszám csökkenés okai:

- a kerületek közötti vándorlás,
- tartós szállóra költözés,
- elhalálozás,
- „eltűnt” az ügyfél.

Életkor szerinti bontásban, a legnagyobb létszámban 50-65 év közöttiek (43 fő) és a 40 és 50 év közöttiek voltak (36 fő).

A gondozott hajléktalanok egészségi állapota nem megfelelő, gyakoriak a fertőző betegségek, a bőrproblémák, valamint a szenvedélybetegségek és pszichiátriai betegségek.

A tapasztalatok szerint, az ügyfelek többsége szenvedélybeteg, alkoholista, de egyre több droghasználóval is találkozik a Szeretetszolgálat a munka során. Eredményes munkát nagyban akadályozza, hogy sokan pszichiátriai betegséggel küzdenek, amely betegségnek diagnózisát korábban felállították a szakemberek, de jelenleg gyógyszeres és egyéb terápiában nem részesülnek, orvosi felügyelet alatt nem állnak, így még kiszámíthatatlanabbak, még nehezebben kezelhetőek. A pszichiátriai betegek nagy része tartós ápolást-gondozást igénylő intézményes ellátást is igényelne.

A jövedelmük legnagyobb részét koldulásból, újságozásból szerzik.

Gondozási eredmények: a 2014. évben a 98 főből 37 főt sikerült intézményi elhelyezésbe juttatni. Ezek közül tartós albérletbe 4 fő került, tartós munkásszállós elhelyezésre 4 fő jutott, a többiek egészségügyi ellátást nyújtó intézménybe és lábadozóba kerültek.

Az utcai szociális munka szakmai tartalma

Az utcai szociális munkások a korábbi évekhez hasonlóan, folyamatos munkarendben dolgoznak hétfőtől szombatig 08 órától 16 óráig, a délutános ügyeleti rend 14 órától 22 óráig tart.

Főbb tevékenységek: terepmunka, felderítés, térképezés,
egyéni esetkezelés,
ügyfélfogadás, segítő beszélgetés,
ügyintézés,
szállítási,
utógondozás.

A 2015/2016. évi krízisprogram

A Szeretetszolgálat a 2015/2016. évben feladatellátását úgy bővíti ki, hogy a téli időszakban is széleskörű szolgáltatásokat tudjon biztosítani a II. kerületben élő hajléktalan emberek számára.

A krízisidőszakban tervezett bővítések a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az alábbi szolgáltatások kialakítására irányulnak: egy budai oldalon működő központi telefonos diszpécser szolgálat felállítására, a krízisautó szolgálat elindítására, a nappali alapellátások nyitva tartásának meghosszabbítására, illetve hétvégi nyitva tartására, plusz krízisférőhelyek létrehozására, egészségügyi szolgáltatások kibővítésére, teajarat működtetésére, valamint speciális lakhatási lehetőségek biztosításának folytatására.

12.2. Hajléktalan személyek számára nyújtott nappali melegedő

„A nappali melegedő lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére

- a) a közösségi együttlétre,*
- b) a pihenésre,*
- c) a személyi tisztálkodásra,*
- d) a személyes ruházat tisztítására,*
- e) az étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.”*

II. Széll Kálmán téri Nappali Melegedő

(1122 Budapest, Széll Kálmán tér 17.)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 103. § (1) bekezdése szerint:

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- napi egyszeri étkezés biztosítása,
- információnyújtás,
- szociális munka,
- ruhapótlás,
- ügyintézés,
- közösségi együttlét lehetőségének biztosítása,
- lehetőség étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására,
- pihenés biztosítása.

Az intézmény ellátási területe egész Budapest közigazgatási területe.

Az intézmény működési engedélyében meghatározott férőhely kapacitása 80 fő, a normatív támogatás alapja napi 120 fő, napi átlagforgalmunk azonban ennek a többszöröse.

A kliensek átlagban 20 percet tartózkodhatnak az intézményben, amíg elfogyasztják az itt kapott reggelit: zsíros vagy margarinos kenyeret, alkalmanként idényjellegű friss zöldséggel, savanyú káposztával, vagy gyümölccsel és meleg teával.

A szendvicset naponta 100 - 120 kg kenyérből készítik, tea pedig 400 - 600 liter között fogy. A klienseik által hozott ételt - kérésükre – megmelegítik.

Nyitva tartás alatt igény szerint végeznek lelki segítségnyújtást, segítő beszélgetést, tanácsadást a hozzájuk fordulóknak.

Ruhát a beérkező adomány mennyiségétől függően tudnak kiosztani.

Az igénybevevők köre

Célcsoport a hajléktalan ellátottak egész spektrumát felöleli. Kezdve az életvitelszerűen a közterületen tartózkodó, az utcai gondozó szolgálatok által nyilvántartásba vett és az éjszakákat fedél nélkül töltő emberektől a fizetős átmeneti szállón lakó ügyfelekig. Az előbbieket elsősorban a közterületen, az időjárási körülményeknek teljes mértékig kiszolgáltatott emberek vagy az éjjeli menedékhelyen éjszakázó ügyfelek, akik felkeresik leggyakrabban a melegedőt. Jelentős részük főbb kereszteződésekben kéreget, koldul, hajléktalan újságot árul, vagy alkalmi munkából tartja fenn magát, kis hányaduk segélyekből vagy különböző nyugellátási formákból (öregségi-vagy rokkantnyugdíj) él.

A szolgáltatásokat nemcsak a hajléktalan emberek veszik igénybe, hanem az alacsony nyugdíjjal rendelkező idősök, pszichiátriai betegek, deviáns fiatalok, munkanélküliek és a nagycsaládosok is. A szolgáltatás alacsonyküszöbű, minden ügyfelet kiszolgálnak, még azt is, aki nincs olyan állapotban, hogy a Melegedőbe betérjen - alkohol, drog miatt -, számára az ügyeletes elvitelre odaadja az élelmiszer adagját.

Sokszor csak itt jutnak kenyérhez az igénybe vevők.

Az ügyfelek megközelítőleg 83 %-a férfi, a nők jóval kisebb arányban vannak jelen az ellátásban.

Közfoglalkoztatási program

A közfoglalkoztatási programot a Szeretetszolgálat 2014-ban is folytatta, novembertől 2015 májusáig a Melegedő 4 főt alkalmaz közmunkásként.

A téli időszak továbbra is egyik legfontosabb egészségügyi és orvosi ellátást biztosító szolgáltatás a kerületi hajléktalanoknak is a **Mozgó Orvosi Rendelő** (továbbiakban: M.O.R.), ami az utcán élők orvosi ellátásának lehetőségét biztosítja. A M.O.R. minden hétköznap este állandó ügyeletet ad a XI. kerületi Vasút utcában, a Teajárat mellett, illetve csütörtöki napokon a busz a Széll Kálmán téren/vagy a Déli pályaudvarnál tartózkodik. A rendelő orvosai alapvető egészségügyi kezeléseket, gyógyszereket, vitamint adnak a rászorulóknak. A mentőautóval szükség esetén szállításra is van lehetőség.

Tüdőszűrő program: Mozgó Tüdőgondozó és Szűrő állomás havonta előre meghatározott alkalmakkor és helyszíneken végez tüdőszűrést hajléktalan emberek számára.

A mobil busz ezen kívül információnyújtást, gondozást, „kiemelt” ügyfelek nyomon követését végzi, rendszeres kórházlátogatást szervez.

Kiegészítő programok

Teajárat

A korábbi évekhez hasonlóan az idei évben is elindulnak a teajáratok, amely a XI. kerületben, a Vasút utcában minden nap este teával és szendviccselel, valamint meleg étellel várja a hajléktalan embereket és a rászorulókat. A teajárat a téli időszak egyik kiemelt programja, ahol önkéntesek és szociális munkások segítségével nemcsak élelem adományok juttatása, hanem személyes segítségnyújtásra is van mód a segítséget kérő emberek számára.

A téli időszakban a Szeretetszolgálat minden intézménye összehangolja a szolgáltatásait, amelyekkel a krízishelyzetben lévő emberek számára megfelelő ellátásokat képes biztosítani, valamint a veszélyhelyzetben azonnali segítséget tud nyújtani kerületi illetékesség nélkül is.

12.3. Ételosztás

A téli hónapokban - már 13. éve, rendszeresen - az Önkormányzat a Káldor Miklós Kollégiummal közösen jótékonysági akció keretében meleg ételosztást végez a rászorulóknak számára.

12.4. A téli speciális feladatok végrehajtására készült önkormányzati intézkedési terv

Az intézkedési terv része a közbiztonsági referens által összegzett kerületi katasztrófavédelmi feladatokról szóló tervnek.

A terv kiterjed a közterületen tartózkodó polgárok fagyási sérüléseinek, kihűlésének megelőzésére, megakadályozására.

A közterület-felügyelők, a parkoló ellenőrök, valamint az útfelügyelők a téli időszakban munkavégzésük során kiemelt figyelmet fordítanak a kritikus területek, közlekedési útvonalak, járdák állapotára.

Katasztrófavédelmi Kirendeltség megbízottaival, az elmúlt év során határozattal kijelölésre kerültek a befogadó-helyek.

Az Intézményeket Működtető Központ vezetőjének közreműködésével munkaidőn túl is biztosított a kijelölt intézmények nyitása, de elsősorban a 24 órás portaszolgálatot működtető intézmények alkalmasak a befogadási, melegedési igények teljesítésére.

A fagyási sérülések, kihűlések megelőzése érdekében a közterület-felügyelők a szolgálati gépjárműveikben takarót, teát tartanak, amivel a közterületen láthatóan rossz állapotban lévő személyeket igyekeznek segíteni. Hűvösebb időben 4 óránként ellenőrzik a hajléktalanok ismert tartózkodási helyeit, ha szükséges, értesítik a Menhely Alapítványt, illetve a Szeretetszolgálat ügyeletesét, vagy a mentőket. Indokolt esetben azok megérkezéséig irodájuk erre a célra kialakított melegedőjébe viszik a rászorulókat. Ezekben a feladatokban a kerületi polgárőr egyesületek is segítik munkát.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a készenléti szolgálat telefonvonalán tud tájékoztatást nyújtani a kerületben elérhető szolgáltatásokról.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ koordinálásával szükség esetén "ad hoc" bizottság működtethető, amely a segítségre szorulóknak személyre szabott, gyors krízisellátási tervet dolgoz ki és valósít meg.

A hajléktalan diszpécser szolgálat elérhetősége kifüggesztésre került az önkormányzati intézmények hirdető falain, valamint a lakosság számára elérhető a kerületi honlapon.

Összegzés:

- **Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata a települési önkormányzat számára az Szt.-ben és a Gyvt.-ben előírt kötelező és önként vállalt feladatokat teljesíti.**
- **A kerületi szakmai együttműködés a szakmai protokolloknak és ajánlásoknak megfelelő.**
- **A Széll Kálmán téri Melegedő további működtetése a tér felújítása után bizonytalan, új, a szakmai és tárgyi feltételeknek megfelelő ingatlanra lenne szükség.**

XIII. A pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása

Az Szt. és a Gyvt. a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, jogosultsági feltételeit.

Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény szerint a központi költségvetés csak a 32 000 Ft egy lakosra jutó adóerő-képesség alatti települési önkormányzatok egyes szociális jellegű feladataihoz járul hozzá, ezért kerületünk saját erőből finanszírozza az új helyi rendeletben meghatározott települési támogatásokat.

A rendeletmegalkotásakor a cél az volt, hogy az önkormányzat által nyújtott támogatások köre lehetőleg ne változzon, az eljárások egyszerűsödjének és a jövedelmekkel arányos támogatási mértékek kerüljenek meghatározásra. Fontos szempont a támogatások összegének szinten tartása is.

A pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások esetében a legfőbb cél, hogy az ellátás:

- igazodjon a lakosság szükségleteihez,
- kövesse azokat az igényeket, amelyek a változó társadalmi környezetből adódóan megjelennek,
- minden rászoruló számára hozzáférhető legyen.

A pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló döntést a Szociális és Gyermekvédelmi Iroda (továbbiakban: Iroda) készíti elő.

Az Iroda által juttatott transzferek többsége a pénzbeli ellátások köré szerveződik, az esetek többségében a család alapvető létszükségleteit biztosítják, illetve az új rendelet lehetőséget ad arra is, hogy méltányosságból az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság olyan személyeket is támogasson évente legfeljebb egy alkalommal, akik családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 500 %-át (142 500 Ft) és létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerültek.

A pénzbeli támogatásoknál megállapítható, hogy a legnagyobb összeget 2015. február 28-ig az aktív korúak ellátására, az ápolási díjra, a lakásfenntartási támogatása és az önkormányzati segélyekre fizette ki az önkormányzat.

2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátása már nem az önkormányzat feladatkörébe tartozik, az önkormányzati segély, a lakásfenntartási támogatás és az ápolási díj pedig megszűnt. Az új ellátások tekintetében elmondható, hogy a létfenntartási támogatás, a betegápolási támogatás, az eseti gyermekvédelmi támogatás és a lakhatási támogatást vették igénybe a legtöbben.

Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala adatai a 2014. év -2015.11.01. időszakban

Aktív korúak ellátásban részesülők száma	
2015. 03.01.- 2015.11.01. közötti időszakban	
Foglalkoztatás helyettesítő támogatás	302 fő
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	47 fő

Aktív korúak ellátásának megszüntetése munkaviszony miatt	
2015. 03.01.- 2015.11.01.	
	7 fő

Alanyi ápolási díjra jogosultak száma	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	287 fő

Időkorúak járadékára jogosultak száma	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	16 fő

Alanyi közgyógyellátásban részesülők száma	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	2165 fő

Ápolási díj megállapítása iránti elutasított kérelmek	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	11 db

Időskorúak járadékának megállapítása iránti elutasított kérelmek száma	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	0 db

Közgyógyellátás megállapítása iránti elutasított kérelmek száma	
2014.01.01.-2015.11.01.	
	621 db

Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

A közgyógyellátási igazolványt igénybe vevő, főként idős, beteg ellátotti kört érinti az a 2015. március 1-jétől érvényes jogszabályi változás, mely megszüntette a méltányossági közgyógyellátást. Azon személyek, akik 2015. február 28-a előtt nyújtottak be méltányossági közgyógyellátás megállapítása iránt kérelmet, az Szt. átmeneti rendelkezése szerint lehetett közgyógyellátási igazolványra jogosultságot megállapítani 1 év időtartamra. 2015. március 1-jétől az önkormányzat gyógyszer-támogatást nyújt, ami nem váltja ki teljes egészében a közgyógyellátási igazolványt. Tehát elmondható, hogy a 2015-ös év átmenet abból a szempontból.

hogy még vannak, akik rendelkeznek méltányossági közgyógyellátási igazolvánnyal, ugyanakkor új jogosultságot nem lehet megállapítani és vannak, akik már a gyógyszer-támogatást veszik igénybe.

A normatív lakásfenntartási támogatással és az adósságcsökkentési támogatás esetében is, akik 2015. február 28-a előtt nyújtottak be ilyen irányú kérelmeket, azon személyek részére megállapításra került a normatív lakásfenntartási támogatás, illetve az adósságcsökkentési támogatás, de 2015. március 1-jétől ezek a támogatási lehetőségek megszűntek, helyettük a lakhatási támogatás és a hátralékkezelési támogatás került új ellátásként bevezetésre.

A támogatások közül csak néhány, jelentősebb esetszámú vagy támogatási összegű segély rövid elemzését végezzük el oly módon, hogy amelyik ellátás megszűnt, de helyébe új ellátás lépett, azokat együtt tárgyaljuk.

Rendszeres nevelési segély - 2015. március 1-jétől gyermeknevelési támogatás

Pénzbeli ellátásként a rendszeres nevelési segély és a gyermeknevelési támogatás is nagy segítséget jelent a családoknak. Az önkormányzat új ellátásként, a rendszeres nevelési segély kiváltására vezette be a gyermeknevelési támogatást, és megemelte a jövedelemhatárt (az öregségi nyugdíjminimum 170 %-ra), azzal, hogy aki jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, az nem veheti igénybe a gyermeknevelési támogatást.

Önkormányzati segély gyermekek ellátásához - 2015. március 1-jétől eseti gyermekvédelmi támogatás

Az önkormányzati segély gyermekek ellátásához éves keretösszege gyermekenként 28 500 Ft volt, a 2015. március 1-jétől bevezetett eseti gyermekvédelmi támogatásnak 30 000 Ft. Az önkormányzat ennél a támogatásnál is megemelte a jövedelemhatárt az öregségi nyugdíjminimum 220 %-ára. A családok általában beiskolázáskor illetve táboroztatáskor, esetleg a karácsonyi időszak előtt igénylik ezt a támogatási formát.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Az alacsony jövedelmű családoknak (37 050 Ft/fő/hó, illetve gyermekét egyedül nevelőnél 39 900 Ft/fő/hó) jelent segítséget a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mely biztosítja az ingyenes vagy 50 %-os étkezést, illetve az ingyenes tankönyvet.

Azoknál a családoknál azonban, ahol három gyermeket nevelnek, egyéb jogcímen is részesülnek támogatásokban a családok az iskoláztatási költségek enyhítésére, így ők nem igazán tudják hasznosítani a nagyobb gyermekek (14 év felett) esetében a kedvezményt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság az alapja a helyi utazási bérlet igénybevételenek is, illetve az egyik jogalapja a védendő fogyasztó státusz megállapításának, valamint jogosít a kedvezményes élelmiszerkártya használatára is.

A jogosultsági küszöb és a támogatás összege (5800 Ft) évek óta nem változott.

2012. év novemberétől az évente kétszeri pénzbeli támogatás folyósítását felváltotta a természetbeni ellátás. A jogosultak étel, ruházat, tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában jutnak hozzá a támogatáshoz.

Ápolási díj - 2015. március 1-jétől betegápolási támogatás

Az önkormányzat új rendeletében előírta a méltányossági ápolási díjra való jogosultságok felülvizsgálatát és szigorította a jogosultsági feltételeket, ugyanis a tapasztalatok azt mutatták,

hogy az ápolási díj folyósítását igénylők nagy része sokszor olyan nyugdíjas, beteg hozzátartozóját ápolja, akik jövedelme lehetővé teszi más gondozási lehetőség igénybevételét. Az önkormányzatnak a megszűnt központi forrás miatt saját erőből kell fedeznie a támogatásokat, ezért döntött a szigorítás mellett. A helyi rendelet az ápoló személyekre vonatkozóan is jövedelemkorlátot vezetett be – az öregségi nyugdíjminimum 450 %-át - és a jogosultság további feltétele az is, hogy az ápoló és az ápoló személynek is II. kerületi lakosnak kell lennie.

Az új jogszabálynak megfelelően történt az ellátások felülvizsgálata, azon személyek, akik megfeleltek a jogosultsági feltételeknek 2015. május 01-jétől betegápolási támogatásban részesülnek, mely ellátás társadalombiztosítási szempontból megfelel a korábbi méltányossági ápolási díjnak, vagyis a támogatásban részesülő jogosult az egészségügyi ellátásra és az ellátás igénybevétele szolgálati időnek számít.

Indokolt lenne a társadalombiztosítás keretébe utalni az ellátási formát, hiszen egy egészségügyi problémát old meg ez a szociális ellátási forma.

Önkormányzati segély (alkalmanként, vagy tervezetten, létfenntartási gondokkal küzdők részére) - 2015. március 1-jétől létfenntartási támogatás

Az önkormányzati segély és 2015. március 1-jétől létfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek, akinek a létfenntartása tartósan veszélyeztetett vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A jövedelemhatár ennél az ellátásnál is pozitívan változott, az öregségi nyugdíjminimum 250%-áról 300 %-ra, egyedül élő esetén 350 %-a, ugyanakkor az Iroda ellenőrizheti a támogatás célzott felhasználását. A havonta adható támogatás összegét a jogszabály 10 000 Ft-ban, eseti támogatás összegét 50 000 Ft-ban maximalizálta. Eseti jelleggel létfenntartási támogatást évente négy alkalommal lehet igénybe venni.

2015. évben erre a támogatásra költött legtöbbet az önkormányzat.

Közgyógyellátási igazolvány lejáratig

A méltányosságból kiadott közgyógyellátási igazolvány kismértékű csökkenést mutat, amelynek két oka lehet:

1. Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének változatlanul hagyása mellett a nyugdíjak emelkedtek, a jövedelmi határok miatt kevesebben szereztek jogosultságot a támogatásra.
2. A 80. életévüket betöltött személyek esetén bevezetésre került jövedelem értékhatár meghatározása (114 000 Ft/hó/fő).

Gyógyszertámogatás

Megállapítható, hogy a gyógyszertámogatás nem tudja átvenni a közgyógyellátási igazolványok funkcióját, például gyógyászati segédeszközre nem lehet igényelni. A gyógyszertámogatás jövedelmi feltétele azonos a korábbi méltányossági közgyógyellátásával. A támogatást a gyógykezelés időtartamáig, maximum 6 hónapra lehet igénybe venni és az adható összege a gyógyszerköltségtől és a jövedelemtől függ, legmagasabb összege 6000 Ft lehet havonta. Eseti jelleggel, akut betegséggel kapcsolatos gyógyszertámogatást évente 3 alkalommal lehet igényelni.

A tapasztalatok alapján érdemes lenne felülvizsgálni a támogatás összegét és esetleg kiterjeszteni az alacsonyabb térítési díjú, de napi szükségletet kielégítő gyógyászati segédeszközökre, például kötszer vagy inkontinencia termékekre is.

Normatív lakásfenntartási támogatás - 2015. március 1-jétől lakhatási támogatás

A normatív lakásfenntartási támogatás esetszáma 2014-ben kis mértékkel csökken az előző évekhez képest, ezt az öregségi nyugdíjak emelésével lehet magyarázni, mivel a nyugdíjas igénybevevők jövedelme nőtt, de a támogatás jövedelem értékhatárát megalapozó öregségi nyugdíjminimum nem változott.

A tapasztalatok szerint az elmúlt évben folyósított támogatások összege jövedelemtől és lakásnagyságtól függően 2500 Ft és 5000 Ft határ közé esett.

2015. március 1-jétől az R. bevezette a lakhatási támogatást a normatív lakásfenntartási támogatás kiváltására. A jövedelemhatárt a rendelet az öregségi nyugdíjminimum 250 %-ban, egyedül élő személynél 280 %-ban határozta meg, azzal, hogy a hasznosítható vagyonnal rendelkezők nem jogosultak a támogatásra.. A támogatás összege pedig függ a kérelmező háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelemtől, vagyis arányosan csökken a jövedelem növekedésével.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek (18 és az irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek) részére nyújtott ellátás.

Az aktív korúak ellátásán belül 2015. február 28-áig három féle támogatás létezett: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a rendszeres szociális segély és az egészségkárosodottak rendszeres szociális segélye. 2015. március 1-jétől az I. fejezetben ismertetett jogszabály-változás miatt már csak két féle ellátás létezik, melyet a járási hivatal folyósít. Az önkormányzat nyilvántartása szerint az igénybevevők száma 2014-ben tovább csökkent, amelynek oka lehet, hogy a jövedelemhatár nem változott és továbbra is alacsony (az öregségi nyugdíjminimum 90%-a, 25 650 Ft/hó/fő), valamint szigorúbb lett a jogszabályi környezet is. (Részletes elemzés az V. fejezetben.)

Lakásépítéshez illetve lakásvásárláshoz adható helyi támogatás alakulása

A kamatmentes kölcsönre és a fiatal házaspár első lakáshoz jutási támogatására továbbra is igény lenne, azonban a lakásvásárlásban érintett korosztály a gazdasági válság óta még mindig nem mer, vagy tud hitelt felvenni, annak ellenére, hogy a bankoknál már kedvezőbbek a feltételek és az állam is több kedvezményt vezetett be.

Sajnos, ugyanez a tapasztalat a kerületünkben élő lakásukat átalakítani, korszerűsíteni akaró lakosok tekintetében is. Kedvezőnek tartják ugyan a kamat- és kezelési költség nélkül igényelhető kölcsön lehetőségét, de az egyre nehezebben élő családok ezt a lehetőséget is nagy kockázatként értékelik, félnek a 10 évre felvehető, kedvező kölcsön felvételétől is. Nagyobb az érdeklődés a vissza nem térítendő támogatás azon formájára, mely rokkant vagy tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos igénylő, vagy családtag esetén igényelhető.

Adósságcsökkentési támogatás - 2015. március 1-jétől hátralékkezelési támogatás

Az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma a 2014. évben tovább csökkent. Ennek pozitív oka a rezsiköltségek csökkenése, illetve negatív oka az, hogy a támogatásra való

jogosultság jövedelemhatára – a többi szociális ellátáshoz hasonlóan- a mindenkori öregségi nyugdíj minimumhoz van kötve.

A támogatások 90 %-át a közös költség elmaradások kezeléséhez igényelték az ügyfelek, mivel a gáz és a villanyszolgáltató rövid időn belül kikapcsolja hátralék esetén a szolgáltatást, így jellemzően a társasháznál halmozódnak fel a tartozások.

A 2015. március 1-jétől bevezetett hátralékkezelési támogatásról ugyanez mondható el, azonban fontos megemlíteni, hogy az igénybevétel feltételei jelentősen változtak:

- a felhalmozott hátralék összege a korábbi 1 millió forinttal szemben nem haladhatja meg a 300 000 Ft-ot,
- az egy főre eső jövedelemhatár korábban a háztartásban a nyugdíjminimum 200 %-áról 250 %-ára, egyedül élő esetén a nyugdíjminimum 250 %-áról 280 %-ra emelkedett.

Megállapítható, hogy a 2014-2015. évi jogszabályi változások nagy hatással voltak a szociális támogatások rendszerére, a pénzbeli, természetbeni támogatások rendszere teljesen átalakult. A járási hivatalok átvettek feladatokat, ugyanakkor az önkormányzatoknak nagyobb mozgásterük lett az ellátások feltételeinek és összegének meghatározására. Az Önkormányzat célzottabban nyújtja a támogatásokat és több esetben is ellenőrzi a rendeltetésszerű felhasználást, kötelezheti az igénybevevőt az ellátórendszer más szolgáltatásainak az igénybevételére (pl. családsegítés, munkaügyi hivatal), ösztönzi az igénybevevőt arra, hogy saját helyzetének javítására törekedjen.

Összegzés

- **komplex szociális szolgáltatások nyújtása,**
- **a lakosság tájékoztatása az új ellátórendszeréről.**

XIV. A szociális ellátórendszer fenntartásához szükséges költségek

A központi költségvetés szociális kiadásainak csökkenésével a kerületi önkormányzatnak is arra kell törekednie, hogy a rendelkezésére álló saját forrásait egyre hatékonyabban tudja felhasználni, valamint egyre inkább képessé tegye a településen élő lakosságot is arra, hogy a problémái megoldásában hatékonyan részt vegyen.

A szociális szolgáltatások szempontjából meghatározó a finanszírozás éves alakulása.

A működtetési források alakulása az alábbiak szerint tevődik össze:

- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott központi támogatás,
- feladat-finanszírozás,
- térítési díj bevételek,
- fenntartói hozzájárulás,
- önként vállalt szolgáltatások esetében a működési támogatások (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás)

A normatívák fajlagos összege az elmúlt időszakban szinten maradt.

Az intézményeket a megfontolt és körültekintő gazdálkodás jellemezte, a térítési díj tervezett bevételei teljesültek.

A 2010. évtől bizonyos szolgáltatások esetében (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi pszichiátriai ellátás) megszűnt a normatív támogatás, a feladat ellátása pályázati finanszírozással, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal megkötött szerződés alapján történt. (2016. január 1-jétől ismételten normatív alapú támogatás lesz a közösségi pszichiátriai ellátás).

Jogszályi változásokat követően a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás finanszírozása 2014. január 1-jétől módosult. A feladat ellátása állami feladat lett, a kötelezettség a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság feladat és hatáskörébe került. A Főigazgatóság e kötelezettségének úgy tett eleget, hogy a szolgáltatást intézményen kívüli szervezetek – főleg önkormányzatokkal – igénybevételeivel látja el. Így a Főigazgatóság feladat-ellátási szerződést kötött az önkormányzattal.

A központi költségvetési források sem a kötelező, sem az önként vállalt feladatok esetében nem fedezik a szolgáltatásokra fordított kiadásokat, így a fenntartónak minden egyes ellátáshoz saját hozzájárulást kell hozzátennie, viszont 2015 márciusától megszűntek az eddigi „vegyes” finanszírozások, a továbbiakban vagy állami, vagy önkormányzati támogatásból nyújtható egy-egy ellátás.

A finanszírozási átfedések megszüntetésével várhatóan egyszerűsödik az ügyintézés, a támogatások összege nem csökken, illetve az egyéni élethelyzetekhez jobban fog igazodni.

A 2015. évben kezdődött és várhatóan 2016-ban folytatódó szakmai jogszabályok változásainak mértéke és kiterjedése várhatóan a finanszírozási szabályok további módosulását is szükségessé teszik.

A pénzbeli és természetbeni támogatások kiadásainak és állami normatív bevételi összegeinek alakulása

MEGNEVEZÉS	2013. év (e Ft)		2014. év (eFt)		2015. év (eFt) október 31-ig	
	Kiadás	Bevétel	Kiadás	Bevétel	Kiadás	Bevétel
Normatív lakásfenntartási támogatás / lakhatási tám.	14 037	12 633	15 499	13 949	10 751	9 676
Pénzbeli kárpótlás	43	615	42	51	537	42
Rendszeres nevelési segély / gyermeknevelési tám.	8 712		6 352		4 281	
Aktívkorúak rendszeres szociális ellátása (2015.02.28-ig)	85 209	68 598	72 564	58 051	17 952	14 362
Keresetpótló támogatás	-		-		86	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6 003	6 003	5 626	5 626	2 181	2 181
Ápolási díj / betegápolási támogatás	27 308	3 501	34 005		19 170	
Temetési segély / temetési támogatás	3 009		2 911		2 046	
Átmeneti segély / önkormányzati segély / létfenntartási támogatás	43 657		67 605		35 176	
Rendkívüli gyermekvédelmi tám. / önkormányzati seg. gyermek / Eseti gyermekvédelmi támogatás	16 841		14 625		9 790	
Közgyógyellátási ig.	7 346		10 630		3 281	
Gyógyszertámogatás	-		-		2 756	
Helyi utazási bérlet támogatás	2 051		5 924		1 984	
Kiegészítő gyermekvédelmi tám. + pótlék	0		0		0	
Óvodáztatási támogatás	10	10	0		0	
Helyi támogatás (vissza nem térítendő)	389		1 600		1 800	
Helyi támogatás (kamatmentes kölcsön)	5 000		2 000		4 452	
Köztemetés	2 392		4 371		2 182	
Adósságcsökkentési támogatás / hátralékkezelési támogatás	5 285	4 756	7 914	7 123	4 955	4 460
Adósságkezelési lakásfenntartási támogatás	436	392	484	436	301	271
Összesen:	227 728	96 508	252 152	85 236	123 680	30 992

Forrás: Szociális és Gyermekvédelmi Iroda Gazdasági Csoport

A pénzbeli és természetbeni támogatások után igényelhető összeg a **visszaigénylés** alapján működik.

A kiadási tételek közül a legjelentősebb tétel az aktív korúak ellátásának pénzbeli kifizetése jelentette, de jogszabály változás miatt e támogatási forma 2015. március 1-jétől már nem az önkormányzatok költségvetését terheli, az aktív korúak ellátását 100%-ban az állam finanszírozza.

A települési támogatások viszont a kerületben kizárólag önkormányzati költségvetési forrásból nyújthatóak.

A 2015. évi jogszabályi változások bevezetése óta eltelt rövid időszak miatt a pénzbeli és természetbeni támogatások költségvetési alakulásáról részletes elemzés még nem készíthető el. A költségvetési lehetőségek figyelembe vételével indokolt az új rendelet folyamatos vizsgálata, elemzése, esetleges korrigálása.

A költségvetési törvényben meghatározott szociális szolgáltatások (személyes gondoskodás) normatív hozzájárulási összegeinek alakulása a 2013. évre vetítve

Megnevezés	2013. év	2014. év	2015. év	2014. év / 2013. év	2015. év / 2013. év
	(Ft)	(Ft)	(Ft)	(%)	(%)
Szociális étkeztetés (Ft/fő)	55 360	55 360	55 360	100	100
Házi segítségnyújtás (Ft/fő)	145 000	145 000	145 000	100	100
Időskorúak nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	109 000	109 000	109 000	100	100
Fogyatékos személyek nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	500 000	500 000	500 000	100	100

Forrás: Szociális és Gyermekvédelmi Iroda Gazdasági Csoport

A szociális szolgáltatások normatív hozzájárulási összegei a mindenkori költségvetési törvényben foglaltak alapján kerülnek megállapításra.

A táblázat adatai alapján elmondható, hogy a normatív támogatási összegek nem változtak az elmúlt időszakban.

A továbbiakban is kiemelt cél a nappali ellátás, különösen a fogyatékos személyek nappali ellátásának támogatása az uniós elvekkel megegyező, deklaráltan támogatott ellátási forma. A hazai és nemzetközi szakirodalom is a nappali ellátások prevenciós jellegét hangsúlyozza a bentlakásos ellátásokkal szemben.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások esetében a központi költségvetés 2013. évtől az idősök átmeneti gondozása, a 2015. évtől gyermekek átmeneti ellátása esetében is már nem az ellátottak száma, hanem a feladat ellátás működési költségei alapján nyújt támogatást.

Szerződéses feladat ellátások pénzügyi mutatói 2013-2015

MEGNEVEZÉS	2013. év	2014. év	2015. év október 31-ig
	Kiadás		
	(e Ft)		
Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány	31 150	32 395	30 411
Újbuda Szociális Szolgálat	0	0	390
Fehér Kereszt	318	772	326
Civitán Club Budapest – Help Egyesület	4 500	4 500	4 500
Józsefvárosi Önkormányzat	559	598	593
Józsefvárosi Önkormányzat – gyermekek átmeneti gondozása	-	-	1 100
Gond-viselés Szociális Foglalkoztató	217	244	111
Support Humán Szolgáltató Alapítvány	3 105	3 180	3 237
Magyar Máltai Szeretetszolgálat	3 881	3 974	4 046
Jó Pásztor Nővérek Kongregációja	1 907	1 907	1 956
Sotéria Alapítvány	5 175	5 330	5 426
Összesen	52 734	52 900	52 096

Forrás: Szociális és Gyermekvédelmi Iroda Gazdasági Csoport

Az ellátottak köre, a speciális feltételek és szakértelem miatt költséghatékonyabb ellátási szerződésekkel biztosítani a kötelező feladatok egy részét.

A szerződődések a jogszabályokban előírt kötelező tartalmi elemeken kívül a két szerződő partner megállapodásán alapul, ezért a feladatok finanszírozása különböző pénzügyi konstrukciók alapján történik, bizonyos szerződések esetén az összeg az éves infláció mértékével növekedett. (Soteria, Support, Málta).

A Civitan Club Budapest-HELP Egyesület támogatása nem ellátási szerződés keretében, hanem a képviselő-testület által, az adott tárgyévre elfogadott működési támogatás keretében történik.

A gyermekek átmeneti ellátását biztosító Momo Gyermekvédő Alapítvánnyal 2012. év decemberében az ellátási szerződés megszűnt, ennek oka az Alapítvány intézményének megszűnése volt. A feladat ellátása továbbra is kötelező önkormányzati feladat maradt, ezért a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzattal, 2014. június 1-jétől kezdődően ellátási szerződést kötött ezen feladat ellátására.

A szerződés szerinti ellátotti létszámok teljes mértékben kihasználtak voltak, illetve egyes ellátásoknál jelentkező többletigények a szerződésben foglaltak alapján teljesültek.

A kiskorú fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító Újbuda Szociális Szolgálat az ellátási szerződésben foglaltak szerint 1 fő ellátását vállalta. A 2013 -2014. évben nem volt kerületi gondozott az intézményben, 2015. év júniusától egy kerületi kiskorú gyermek ellátását biztosítja az intézmény.

Összegzés

- **a költségvetési források figyelembe vételével az önkormányzat továbbra is biztosítja a kötelező és önként vállalt feladatait,**
- **a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerének költségvetési támogatásának változása után is a rászoruló családok számíthatnak a támogatásokra**
- **a biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében a költségvetési folyamatok folyamatos monitorozása szükséges.**

XV. „Jó példák” gyakorlata a szociális ellátórendszeren

15.1. Gyógytorna és masszázs a III. Sz. Gondozási Központban. Feladata a rehabilitáció, prevenció, egészségmegőrzés, továbbá segítséget nyújtani ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő személy saját környezetében, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosítható legyen az önálló képesség megtartása, elkerülhető a fekvőbeteg intézetbe való bekerülés. A szolgáltatásokat igénybe vehetik a nappali klubtagok, valamint otthonukban a házi segítségnyújtásban részesülők.

15. 2. Személyes gondoskodás ellátásáért fizetendő térítési díj

A 80 éven felüli egyedülálló személyeknek egy fizetési sávval csökkentett mértékben kell fizetniük a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő személyes térítési díjat, az idősek és fogyatékosok nappali ellátását életkortól függetlenül térítésmentesen biztosítja az önkormányzat.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térítési díja jelképesnek mondható (napi 0, 20, illetve 40 Ft a jövedelem függvényében)

A szociális helyzet függvényében az intézményvezető által - rendelet alapján - megállapított térítési díjat az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság egyedi esetben csökkentheti vagy elengedheti.

15. 3. A szociális étkeztetés minőségének negyedévenkénti értékelése

A gondozási központok vezetői, ellátottjai, valamint az étkeztetést biztosító szerződő partner negyedévente értékeli az ételek minőségét, mennyiségét, a higiénés viszonyokat.

15. 4. A 100. életévüket betöltött személyek támogatása

A II. kerületben életvitelszerűen tartózkodó, lakcímmel rendelkező személyt 100. életévének betöltésekor a képviselő-testület egyszeri, 100 000 forint összegű juttatásban részesíti.

15.5. Támogatás az Idősek Világnapja alkalmából

2015. októberében bevezetésre került az Idősek Világnapja alkalmából nyújtott egyszeri támogatás. Az Önkormányzat azokat a II. kerületi lakosokat részesíti 5000 Ft értékű Erzsébet-utalvány formájában támogatásban, akik tárgyévben január 31-ig 65. életévüket betöltik és részükre tárgyév január 1.- szeptember 30. közötti időszakban a rendszeres települési támogatások valamelyike megállapításra, vagy folyósításra került.

15. 6. Gyógyszertámogatás

A 80. életévet betöltött személyek esetén a közgyógyellátás jogosultsági feltételei közül a jövedelem értékhatár magasabb, vagyis esetükben a nyugdíjminimum háromszorosa helyett a 420 %-a

15. 7. Gyermeknevelési támogatás

Gyermeknevelési támogatás állapítható meg azon családok részére, akik gyermeket (gyermekeket) nevelnek, a gyermekek tankötelezettségüknek eleget tesznek és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 170 %-át és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak.

15. 8. Betegápolási kiegészítő támogatás

Betegápolási kiegészítő támogatás állapítható meg annak a személynek, aki betegápolási támogatásban részesül és az ápolat személy fokozott ápolást igényel, vagy aki esetében a demencia olyan mértékű, hogy állandó felügyelet nélkül önmagára vagy környezetére nézve veszélyt jelent.

A kiegészítő támogatás havi összege 15 000 Ft, a támogatás egy évre kerül megállapításra, ezzel is támogatja az önkormányzat az idősök otthonukban történő gondozását.

15. 9. Térítésmentes védőoltás

ROTA vírus elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon gyermekek részére, akik családjában az önkormányzattól gyermeknevelési támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, keresetpótló támogatásban, betegápolási támogatásban vagy az Szt. szerinti aktív korúak ellátásában részesül.

15. 10. Helyi utazási bérletre való jogosultság

2013 októberétől helyi utazási bérletre való jogosultság állapítható meg a II. kerületben legalább 6 hónapja bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is a II. kerületben tartózkodó nappali tagozaton tanulók részére, akik a napi iskolába járást, vagy edzésre járást a főváros területén csak tömegközlekedési eszköz igénybe vételével tudják megoldani és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, iskolalátogatási kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek.

15. 11. Lakásépítéshez, vásárláshoz, felújításhoz adható helyi támogatás

Az önkormányzat helyi szociálpolitikai eszközökkel is segíti a lakásvásárlást, felújítást. Lakás építéséhez, vásárláshoz, felújításhoz, korszerűsítéséhez nyújtható támogatás, mely kamatmentes kölcsön, illetve vissza nem térítendő formában adható.

A kamatmentes kölcsön legfeljebb 2 millió forint lehet, melyet 10 év alatt kell visszafizetni.

A vissza nem térítendő támogatás 600 ezer forint lehet, melyet abban az esetben kaphat a kérelmező, ha a családjában önmaga ellátására képtelen, állandó vagy tartós felügyeletre szoruló, súlyosan fogyatékos, vagy rokkantságára tekintettel rendszeres pénzellátásra jogosult személy van.

Vissza nem térítendő támogatásban részesülhetnek azok a fiatal házaspárok is, akik első közös, önálló lakásukat kívánják megvásárolni.

A támogatás igénybe vételével lehetőség van arra is, hogy az idős lakosság korszerűsítse vagy akadálymentessé tegye a lakását.

15.12. II. Kerületi Kártya+

A II. Kerületi Önkormányzat számos módon támogatja az itt élő nehéz sorsú családokat, időseket, betegeket. A jogosultsági feltételeknek megfelelő, rászoruló személyek 2010. évtől igényelhetik a II. Kerületi Szociális Kártyát.

Az önkormányzat 2014 elejétől kezdve jelentős változtatásokat vezetett be a korábbi „Szociális Kártya” elnevezésű programjában. A kedvezményesen vásárolható termékek körét is kibővítették, valamint a kedvezmény mértéke is növekedett, így a kártyával rendelkezők 2015. január 12-től az eddigi 20%-os helyett már 25%-os kedvezménnyel vásárolhatják meg az egyes alapvető élelmiszereket az egyes kerületi CBA üzletekben.

A Kerület Kártya+ II. Kerület Kártyaként is használható.

15.13. Kerület Kártya

2010. év májusától a II. Kerület Kártya egy folyamatosan bővülő kedvezményrendszer igénybe vételét lehetővé tevő, több funkcióval ellátott, korszerű, érintésmentes chipkártya, amely kedvezményes vásárlási lehetőséget biztosít a rendszerhez csatlakozott partnerek elfogadóhelyein. A II. Kerület Kártya a kiállításától számított három évig érvényes és több mint 150 elfogadóhelyen nyújt – vásárláskor vagy szolgáltatás igénybe vételekor – százalékos kedvezményt, többek között kulturális, egészségmegőrző, gyógyászati ellátások igénybe vételekor is.

15.14. Adókedvezmények

Az építményadóról és a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 57/1996.(XII.23.) önkormányzati rendelet számos kedvezményt és mentességet nyújt a fogyatékkal élő, illetve bizonyos pénzbeli szociális ellátásban részesülő személyek részére.

15.15. Pályázatok

Az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság, a Költségvetési Bizottság valamint a Köznevelési, Közművelődési, Informatikai és Sport Bizottság minden évben nyilvános pályázatot ír ki a helyi szociális szolgáltatásokban résztvevő önkormányzati, nem állami és egyházi intézményeknek, szolgáltatóknak. A támogatás lehetővé teszi, hogy nemcsak az önkormányzati fenntartású intézményekben működő programok, hanem a kerület életét színessé, változatossá tevő, értékes civil programok, kezdeményezések is megvalósulhassanak.

Közösségteremtés, élethosszig való tanulás lehetősége

15.16. Családi Nap

2013-ban került első alkalommal rendezte meg a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ és a II. kerületi Rendőrkapitányság a Pesthidegkúti Klebelsberg Kultúrkúriában a gyermekes családok számára rendezett Családi Napot. A Családsegítő Központ munkatársai társasjátékokkal, vetélkedőkkel, a Rendőrkapitányság kerékpáros kressz-pályával, rendőrkutyák bemutatójával és számos ajándékkal várta a résztvevő családokat. Az elmúlt években már hagyományos tavaszi programmá vált a rendezvény, melyen egyre több támogató vesz részt gazdagítva a programkínálatot. Résztvevők: BFKH II. kerületi Hivatal Népegészségügyi Osztály, OMSZ, Tűzoltóság, Egalitas Alapítvány, Kontaktpont, Kölyökkvár Képességfejlesztő Játsszóház, Figurina Bábszínház, Petneházy Lovas Club.

15.17. Közösségi szolgálati tevékenység

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ Erő(d)Tér Közösségi terében (1027 Erőd u. 11.), a Thán Károly Ökoiskola és a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium diákjai 40-50 fő teljesíti közösségi szolgálati gyakorlatát, mely tevékenység az iskolákkal kötött szerződés keretében történt. A fiatalokat bevonták a kollégák a szabadidős programok tervezésébe és lebonyolításába. A közösségi szolgálatot teljesítők jellemzően 11. évfolyamos tanulók, ők segítettek az általános iskolás gyermekeknek a leckeírásban, tanulásban és egyéb szabadidős programok lebonyolításában.

Ugyancsak a közösségi szolgálat keretében a „generációk közötti együttműködés” jó példája a diákok és a III. sz. Gondozási Központ együttműködése. A diákok az idősek nappali ellátása keretében találkoznak az idősekkel, s bekapcsolódnak a klub életébe.

15.18. Internet kortalanul

2005. óta tartanak a tanfolyamok, cél volt az idősebb korosztály számára lehetőséget teremteni az új információszerzési, tájékozódási és kommunikációs lehetőség elsajátításához.

A „nagy érdeklődésre való tekintettel” az önkormányzat több csoportot is indított és indít a közeljövőben is nem csak Hidegkúton, hanem a belső kerületrészekben is. A több száz idős korú jelentkező szeretne megismerkedni a számítástechnikai eszközök használatával, ezen típusú ismeretszerzési és kommunikációs lehetőséggel.

A tanfolyamvezetők az időskorúak képességeit figyelembe véve segítik a tananyag elsajátítását (egér, billentyűzet, stb.). A kurzus ingyenes, a részvétel előképzettséget nem igényel. A képzés szünetében beszélgetések által alakul, formálódik a közösség, az új ismeretek és készségek megismerésével új terek nyílnak meg az idősek számára.

Informatika kortalanul - 2014. és 2015. évben, - 56 csoport / 14 fő átlaggal, = 784 fő vett részt.

15.19. A Senior Akadémia 2014. őszén meghirdetett kurzusait 295 fő vette igénybe a következő témakörökben:

- Az európai integráció története a kezdetektől napjainkig
- Pszichológia a mindennapokban
- Élet, test, harmónia
- Kerttörténeti előadások

15. 20. Nyelvtanfolyamok időseknek

- Angol újrakezdő - 2014. illetve 2015. évben 30-30 fő vett részt a tanfolyamokon.

15. 21. megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatása a hivatalban

(ld.: V. fejezetnél bővebben)

Adományozás, felajánlások

15.22. A 2015. évtől kezdődően egy kerületi húsbolt havonta 10 000 Ft értékben összeállított csomagot ad egy kerületi, szociálisan hátrányos helyzetű családnak.

15.23. A kerületünkben működő „NEMO Fich & Chips & Salad Bár” Halétterem 2014-ben nagyvonalú felajánlást tett a kerület szociálisan rászoruló lakosai számára. Havonta egy alkalommal az étterem vendégül lát 15 főt térítésmentes ebédre.

Az étteremben vendégül látott személyek a Családsegítő-és Gyermekjóléti Központ, valamint a kerületi Gondozási Központok ellátottaiból kerülnek ki.

A 2014-2015-ös évben 6-6 alkalommal került sor a vendéglátásra.

XVI. Összegzés

A jelenleg működő ellátórendszer összefoglalása

16.1. Önkormányzati és civil szociális szolgáltató szervezetek munkamegosztása alapján a partnerek a következők:

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés éve
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Soteria Alapítvány	2007.
Nappali melegedő	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Utcai szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Helyettes szülői szolgáltatás	Fehérkereszt Egyesület	2007.
Gyermekek átmeneti ellátása	Józsefvárosi Önkormányzat	2014.
Családok átmeneti ellátása	Support Humán Szolgáltató Alapítvány	2007.
Családok átmeneti ellátása	Jó Pásztor Nővérek Kongregációja	2003.
Fogyatékos gyermekek nappali ell.	XI. kerület Újbuda Szociális Szolgálat	2004.
Támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ	2006.
Étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ell.	Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza	2007.

Elsődlegesen a nagy anyagi ráfordítással működő és a kevésbé kihasználható ellátási formák kerültek kiszervezésre.

16.2. A kerületi szolgáltatások nyilvántartásának táblázata

Szolgáltató megnevezése	Szolgáltatás típusa	Címe
Családsegítő és Gyermejkölési Központ	gyermekjölési alapellátás, gyermekek napközbeni ellátása	1027 Bp., Horvát u. 2.-12.
Családsegítő és Gyermejkölési Központ	szociális alapszolgáltatás	1027 Bp., Horvát u. 2.-12.
I. Sz. Gondozási Központ	szociális alapszolgáltatás és szakellátás	1027 Bp., Bem tér 1.
II. Sz. Gondozási központ	szociális alapszolgáltatás	1022 Bp., Filler u. 50/b
III. Sz. Gondozási Központ	szociális alapszolgáltatás	1028 Bp., Kazinczy u. 47.
Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	szociális alapszolgáltatás	1028 Bp., Hidegkúti u. 158.

Az alapszolgáltatásokat végző gondozási központok területi felosztás alapján látják el a feladatukat.

16.3. Az önkormányzati fenntartású intézmények tárgyi feltételei, beruházások, felújítások a 2014-2015. évben

Intézményeink az előírt tárgyi és működési feltételeknek - az I. sz. Gondozási Központ kivételével - megfelelnek.

Az I. sz. Gondozási Központ működési feltételeit az alábbi fejlesztések nagymértékben javítanák:

- Idősek klubja részére megfelelő pihenő helyiség biztosítása,
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás diszpécserközpontja és az intézmény pénztára részére külön helyiség biztosítása,
- A gondozónők részre megfelelő gondozónői szoba biztosítása.

Fenti fejlesztések megvalósítását a gondozási központ jelenleg rendelkezésére álló helyiségeinek nagysága nem teszi lehetővé.

Az intézmények karbantartása, felújítása ütemezve történik.

A költségvetés a zavartalan és magas színvonalú szakmai munka feltételeinek biztosítása mellett a tervezett karbantartási munkák elvégzését, további fejlesztését is lehetővé tette. A működtetés mellett szolgáltatás fejlesztésére és bővítésre is sor került.

Néhány jelentősebb beruházás, felújítás, tárgyi fejlesztések:

ÉNO

2013-2015. években az új szolgáltatásokhoz anyagokat, eszközöket vásároltak:

- varráshoz varrógépeket, különböző kiegészítőket, foltvarró szabáslapot, foltvarró kést, kárpitós tűt stb.
- kreatív foglalkozásokhoz vágó és dombornyomó gépet, bőrlukasztót, patentbeütőt, vágólapot, ragasztópisztolyt, horgoló és kötőtűket, fonalakat, textiliákat.
- háztartási ismeretekhez konyhai eszközöket, kisgépeket.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

2014. évben lehetőség volt az utcai szociális munka bázishelyének bővítésére. Az új helyiség bevonásával a gyermekek és fiatalok számára lehetőség adódott a programok növelésére, a szolgáltatás magasabb színvonalú működtetésére.

I. Sz. Gondozási Központ

A 2014. évben sor került a légkondicionáló berendezések kültéri és beltéri egységeinek cseréjére. A gondozóházi szobákba új ágyak, éjjeli szekrények, ágyneműk, ágytakarók, asztalok és székek, a klubhelyiségbe új ebédlőasztalok és székek megvásárlására volt lehetőség a régi elhasználódottak helyett. Az épület állagmegóvása érdekében kisebb javítások, az ajtók festése, mázolósa történt.

A 2015. évben a klubhelyiségbe is beszerelésre került a légkondicionáló berendezés, s az elhasználódott tárgyi eszközök (mikró, hűtőszekrény, szalagfüggöny) cseréjére is sor került.

A SZOCIO.NET program két számítógépre való telepítése segíti jogszabályi kötelezettségen alapuló adatszolgáltatást.

II. sz. Gondozási Központ

A 2015. évben „életmentő pont” lett az intézmény. 2014. évben az intézmény szakdolgozói részt vettek egy 8 órás képzésen, melyen az elsősegélynyújtás ismereteiket, illetve az úgynevezett laikus újraélesztés alapjait sajátíthatták el. A Magyar Vöröskereszt szakemberei ezen felül az automata/félautomata defibrillátor kezelését is megtanították a dolgozóknak.

A meghibásodott mosogatógépet egy korszerű energiatakarékos modellre cserélte az intézmény.

III. Sz. Gondozási Központ

Az intézmény új épülete 10 éve készült el, ezért jelentősebb beruházásra, felújításra nem volt szükség 2013 és 2015 év között, azonban:

2014. évben a szétfagyott tetőcserepeket lecserélése, valamint az épület közlekedő- és mellékhelyiségeinek festése is megtörtént.

2015. évben az utca felőli oldalon teljes kerítés felújítás - lábazattal együtt (javítás, festés), bejárat kapu előtti térkő burkolat javítása, valamint elkészült a klubhelyiség nappali- és étkező részének festése, felújítása.

Az intézmény 40. évfordulójára elkészült egy nagyméretű fali festmény, amely a környező településrészt ábrázolja.

2016. évi tervek:

- a II. Sz. Gondozási Központ felújítása,
- intézmények tárgyi eszközeinek fejlesztése, bővítése,
- a Család-és Gyermekjóléti Központ Erőd utcai helyiségének további felújítása, a helyiség alkalmassá tétele adományok gyűjtésére, tárolására, raktározására.

16.4. Humánerőforrás alakulása az önkormányzati fenntartású intézményekben 2015.

Szolgáltató megnevezése	Engedélyezett státusz (fő)	Szakképzett munkaerő (fő)	Betöltetlen státusz (fő)
Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	30	30	0
I. Sz. Gondozási Központ	29	28	0
II. Sz. Gondozási központ	26	26	0
III. Sz. Gondozási Központ	16	16	0
Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	10	10	0

A kerületi intézmények szakképzett munkaerővel való ellátottsága közelíti a 100%-ot, a munkatársak rendszeresen részt vesznek képzéseken, tréningeken.

A továbbképzések tekintetében első sorban az akkreditált, a pályázati rendszerben működő ingyenes, de magas színvonalú képzések részesítendőek előnyben.

Az intézményekben dolgozók rendszeresen tartanak esetmegbeszéléseket, lehetőség szerint részt vesznek szupervízió, „brainstorming-okon”, valamint kiégést megelőző tréningeken.

A megüresedett gondozónői álláshelyeket egyre nehezebb jó szakemberrel betölteni, sokan a piaci szférában vagy külföldön helyezkednek el. A meghirdetett álláshelyekre sokkal kevesebben jelentkeznek, az újonnan jelentkezők zöme pedig "kényszerből" elvégezte a gondozói tanfolyamot, ám a segítő szakmában elvárt attitűddel, személyiséggel a legtöbb jelentkező nem rendelkezik.

A szociális ágazat bérrendezése ugyan elkezdődött, de csak az „életpálya modell” bevezetése után várható az, hogy a kiváló szakmai munkát végzők a pályán maradjanak.

Az ellátórendszer fontos célkitűzése a továbbiakban is, hogy a szolgáltatások és az intézmények együttműködve, munkájukat összehangolva, egymásra épülve dolgozzanak a szakmai kompetenciahatárok alapján, a kerületi ellátórendszer ismeretében „menedzseljék” az egyént vagy a családot.

16.5. Konklúziók

A szolgáltatástervezési koncepció 2 évenként történő felülvizsgálata fontos annak érdekében is, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatás nyújtása az ellátást igénylők megelégedésére, a magas színvonalú szakmai munka végzése pedig átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésére épüljön.

A kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok közül a 2013. évi koncepció felülvizsgálata alkalmából 2 hiányzó ellátási forma volt nevesítve (a szenvedélybetegek nappali ellátása, valamint a 4-18 éves korú gyermekek átmeneti ellátása).

A szenvedélybeteg nappali ellátását a legutolsó felülvizsgálat óta eltelt idő alatt sem sikerült megvalósítani, melynek oka többek között a szerződő partner hiánya, illetve a speciális ellátotti csoport lakókörnyezetbe való elhelyezésének nehézsége.

A gyermekek átmeneti ellátása 2014 júniusától a Józsefvárosi Önkormányzat által fenntartott gyermekek átmeneti otthonával kötött ellátási szerződéssel biztosított.

Jelen koncepcióval összhangban a 2013. évben elkészült, illetve évente felülvizsgálatra kerül a kerület Idősügyi Koncepciója is.

A 2014. évtől működik a kerületben az Idősügyi Tanács, amely szervezet feladata az idősök érdekvédelme, valamint kulturális, szabadidős programok szervezése, pályázatok meghirdetése, lebonyolítása.

Az intézmények az Szt.-ben és a Gyvt.-ben, valamint ezen jogszabályok végrehajtási rendeletei alapján, a szakmai követelményeknek megfelelően látják el feladataikat.

A kerületi szakemberek a szociális munka eszközszerét használva, az oktatási, egészségügyi ellátórendszerekkel együttműködve biztosítják a magas színvonalú szociális ellátást.

Összességében megállapítható, hogy a szociális szolgáltatások területén eredményes 2 évet zárt a kerület.

Bővíthető volt a „jó gyakorlatok” tárháza, az olyan önként vállalt szolgáltatások és támogatások biztosítása, amelyek a kerületi polgárok jól-létét szolgálja.

16.6.Kapcsolódás egyéb stratégiákhoz

A dokumentum a kerület egyéb koncepciójával összhangban került megfogalmazásra. A koncepció értékelése, felülvizsgálata elválaszthatatlan a lakhatás, az egészségügy, a nyugdíjrendszer, a biztonság, a generációk közötti kapcsolódási pontok, a közművelődés és az esélyegyenlőség kérdéseitől.

A dokumentumnak összhangban kell lennie egyéb hazai vagy nemzetközi szociálpolitikai stratégiákkal is.

A dokumentumok, stratégiák között – természetes módon – számos átfedés lehet, a munkákban hivatkozások lehetnek egymás elemeire, azonos fejlesztési programokat, irányokat jelölhetnek meg.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia így fogalmaz:

„A Felzárkózási Stratégia – az általa kezelni kívánt társadalmi probléma jellegéhez hasonlóan – több szakterületet metsz át. Mind a Stratégia, mind pedig az érintett szakterületi stratégiák végrehajtása csak akkor lehet sikeres, ha a felzárkóztatási célt összehangolt eszközszerrel teljesítik. Ezen összehangoláshoz az alábbi főbb elvárásokat jeleníti meg a Felzárkózási Stratégia a következő szakterületek felé:

Családpolitika

- a szegénység átörökítési körének megszakítása a lehető legkorábbi életkorban
- szükséglet alapú szolgáltatások biztosítása (se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van);

- a családok számára folyamatos „családmenedzseri” támogatás biztosítása

Szociálpolitika

- az "eltartott" segélyezett szerepből az "adófizetői" szerepbe történő kerülés elősegítése

Oktatáspolitikai

- óvodai nevelés biztosítása minden gyermek számára;
- a tanulók képességei alapján biztosítani a hozzáférést a továbbtanuláshoz;

Foglalkoztatáspolitikai

- közfoglalkoztatási programokkal (képzés + munkatapasztalat) elősegíteni a munkaerő-piaci alkalmasság fejlesztését;
- elősegíteni a helyi piaci igényekhez igazodó önfenntartó (atipikus) foglalkoztatási lehetőségek fejlesztését, vidéken első sorban a mezőgazdaság területén

Területfejlesztés

- a helyi szükségletekhez és lehetőségekhez igazított fejlesztés biztosítása

Egészségügy

- az egészséges életmóddal kapcsolatos információk, szolgáltatások elérhetővé tétele (pl.: helybe vinni a szűréseket; megismertetni az egészségügyi szolgáltatásokat stb.)”⁵

⁵ NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA, Budapest, 2011. november KIM Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság, 20.old.

16.7. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Ellátórendszerének fejlesztési irányára tett javaslatai

Erősségek - Az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt - A kötelező feladatokon túl is vállalt önkéntes önkormányzati szociális és gyermekjóléti ellátások - Sokszínű ellátórendszer - Elhivatott, szakmailag jól képzett humán erőforrás - Idősek, fogyatékosok nappali ellátása térítésmentes szolgáltatás - Szakma-közi együttműködések - Nyitottság a pályázatokon való részvételre - A civil és egyházi szféra bevonása a közcélú foglalkoztatásba - Elégedettségi felmérések készítése - Diákok közösségi munkája - Civil és önkormányzati klubok kapcsolatának erősítése - Jól körülhatárolt, átlátható költségvetés	Gyengeségek - Intézmény tárgyi, feltételeiben hiányok (elsősorban az épületek adottságaiból adódó) - Az akadálymentesítés sok helyütt még hiányos - Időszakonkénti helyettesítési gondok - Kommunikáció gyengeségei - Tisztázatlan kompetencia határok - Az ellátórendszerek kapcsolódási hiánya - Az intézményekben dolgozók szakmai munkájának értékelése
Lehetőségek - A szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése - A szolgáltatásokhoz kapcsolódó szállítási lehetőség bővítése - Felmérés készítése a kerületi igényekről - Pályázatokon való részvétel - Önkéntesek bevonása az intézmények munkájába - Ágazatokkal, különösen az egészségügyi ellátórendszerrel való együttműködés erősítése - Támogatók, szponzorok motiválása - A szakellátással, elsősorban a kerületi bentlakásos intézményekkel való kapcsolatok erősítése - Innovatívabb, strukturáltabb, személyre szabottabb ellátások lehetősége	Veszélyek - A támogatásra szoruló rétegek egy része nem jelenik meg az ellátó rendszerben - Adósságcsapda - Gondozási szükségletének növekedése - Idősek létszáma nő - Demográfiai folyamatok kedvezőtlen alakulása - Burnout szindróma az ellátásban dolgozóknál - Jogi környezet változása, s nincs elég idő a változásokra való felkészülésre - Alacsony fizetések, elvándorlás a pályáról

A fenti táblázat az önkormányzat és az intézmények szociális tevékenységére meghatározott SWOT analízist tartalmazza, amely a szociális ellátásban az önkormányzat és a kerület részéről megjelenő erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és a veszélyeket foglalja magában.

Visszatekintve a 2013. évi felülvizsgálat táblázatára több, a „gyengeségek” között szereplő fejlesztési cél megvalósult: több intézmény is teret ad a diákok közösségi munkájának, vagy az Idősügyi Tanács működésével megvalósult az a célkitűzés is, hogy a civil és önkormányzati szféra közelebb kerüljön egymáshoz, ismert legyen a kerület ellátórendszere.

A koncepció 2015. évi felülvizsgálata kapcsán elmondható, hogy sikerült az intézmények és ellátórendszerek fenntartását biztosítani, sőt, fejlesztésekre is mód nyílt.

A kitűzött célokat (a magas színvonalú szolgáltatások, valamint az önként vállalt feladatok további biztosítását) sikerült fenntartani. Az elkövetkező időszakban is kiemelt cél a társadalmi kohézió erősítése, a helyi közösségek támogatása, a civil szerveződések aktivizálása, szerepük erősítése, helyi identitás növelése.

A fejlesztés prioritásai

Főbb irányelvek:

- az **esélyegyenlőség** a hozzáférésben,
- az ágazatok közötti **együttműködések** erősítése,
- a folyamatos **minőségbiztosítás** a szolgáltatásokban

Beavatkozási területeket és specifikus fejlesztési célok:

- gyermeket nevelő családok, idősek és fogyatékkal élők csoportjának prioritása
- a generációk közötti kapcsolatok erősítése (idősek tapasztalatainak átadása, az önkéntesség támogatása, kerületi rendezvények támogatása),
- a társadalom perifériájára szorulóknak ellehetetlenülésének megakadályozása,
- a társadalmi re-integráció, társadalmi részvétel elősegítése és a szolidaritás erősítésére irányuló programok,
- a társadalmi kohézió erősítése, a helyi közösségek támogatása, a civil szerveződések aktivizálása, szerepük erősítése, helyi identitás növelése,
- a humán erőforrás megőrzése, fejlesztése a szakszerű és biztonságos ellátás érdekében,
- információ-nyújtás hatékonyságának fejlesztése (írott és elektronikus sajtó, szórólapok) az ellátások igénybe vételéről,
- az egyéni felelősségvállalás erősítése,
- egyénre szabott, differenciált szolgáltatások nyújtása.

A költségvetési lehetőségekhez igazodóan a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények, az önkormányzati, a civil és egyházi fenntartók valamint a kerületi Szociálpolitikai Kerekasztal a végrehajtás folyamatát évente értékeli, a megvalósítást a változó szociális szükségletekhez igazítja, javaslatot készít a meg nem valósult célok ismételt ütemezésére.

<i>Feladat</i>	<i>Megvalósítás tervezett időpontja</i>	<i>A feladat biztosítása</i>
Szenvedélybetegek nappali ellátása (Szt. 65/F §)	A gazdasági lehetőségek függvényében	Civil szervezettel történő együttműködés (ellátási szerződés) keretében kereshető
Lakossági igények felmérése	2016-2018.	Intézmények és/vagy külső szakember
Személyes gondoskodási formák megújítása	2016-2017.	Intézmények, fenntartó
A Szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	2017. év	Szociális és Gyermekvédelmi Iroda
Pályázatokon való részvétel	folyamatos	Intézmények, konzorcium, hivatal
Szociális és gyermekjóléti szerződések felülvizsgálata	évenként	Szociális és Gyermekvédelmi Iroda

Fontos, hogy a jelenleg már nem kötelező, önként vállalt szolgáltatások továbbra is megmaradjanak, a fejlesztések során továbbra is tekintettel kell lenni a lakossági szükségletekhez igazodó ellátórendszer teljes vertikumának biztosítására a szociális alapellátás területén.

Ugyanakkor szükséges hangsúlyozni azt is, hogy a hazai szociálpolitikai ellátórendszer folyamatos változáson, megújuláson megy keresztül.

A következő években a kerületi ellátórendszer is további prioritásokat, fejlesztési irányokat fogalmaz meg annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat hatásosabban és hatékonyabban tudja felhasználni.

Az adatok elemzése, az ellátási kötelezettség teljesítésének tapasztalatai alapján a meghatározott fejlesztési irányokat, prioritásokat, valamint a helyi szociálpolitikai elveit és értékeit továbbra is fenntartjuk.

A koncepció felülvizsgálata során megfogalmazódott célok megvalósulásával minél teljesebb körben biztosíthatóvá válhatnak a kerület polgárainak a lakóhelyhez legközelebb és az igényekhez igazodó magas színvonalú, ugyanakkor könnyen hozzáférhető és átjárható szociális ellátások.

Budapest, 2015.december 22.

.....

Dr. Láng Zsolt
Polgármester

Források jegyzéke:

I. Jogszabályok:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv.
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv.
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv.
- 2013. évi CLV. törvény a támogatott döntéshozatalról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és szociális vizsgáiról szóló 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet.

II. Források:

- www.kormanyhivatal.hu
- www.csodvedelem.gov.hu
- https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/evkonyv/budapest_evk_2012.pdf
- <http://www.budapestinfo.eu/keruletek>
- [http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Budapest,%20II.%20ker%C3%BClet](http://wwwingatlanet.hu/statisztika/Budapest,%20II.%20ker%C3%BClet)
- http://fovaros.munka.hu/engine.aspx?page=budapest_statisztika
- Országos Fogyatékosügy Program (2015–2025.).
- NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA, Budapest, 2011. november KIM Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
- Budapest számokban, KSH 2014.
- Helyi Vizuál Regiszter

- Kerületi Önkormányzat adatbázisai
- Duna House, Bankmonitor.hu
- Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala III. Kerületi Hivatal Foglalkoztatási Osztály
- Budai Polgár
- www.masodikkerulet.hu honlap

III. Beszámolók:

- önkormányzati szociális intézmények beszámolói
- Egyesített Bölcsődék beszámolója
- Kerületi Városfejlesztő Zrt. beszámolója
- A szerződéses feladatot ellátó partnerek beszámolói a 2014.-2015. évről:
Soteria Alapítvány, Válaszút Alapítvány, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Fehérkereszt Egyesület, Support Alapítvány, Jó Pásztor Nővérek Kongregációja, XI. kerületi Habilitációs Fejlesztő Központ, ÉFOÉSZ, Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ